$F = 2^n$

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES.

OFFICIAL REPORT

Eleventh day of the Third Session of
The Andhra Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Monday, the 1st September, 1969.

The House met at Half-Past Eight of the Clock.

(Mr. Speaker in the Chair)

PIG IRON INDUSTRY AT JAGGAYYAPET

801 —

*410 (1696)Q. Sri T.V.S. Chalapathi Rao (Vijayawada East) :- Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) is it a fact that the Government proposed to establish a Pig Iron Industry at Jaggayyapet in Krishna District ;

(b) if so, when it was established ;

(c) if not, the reasons therefor ;

(d) is it not a fact that the iron ore available in that area was exhausted ; and

(e) what are the new Industries that the Government propose to establish in the District of Krishna under their new District-war Industrialisation Plan ?

The Chief Minister (Sri K. Brahmananda Reddy) :— (a) No, Sir.

(b) Does not arise

(c) There are no special factors favouring the location of a Pig Iron Plant at Jaggayyapet.

(d) Available ore is not adequate for economic operations.

(e) Government do not propose to establish any new industries on their own excepting to provide the facilities for the growth of industries by way of Test Houses, Quality Marking Centres, Development Areas. I would like to further add that Government also are considering to set up on their own or, to promote on their own some projects here and there in the State.

డాక్టర్ టి. వి. యస్. చలపతిరావు :— పక్క కొశ్చన్‌కు 'నో' అన్నారు. 59 లో ఇండస్ట్రీస్ అండ్ కామర్స్ డిపార్ట్‌మెంటువారు రెండు వాల్యూమ్స్ పబ్లిష్ చేశారు. 'పోటెంషియల్ ఆఫ్ ఇండస్ట్రీస్, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ అని, వాల్యూమ్ - 1 లో సర్వే చేశారు. వాల్యూమ్ - 2 లో ఇండికేట్ చేశారు ఏ డిస్ట్రిక్టులో ఏమేమి పెడతామనేది. అక్కడ పిగ్ ఐరన్‌కు సూటబుల్ కండిషన్స్, ఐరన్ ఓర్ వున్నదని, దాని పెరసెంటేజ్ బాగున్నదని వాల్యూమ్ - 2 లో ప్రభుత్వమే నాకే ప్రకటించారు. అది చూసే నేను ఈ ప్రశ్న వేయడం జరిగింది. అయితే ప్రపోజల్ లేదంటున్నారు. దయచేసి, యింకొకసారి పరిశీలన చేయిస్తారా ?

Sri K. Brahmananda Reddy :- An area of 333.05 hectares near Jaggayyapeta was sanctioned for mining on lease to the Andhra Pradesh Mining Corporation. The Corporation mined and exported a total quantity of 3,24,317 tonnes of iron ore till the end of 1966-67 from the lease-hold. The mining lease was surrendered as the quantity of ore available in the area was not economically workable. The iron ore available in Jaggayyapeta area either in terms of quantity or quality does not merit the location of a pig iron plant there.

డాక్టర్ టి. వి. యస్. చలపతిరావు : - ఆ రిపోర్టు ఏ టేబిల్ మీద వచ్చినదో ముఖ్యమంత్రి గారు చెబుతారా ? ఈ డిస్కవరీ — 'రామెటీరియల్ ఫాక్ట్ ఫిట్ ఫర్ ఓపెనింగ్ ఎ పిగ్ ఐరన్ ఫ్యాక్టరీ ఎట్ జగయ్యపేట' అనే రిపోర్టు వచ్చింది అన్నారు. దాని తేదీ ఏమిటో చెబుతారా ? 59లో వచ్చిన రిపోర్టు ఆ విధంగా వున్నది అన్నారు. అంతేగాక, ఆంధ్ర సిమెంటు కంపెనీవారు సిమెంటు మాన్యుఫ్యాక్చరింగ్ అనుకుని, దానిని పిగ్ ఐరన్ ఫ్యాక్టరీగా కన్‌వర్ట్ చేయడానికి లైసెన్సుకు ఎప్లయ్ చేశారు. అదికూడా — 'అండర్ యాక్టివ్ కన్‌సిడరేషన్ ఆఫ్ ది గవర్నమెంటు' అని చెప్పారు. అసలు యిప్పుడు అదేమీ లేదంటున్నారు. తరువాత, యీ మైనింగ్ కార్పొరేషన్‌కు పట్టాలిచ్చారు యిచ్చి, లీజ్ ఆంతా ఏ జరిగిందో.... అదంతా ఒక పెద్ద చరిత్ర. ఆ విషయాలను నేనిప్పుడు వాటిని అడగదలచలేదు. అసలు యిప్పుడు ప్రపోజలే లేదంటున్నారు. అందువల్ల నేను అడుగుతున్నాను.

Sri K. Brahmananda Reddy :— If the hon. Member wants us to have a re-look into the matter we can look into it, Sir. But the information that is here now does not enable us to promote an industry there.

డాక్టర్ టి. వి. యస్. చలపతిరావు :— డిస్ట్రిక్టువారి స్కీమ్సులో కృష్ణాజిల్లాకు ఏమైనా ఎలాట్ చేస్తున్నారా ? అని అడిగితే లేదు అన్నారు. అంతకుముందు ప్రభుత్వంవారు ఒక పాలసీ ఎనౌన్స్ చేశారు. ఈ 'గ్రీన్ రివల్యూషన్' వచ్చిన తరువాత, దూరప్ ఏరియాస్‌లో ఎర్ల్స్ వెట్ వున్నదని, దానిని ఎ ట్రార్ చేయడానికి డిస్ట్రిక్టువారీగా స్కీమ్సు తయారుచేశామని ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. ఆ విధంగా ప్రకటించినందువలననే, కృష్ణాజిల్లాకు ఏమి యిస్తున్నారు ? అని నేను అడిగాను. అది కూడా లేదు అన్నారు. ఎందువల్లనో దయచేసి చెబుతారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— కృష్ణాజిల్లాలో కూడా స్మాల్ స్కేల్ ఇండస్ట్రీస్ తరఫున కొన్ని ప్రొమోట్ చేశారు. ఇంకా కొన్ని ప్రమోట్ చేస్తున్నారు. బహుశా, ఇండస్ట్రీస్ డిమాండు వచ్చినప్పుడు మీకు కొన్ని డిటెయిల్స్ క్లుప్తంగా చెప్పే అవకాశం వుంటుందని అనుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య (ఎర్రగొండపాలెం) :— 'ఫార్టర్స్ ఫేవరింగ్'గా లేవని అన్నారు. ఏ ఏ ఫాక్టర్స్ కావాలి? కర్నూలు జిల్లా డోన్ ప్రాంతంలో పిగ్ ఐరన్ ఎక్కువగా వున్నదని.

మిస్టర్ స్పీకర్ - ప్రత్యేక ప్రశ్న వేయండి. అది కృష్ణాజిల్లాకు సంబంధించిన ప్రశ్న.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :— ఏ ఫాక్టర్స్ వుంటే ఫేవరింగ్‌గా వుంటుందో సెలవివ్వమని అడిగాను. అలాగే కర్నూలు జిల్లాలో కూడా సరియైన, ఫేవరింగ్ ఫాక్టర్స్ వున్నట్లుగా తెలుస్తున్నది. ప్రభుత్వం అక్కడ కూడా ప్లాంటు స్టార్టు చేయడానికి ఆలోచిస్తుందా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — ఆ ఫాక్టర్స్ వుంటే ఆలోచన చేయవచ్చు.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య : — ఆ ఫాక్టర్స్ ఏమిటి?

Sri K. Brahmananda Reddy :-- Iron ore is an essential raw material.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (సత్తెనపల్లి) :— కళా వెంకట్రావుగారు ఇండస్ట్రీస్ చూస్తున్న టైములో — అక్కడ ఐరన్ ఓర్ వున్నది. అది బయటకు పంపిస్తే మనం ఎప్పుడైనా నష్టపడతామేమో, యిక్కడనే దానిని ప్రిజర్వ్ చేయాలని, అమ్మకూడదని ఒకప్పుడు అనుకున్నారు. సరే, అమ్మారు. మైనింగ్ కార్పొరేషన్‌కు యిచ్చాము అన్నారు. మైనింగ్ కార్పొరేషన్‌కు యిచ్చిన తరువాత, ఆ ఐరన్ ఓర్ వున్నదని, దానిని అమ్మకూడదని అనుకున్నారు, యిప్పుడది ఎట్లా పనికిరానిది అయిపోయింది?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : - చెప్పానుగదా. మైనింగ్ కార్పొరేషన్ వారు ఐరన్ ఓర్ 3 లక్షల 24 వేల టన్నుల చిల్లర ఎక్స్‌పోర్టు చేశారు. ఇప్పుడున్న ఓర్ క్వాంటిటీగాని, క్వాలిటీ గాని పిగ్ ఐరన్ ప్లాంటును సమర్థించదు అని మనవి చేశాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— వారు చుంకోక విషయం చెబుతున్నారు. క్వాంటిటీ తగ్గితే అది వేరే విషయం క్వాలిటీ మారిపోయింది, ఇప్పుడు అక్కడ పిగ్ ఐరన్ ప్లాంట్ పెట్టడానికి వీలులేని విధంగా మారిపోయింది అంటున్నారు. అదెట్లా జరుగుతుంది? ఇప్పుడు పట్టుకుపోయిన వారు ఓర్ పట్టుకెళ్లారా, లేక ఉత్తరాళ్లు పట్టుకెళ్లారా? ఓర్ ఒకప్పుడు చక్కనిది, ప్లాంట్ పెట్టడానికి సరిపోయినదని చెప్పినది యిప్పుడెట్లా మారిపోయింది?

Sri K. Brahamananda Reddy : The quantity and quality of the iron ore available at Jaggayapeta does not permit setting up of a plant there.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : క్వాంటిటీ తగ్గిపోయింది అంటే అర్థం చేసుకుంటాము. కాని, క్వాలిటీ మారిపోయింది అంటున్నారు. అదీ మనకు కావలసిన పాయింట్.

మిస్టర్ స్పీకర్ — మంచి క్వాలిటీ అంతా పోయిందండి. ఇది పుండేదంతా— not upto the quality.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — ఎట్లా పోతుందండీ? రాళ్ళు ఏరుకోవడం అయితే అట్లా జరగవచ్చు కాని ప్రస్తుతమున్న కొద్దీ, యింకా క్రిందికి పోయిన కొద్దీ మంచి క్వాలిటీ వస్తుంది తప్ప, క్వాలిటీ మారదు; తగ్గవచ్చు. అది వేరే విషయం.

డాక్టర్ టి. వి. యస్. చలపతిరావు :—నా మనవి ఏమంటే— అక్కడ పిగ్ ఐరన్ ఫ్యాక్టరీ పెట్టాలని సంవత్సరాలు ప్రభుత్వంలో కూడా డిస్కస్ చేశారు. అప్పుడు మేమంతా వెళ్ళి మెమొరాండం యిచ్చాము, ప్రకాశంగారికి. ఇప్పుడు మా కంప్లెయింట్ ఏమిటంటే— ఇక్కడ దానిని ఉపయోగించకుండా ఎక్స్‌పోర్టు కొరకు పెట్టేశారు. ఇప్పుడు 60 శాతం పైన పెరస్ కంటెంట్ వున్నదని గవర్నమెంటు ఇండస్ట్రియల్ పిపార్టుమెంటు రిపోర్టులో వున్నది. పేజీ నం 25 వెనక నోటులోగారు కూడా చెప్పారు... That country which exports its raw-material is destined to ruin' యిప్పుడు ఆ పాలసీ అంతా రివర్స్ అయిపోయి, రా మెటీరియల్ అంతా ఎక్స్‌పోర్ట్ అయిపోతున్నది. కాబట్టి, ఐరన్ ఫ్యాక్టరీ పెట్టమంటే పెట్టకుండా అంతా ఎక్స్‌పోర్టు అయిపోయింది కాబట్టి యిప్పుడు చేయడం న్యాయమా?

Sri K. Brahamananda Reddy :—I have nothing to say. Iron ore is being exported to Japan under an agreement from Bailadella and other places.

GODAVARI WATER TO VISAKHAPATNAM

302—

*302 (7436) Q. Sarvasri Vavilala Gopala Krishnasya and K. Appala Naidu (Srungavarapakota).—Will hon. the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether the Government are aware that a scheme of diverting Godavari water to Visakhapatnam at a cost of Rs 20 crores was submitted by Dr. K. L. Rao, Minister for Irrigation and Power, Government of India on 6-8-1968; and

(b) if so, what are the details and what was the action taken by the State Government thereupon?

Sri K. Brahmananda Reddy :- (a) The State Government have ordered investigation of the scheme on the suggestion of Dr. K. L. Rao.

(b) The scheme is only a water supply scheme to Vizag town. It is proposed to take water from Godavari through pipes and no irrigation is contemplated under the scheme The feasibility of the scheme is yet to be assessed after the investigation of the scheme is completed and the results of investigation are known.

COMPLETION OF INVESTIGATION FOR DIVERSION OF GODAVARI WATER TO VIZAG.

303—

*: 84 (1579) Q. Sarvasri P.O. Satyanarayana Raju (Yemmiganur), G. Sivaiah (Puttur) and K. Appala Naidu:—Will hon. the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether there are any proposals before the Government to divert Godavari waters to Visakhapatnam district;

(b) if so, whether the investigation has been completed;

(c) the estimated cost of the scheme;

(d) whether any Central aid is sought; and

(e) when is the scheme likely to be commenced?

Sri K. Brahmananda Reddy:—(a) Yes, Sir.

(b) No, Sir.

(c) Government have ordered the investigation of the scheme. The present estimated cost of the scheme is about Rs. 25 crores.

(d) Not for the present.

The feasibility and time schedule of the scheme will be known only after the results of investigation are known.

శ్రీ వానిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఈ స్కీము గురించి రెండు రకాలుగా ఆలోచన జరిగింది. నీళ్లు పైపు ద్వారా యివ్వాలనేది ఒకటి; అట్లా గాకుండా, ఓపెన్ చానెల్ ద్వారా యివ్వాలనేది మరొకటి. కె. యల్. రావు స్కీమ్సులో రెండూ వున్నాయి. అమెరికా నుంచి లోన్‌గా వారు డబ్బు యిచ్చే పద్ధతిలో వచ్చే స్కీము—వాటర్, పైప్ ద్వారా; ఓపెన్ చానెల్ ద్వారా మొత్తం తీసుకు రావాలని. బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు కూడా అక్కడకు వెళ్లినప్పుడు ఒక ఉపన్యాసంలో కూడా చెప్పారు. అది ఏ స్థితిలో వున్నదో చెబుతారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— ఈ స్కీము యిన్వెస్టిగేషన్‌కు ఆర్డర్ చేశాము. ఇన్వెస్టిగేషన్‌పై ఏడు వేల రూపాయలు బిల్లర 68-69 లో ఖర్చు పెట్టారు. బాలన్స్ లక్ష 90 వేల 600 రు.లు కూడా యిన్వెస్టిగేషన్ కంప్లీట్ చేయడానికి గవర్నమెంటు జాబ్‌లో శాంక్షన్ కూడా చేసింది.

Sri G. Sivaiah: Sir, hon. the Chief Minister has said that the scheme is likely to cost Rs. 25 crores. Is the scheme mainly intended for drinking water purpose or drinking water purpose cum irrigation? If the scheme is not for irrigation purpose, will the Government take any further steps to add a little bit more to the existing scheme and have it for both drinking water and irrigation purpose?

Sri K. Brahamananda Reddy:—This present scheme is intended only to supply water to Visakhapatnam town-not only for drinking water for the growing population but also for the several industries that are coming and will be coming to that area.

శ్రీ కె. గోవిందరావు (అనకాపల్లి) :— విశాఖపట్నం పారిశ్రామికాభివృద్ధి కొరకు వుద్దేశించినదీ స్కీము. మంచిదే. కాని, దీనితోబాటుగా గోదావరి నదిలో 90 టిఎంసిల నీరు వృథాగా సముద్రంలోకి పోతున్నది. దానిని కొంతవరకైనా డైవర్ట్ చేసి, యిరిగేషన్ పర్పసెస్ కొరకు ఒక స్కీము తయారు చెయ్యడానికి మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యిన్వెస్టిగేషన్ చేయమని ఆర్డర్సు జారీ చేసినదా? అది ఎప్పుడు కంప్లీట్ అవుతుంది?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—ఆ స్కీము వేరు. దానికీ దీనికీ లంకె లేదు. ఇది ఇండస్ట్రియల్ పర్పసెస్ కొరకు, డ్రింకింగ్ పర్పసెస్ కొరకు ఉద్దేశించినది. వేరే గోదావరి స్కీమును యిన్వెస్టిగేట్ చెయమని ప్రభుత్వం తలపెట్టింది. అది ఏ స్థితిలో వున్నదో యిప్పుడే నేను చెప్పలేను. వేరే ప్రశ్న వేస్తే చెప్పగలను. అది పెద్దస్కీము, నాలుగు మిలియన్ ఏకర్స్ యిర్రిగేట్ చేసేది. అక్కడ దాం కావాలా; యిచ్చంపల్లి, పోలవరం బరాజ్....మొదలైనవాటితో కూడిన పెద్ద విషయం. అయినప్పటికి, డిటెయిల్డ్ యిన్వెస్టిగేషన్ జరిపి, తయారుగా పెట్టుకోవాలని-అయిదవ ప్లాన్‌లో రానివ్వండి. ఎప్పుడైనాసరే యిది తప్పకుండా రావలసిన స్కీము. అందు వలన దానిని డిటెయిల్డ్‌గా యిన్వెస్టిగేట్ చేసి వుంచుకోవాలని ప్రభుత్వ సంకల్పం.

MEDICO PROJECTS

304—

*368 (1843) Q.—Sri G. Venkata Reddy (Parchur) :—Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether there is any representation made by G. Venkata Reddy, M.L.A., to the Honourable Minister on 2 7-68 regarding the manufacturing of Medico pooducts from the raw material salt at Chinagangam, Bapatla taluk, Guntur District, and

(b) if so, what is the action taken by the Government in this regard?

Sri K. Brahmananda Reddy :—(a) Yes, Sir.

(b) In their letter No. 2527/FI/68-5 Dated 7-11 1968, Government have informed Sri G. Venkata Reddy, M.L.A., that the information is already available with the Director of Industries about the possible industries that could be set up based on salt and allied items and the same will be sent to Collector, Guntur, who may enthus local entrepreneurs to take up one or other of them. The Collector, Guntur apparised the local entrepeneurs in the District during several meetings held recently, and as a result some persons have shown interest for starting salt and allied industries, in that District.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి :—ముఖ్యమంత్రిగారు సెలవిస్తూ—కలెక్టరుగారికి పంపిం చాము, లోకల్ ఎంట్రప్రినార్స్ వుంటే, యీ యిండస్ట్రీస్ పెట్టడానికి అవకాశం వుంటుంది అన్నారు. ఈ సాల్టును బేస్ చేసుకుని ఏ మెడికల్ ప్రొడక్ట్సు తయారు జేయడానికి అవకాశం వున్నదో ఒక కన్‌స్లాన్ రిపోర్టు ఏమీ లేదు.

They did not prepare so far any report so far as salt is concerned as to which product can be manufactured, what is the estimate of manufacturing cost etc. There is only one factory in India in Bhavnagar where they are manufacturing all these medical products out of salt as raw-material. It only costs Rs. 5 or 6 lakhs. Will the Government take up any such scheme?

Sr. K. Brahmananda Reddy :— Some entreprenenrs including the hon. Member have shown some interest in this. They have desired to see similar units existing in Bhavnagar, Sir and to hold discussion with the officers of the Salt Research Laboratories. I would suggest to them that they should soon go there and see and know. We also on our own way try to get as much information as possible.

Dr. T.V S. Chalapathi Rao :—What is the nature of medical products that are sought to be produced? For what is the potential there meant for and for what products? What is the report about? They must know the potentialities are like this. Otherwise, the report does not serve any useful purpose. May I request hon. the Chief Minister to clarify?

Sri K. Brahmananda Reddy :— I have not much information in this regard. As he rightly says, what are the products, how they would be useful either for Medical department or for other things also must be considered.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి :—అది నేనూ కంప్లెయిన్టు చేసేది. దీనినాధారం చేసుకుని ప్లాస్టర్ ఆఫ్ పారిస్ తయారుచేయవచ్చుననే అభిప్రాయమున్నది : జిప్సన్ తయారు జేయవచ్చుననే అభిప్రాయమున్నది. ఈ రెండు ప్రొడక్ట్సు తయారుచేయిడానికి ఎంత ఎస్టిమేషన్ అవుతుంది ? ఎంత ఖర్చు అవుతుంది ? ఈ విషయాలలో డిపార్టుమెంటు ఏ మాత్రంకూడా శ్రద్ధ తీసుకోలేదు.

Sri K. Brahmananda Reddy :—Certainly that has got to be done also.

BONE MEAL MANURE FACTORY

305 –

*451 (2005) Q.—Sri K. Muniswamy (Satyavedu) :—Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether there is any proposal with the Governmen to establish Bone Meal Manure Factory at Sullurpet, Nellore District and at Satyavedu at Chittoor District;

(b) if so, from when; and

(c) if not, the reasons thereof?

Sri K. Brahmananda Reddy :— (a) No, Sir,

(b) Does not arise.

(c) There are no such proposals under consideration of this Department for starting bone meal and manure factory at Sullurpet and Satyavedu in the public sector. In the private sector no one has come forward with such a proposal.

శ్రీ కె. మునుస్వామి :—నెల్లూరు సౌత్, చిత్తూరు యీస్టన యిలాంటి ఫ్యాక్టరీస్ ఏమీ లేవు. ఈ బోన్ మీల్ మెన్యూర్ అక్కడ ముఖ్యమైన క్రాప్స్ రాగి మొదలైన వాటికి చాలా వుపయోగపడతాయని అగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటు వారు అడ్వయిజ్ చేస్తున్నారు. లారీలతో మద్రాసుకు పోతున్నది. అక్కడ యీ రా మెటీరియల్ చాలా ఎక్కువగా దొరుకుతుంది. దానిని గట్టిగా పరిశీలించి ఏర్పాటు చేసే అవకాశం వున్నదా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—పరిశీలించవచ్చును. పరిశీలిస్తాం. ఇక్కడ, యిదివరకే —పెనిన్సులర్ బోన్ మీల్....సూర్యనారాయణపురం, రేణిగుంట, చిత్తూరు డిస్ట్రిక్ట్ అని ఒకటి ప్రైవేటురంగంలో వున్నది. హిందూస్థాన్ ఫెర్టిలైజర్స్ అండ్ బోన్ మీల్, కుప్పం, అని డిస్ట్రిక్ట్లో ఒకటి ప్రైవేటుగా ఫంక్షన్ చేస్తున్నట్లు తెలుస్తున్నది.

NATIONAL HIGHWAYS

306—

303 (749?) Q.—Sri P.O. Satyanarayana Raju :—Will hon. the Deputy Chief Minister be pleased to state :

(a) whether Government have requested the Centre to convert certain Highways as National Highways ;

(b) if so, the roads that are suggested for conversion into National Highways ; and

(c) the amount [illegible] for its maintenance during the year 1969-70 ?

The Deputy Chief Minister (Sri P. V. Narasinga Rao) :—(a) Yes, Sir.

(b) (i) Machilipatnam—Vijayawada Road;

(ii) Kakinada—Bombay Road ;

(iii) Nellore—Bombay Road.

(c) Government of India have not sanctioned any maintenance grant for the above roads during 1969-69 as the conversion of the roads into National Highways has not been sanctioned by Government of India.

PERMISSION TO V. OS. TO CONTEST PANCHAYAT ELECTIONS

307—

* 388 (1594) Q.—Sarvasri Y. Venkatarao (Vemuru) and M. Ch. Nagaiah (Prathipadu) :—Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state :

(a) whether there is any proposal to permit the village officers to contest the Panchayat Elections ; and

(b) if not, the reasons therefor ?

The Minister for Revenue (Sri P. Thimma Reddy) :—(a) No Sir.

(b) Does not arise.

శ్రీ వై. వెంకట్రావు :—మునిసిపాలిటీస్‌లోనున్న విలేజ్ మునిసిఫ్‌ను మునిసిపల్ కౌన్సిలర్‌గా కన్‌టెస్ట్ చేయడానికి పర్మిషన్ యిచ్చారు. అట్లాగే, దానిని విలేజ్ ఆఫీసర్స్‌కు మాత్రం ఎందుకు ఎక్స్‌టెండ్ చేయకూడదు?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—ఆ విధంగా, నావద్ద ఇన్‌ఫర్‌మేషన్ లేదు. మునిసిపాలిటీస్‌కు సంబంధించి . . సెక్షన్—14 క్రింద...."The person holding an office of profit under a municipality Central Government or State Government shall be disqualified for election or for holding office as councillor :

Provided that a person shall not be deemed to hold office o profit in a municipality by reason only that he is the Chairman or the Councillor of the Municipality." విలేజ్ ఆఫీసర్స్‌కు ఆ అవకాశం లేదు.

శ్రీ వై. వెంకటరావు :—తెనాలిలోనే ఒక విలేజ్ మునిసిఫ్ పెంపుపెట్టి, మునిసిపల్ కౌన్సిలర్ అవుతున్నాడు. తిరిగి వచ్చి మునిసిఫ్‌గా చేస్తున్నాడు. ఈ అవకాశం తతిమ్మ విలేజ్ ఆఫీసర్స్‌కు కూడా ఎందుకు యివ్వకూడదు?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—పరిశీలన చేస్తాం.

డాక్టర్ టి. వి. యస్. చలపతిరావు :—వారు ఎలక్షన్సులో పాల్గొనడానికి వీల్లేదు అన్నారు. మంచిదే, వారిని ఎక్స్ అఫిషియో మెంబర్సుగా పంచాయితీలలో నామినేట్ చేసి, విత్ఔట్ రైట్ ఆఫ్ ఓట్, చేసినట్లయితే లోకల్ ఎడ్మినిస్ట్రేషన్‌కు చాలా ఉపయోగకరంగా వుంటుందని పంచాయితీరాజ్ కమిటీవారు సిఫార్సు చేశారు. అది ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిందా? దానిపై ఏమి ఆలోచిస్తున్నారు?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—నా దృష్టికి రాలేదు. అది ఏమైనావుంటే పరిశీలన చేయవచ్చు.

Sri V. B. Raju :—Sir, will the hon. Minister check up that there may be a provision in the Municipal Act permitting a village officer who has taken leave to contest elections and there is no provision in the Panchayat Act for such a thing? Will the anomaly be rectified? Will the hon. Minister examine that?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—అటువంటి ఎనామలీ వుంటే తప్పనిసరిగా చూస్తాం.

శ్రీ ఆ. శివయ్య :—ఎక్స్-మినిస్టర్‌గారు చెబితే కూడా చూస్తాం, ఆలోచిస్తామనడమేనా?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఎక్స్-మినిస్టర్‌గారు చెబితే చూస్తామనికాదు, తప్పనిసరిగా చేస్తామని చెప్పాలి.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—ఎనామలీ రద్దు చేస్తామనే కంటే అసలు ఎనామలీ లేకుండా, వారికి కూడా యిది ఎక్‌స్టెండ్ చేసే ఆలోచన చేస్తుందా ప్రభుత్వం?

Mr. Speaker :—He said he would examine it and so what can be done in the matter?

REMISSION OF LAND REVENUE IN KURNOOL DISTRICT

308—

* 988 (1526 M) Q.—Sri K. Eswara Reddy (Pattikonda) :—Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state:

(a) the talukwise number of villages in Kurnool district in the case of which the Government have declared remission of land revenue last year;

(b) whether orders have been issued to the Revenue officers about this remission;

(c) whether remission accounts have been prepared?

Sri P. Thimma Reddy :—(a) Markapur taluk —70 villages
Alur ,, 81 ,,
Pathikonda ,, 40 ,,

(b) Yes, Sir.

(c) Yes, Sir.

REMISSION OF L. R. TO DRY LANDS IN GIDDALUR TALUK

309—

* 593 (1601) Q.—Sri P. Subbaiah :—Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state.

(a) whether remission was granted to dry lands in Giddalur taluk, Kurnool district in the Fasli 1375 ;

(b) if so, what amount ;

(c) whether it is also a fact that the Village Officers of Giddalur taluk are now collecting the remitted revenue from the ryots ; and

(d) if so, the reasons for the same ?

Sri P. Thimma Reddy : —(a) Yes, Sir.

(b) Rs. 32,992.60 Ps.

(c) No Sir.

(d) Does not arise.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—దాదాపుగా 85 వేలు అన్నారు. ఆ మొత్తం రైతులకు వాపసు చేయలేదు. ఈ విషయమై ఎన్నిసార్లు చెప్పినప్పటికి, వాపసు చేయకుండా పెట్టుకుంటున్నారు. కారణమేమిటో చెబుతారా ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—వాపసు చేయనట్లు లేదు.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—వాపసు చేయలేదు. అక్కడ వున్న ఆర్. డి. ఒకరు కూడా రిప్రజెంట్ చేశాము. 14-సి ఎక్కౌంట్‌లో పెట్టామన్నారు. 14-సి లో పెడితే ఆ రైతుకు తెలియదుగదా. కాబట్టి ఏ ఏ గ్రామానికి ఎంతెంత రెమిషన్ యిచ్చారో తెలియజేయవలసినదిగా మేము చెబితే యింతవరకూ చర్య తీసుకోలేదు. ఆ విధంగా చేస్తారా ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—ఆ పద్ధతి ఏమీ లేదు. ఎక్కడయినా ఎక్సెస్ కలెక్షన్స్ జరిగితే నెక్స్ట్ టైమ్ కలెక్ట్ చేసేటప్పుడు లాండ్ రెవిన్యూలో ఎడ్జస్ట్ చేస్తారు.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—ఇది ఎక్సెస్ కలెక్షన్ విషయం కాదు. రెమిషన్ 32 వేలు వచ్చింది. దానిని అక్కడి గ్రామోద్యోగులు, రెవిన్యూ ఇనస్పెక్టర్లు కాజేశారు. ఈ విషయం అక్కడ వుండే రెవిన్యూ అధికారులకు తెలియజేశాము.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మీకు తెలియని విషయమేమున్నది, సుబ్బయ్యగారూ. ఒకసారి గవర్నమెంటు బొక్కసంలోకి పోయిన తరువాత. అంత సులభంగా వాపసు వస్తుందా ?

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—ఒకసారి ప్రభుత్వ బొక్కసంలోకి వెళ్ళినప్పటికిని, దానిని ప్యూచర్ పసలీస్‌లో ఎడ్జస్టు చేయడమనే కనీస ధర్మం పాటించకపోతే.... వారంతా పంచుకుని తింటూ వుంటే ఎట్లా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఉత్తరోత్తరా వచ్చినప్పుడు వారు ఎడ్జస్టు చేస్తామంటున్నారు.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—ఫ్యూచర్‌లో మళ్ళీ రెమిషన్ వచ్చినప్పుడా? అదెట్లా? టువర్డ్స్ లాండ్ రెవిన్యూ యిది ఎడ్జస్టు చేయాలిగదా?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఫ్యూచర్‌లో మళ్ళీ ఎప్పుడైనా యివ్వవలసి వచ్చినప్పుడు ఎడ్జస్టు చేస్తామంటున్నారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—రెమిషన్ యిచ్చిన తరువాత ఏమిటి చేస్తున్నారంటే—రెమిషన్ యిచ్చినా వారికి చెప్పరు; వారిని అడిగితే ఫాజల్‌లో వ్రాశాము అంటారు. ఫాజల్‌లో వ్రాసినట్లయితే అతనివద్ద ఎకనాలడ్జిమెంటు తీసుకోవాలి. నేను డబ్బు రిలీవ్ చేసుకున్నాను, ముందు సంవత్సరానికి తీసుకున్నారు అని చెప్పవలసిన బాధ్యత వుంది. అది చేయడం లేదు. అది చేయకపోతే ఏమి జరిగిందో కూడా తెలియదు.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—చక్కని పాయింట్. కన్సిడర్ చేస్తాం.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు (బాపట్ల) :—ఇప్పుడు తాలూకా లెవెలులో రైత్వారీ ఎక్కౌంటు అని వుండదు. పట్టా నెంబరుపై యింత ఎమౌంటు వచ్చిందని వుంటుందితప్ప యీ రైతుకు యింత డబ్బు యివ్వవలసి వుంటుందని వుండదు. మనవద్ద కాగితాలేమైనా వుంటే చెబుతారు, లేకపోతే చెప్పరు. అందుచేత యీ మెథడ్ ఆఫ్ ఎక్కౌంటింగ్‌లోనే లోపంవుంది. వేరు అనడమేతప్ప అక్కడ ఎడ్జెస్టు చేయడముగాని రెమిషన్ యివ్వడంగాని ఏమీ జరగదు.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—అటువంటివి జరుగుతూ వుండవచ్చు. దానికి ఏదైనా సర్దుబాటు చేస్తాం.

శ్రీ ఆర్. మహానంద (దర్శి) :—ఈ రెమిషన్ లెక్కలు వ్రాయడంలోనే చాలా అన్యాయాలు జరుగుతున్నవని మంత్రిగారికి తెలుసు—గ్రామాధికారులపై పూర్తి బాధ్యత పెట్టినందువల్ల, ఈ పద్ధతి లేకుండా, ఎక్కడయితే పంటలు పండలేదో ఆ సమయంలోనే అధికారులు అజమాయిషీచేసి, లెక్కలు వేయడానికి బాధ్యత లేకపోతే చిక్కు వస్తుంది. దీనిని పరిశీలన చేస్తారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—అది తప్పనిసరిగా చూడవలసిన విషయం.

శ్రీ టి. సి. రాజన్ (పలమనేరు) :—ఈ రెమిషన్ గ్రాంటుచేసే పద్ధతి చాలా లోపభూయిష్టముగా వున్నదని గతసారి శాసనసభలో మాజీ మంత్రిగారు దీనిని సరిదిద్దుతామని హామీనిచ్చారు. దానిని యిప్పటి మంత్రిగారు పునః పరిశీలించి, త్వరలో సర్దుబాటు చేస్తారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—అలాగే చేస్తాం.

శ్రీ సి. హెచ్. నాగయ్య :—ఈ రెమిషన్ యిచ్చే సందర్భంలో—ఒక ఆయకట్టులో యిరవై ఎకరాలుంటే, ఆ ఇరవై ఎకరాలలో ఒక ఎకరం బాగుంది, తతిమ్మా పంధొమ్మిది ఎకరాలు ఎకరాలు చెడిపోయివుంటే ఆ ఆయకట్టు పూర్తిగా చెడిపోలేదుకాబట్టి రెమిషన్ యివ్వము అని మొత్తం కవర్ కాలేదని ఆయకట్టునంతా మినహాయించేస్తున్నారు. అది ప్రభుత్వదృష్టికి వచ్చిందా? దానిని రెక్టిఫై చేయడానికి ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—అది నా దృష్టికి రాలేదు. ఇప్పుడు వారు చెప్పారు కాబట్టి దానిని పరిశీలన చేస్తాం.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు (సిరిసిల్ల) :—రెమిషన్స్ సందర్భంలో—ప్రతి రైతు వ్యక్తిగతంగా తాను యింత భూమిశిస్తు చెల్లించుకోవాలనే ఎక్కౌంట్ ఏమీ వుండడంలేదు. అందువలన రెమిషన్ వచ్చినప్పుడు ఆ రైతుకు అది చెందడం అసాధ్యంగా వున్నది. అందువలన, యీ రెవిన్యూ ఎక్కౌంటింగ్‌లోనే మార్పు తీసుకొచ్చి, ప్రతి రైతు యిండివిడ్యువల్‌గా ఎంత శిస్తు కట్టాలో అన్ని లెక్కలు తహసిల్ కార్యాలయంలో వుండేట్లు చూస్తారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—అది చాలా రోజులనాటి ప్రయత్నం. 54 లో కర్నూలులో వున్నప్పుడు ఆ ప్రయత్నం చేయడం జరిగింది. కొన్ని కొన్ని చిక్కులవల్ల దానిలో ఒక పద్ధతి తీసుకురాలేకపోయినాము. మళ్ళీ యిప్పుడు ఒక ప్రయత్నం చేస్తాం.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—ఇప్పుడు ఆ 82 వేల రూపాయలు ఏమైనట్లు? రైతులకు వాపసు చేశారా? లేకపోతే ఎక్కడ పెట్టారు?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—తాము సెలవిచ్చినట్లు, ప్రభుత్వానికి వచ్చినతరువాత అది ట్రెజరీలో వుంటుంది. మళ్ళీ నెక్స్టు లాండ్ రెవిన్యూ రిలెక్షన్సు వచ్చినప్పుడు వారిపేర కట్టవలసివుంటుంది.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—అది ఫాజల్ ఎక్కౌంట్‌లో పెట్టారా? ఆ వివరాలు తెలియజేస్తారా? అంటే—14-లో పెట్టారా? ఆ విషయం రైతాంగానికి తెలియజేస్తారా? 42 గ్రామాల రైతుల విషయమిది.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—దానికి సస్పెషన్స్ ఎక్కౌంట్ అని ప్రత్యేకంగా వుండదు. రైతులకు గవర్నమెంటు యింత బాకీవున్నది అని వుంటుంది. అది బాకీ పట్టీలను తయారుజేసినప్పుడు వారిపేర ఎడ్జెస్టు చేయడం జరుగుతూ వుంటుంది.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—24-సి ఎక్కౌంట్‌లో పెట్టాలిగదా, ఆ విషయం వారు చెప్పటంలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఆ విధంగా వారు చేస్తామంటున్నారు.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—ఆ డబ్బు ఎడ్జస్టు చేయడం జరుగుతుంది.

శ్రీ చౌదరి సత్యనారాయణ (పొందూరు):—పాస్‌బుక్స్‌కూడా రైతులకు యింతవరకూ అందజేయలేదు. అందువలన, ఏ రైతుకు ఎంత కట్టాలో తెలియదు. రెమిషన్ వచ్చినప్పుడు ఆ రైతాంగానికి తప్పకుండా ఇన్‌ఫారమ్ చేయవలసిన అవసరమున్నది. లేకపోతే, అది వారికి అందదు. ప్రభుత్వం యీ విషయమై తగు ఏర్పాట్లు చేస్తుందా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—పన్నుకట్టేవారి అనుభవంలో అనేక విషయాలున్నాయి. దానిలో వుండే లోపాలన్నీ సవరించడానికి ప్రయత్నిస్తాం.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఒక పాయింట్ అర్థం చేసుకోవాలి మంత్రిగారు. ఫాజల్ ఎకౌంట్‌లో వ్రాయకపోతే వారికింద క్రెడిట్ కాదు. ఊరు మొత్తంపైన వుంటుంది. ఊరు మొత్తంపైన ఉండడంవలన ఎవరికీ లేకుండా పోతుంది. అందువలననే మేమంతా అడుగుతున్నాం—ఫాజల్ ఎకౌంటులో కట్టమని. ఆ విషయాన్ని తహసిల్దారుకూడా ఒకసారి చూడకపోతే యింత మేము ఎవరితో చెప్పుకోవాలి: ఫలానావాడిమొత్తం యింత అని అక్కడేమీ వ్రాయరు. అట్లా వ్రాయడంలేదు. వారికి ఆ విషయంకూడా చెప్పడంలేదు. మేము రెమిషన్ యిచ్చాము అంటున్నారు. అది వారికి తెలియజేయకపోవడంవలన. లేక ఫాజల్ ఎకౌంటులో జమచేయకపోవడం వలన, రెమిషన్ యిచ్చినా లాభమేమీ వుండదు.

Sri P. Thimma Reddy: - Noted, Sir.

NOTICE UNDER ANDHRA PRADESH LAND REVENUE ACT

310—

* 248 (6528) Q. Sri K. Govinda Rao. -Will the Hon. Minister for Revenue be pleased to state:

(a) whether Form I notices under Andhra Pradesh Land Revenue (Enhancement) Act have been issued to the ryots in the village of Kommika Mokhasa, Narsipatnam taluk, Visakhapatnam District taken over by the Government in 1964;

(b) if so, whether the objections filed by the ryots have been enquired into by the Tahsildar, Narsipatnam as required;

(c) if not, the reasons therefor;

(d) whether the rate of assessment fixed as per Form I happened to be far in excess over the ryotwari rates prevalent for similar classification of lands; and

(e) if so, why?

Sri P. Thimma Reddy:—(a) & (b) Yes, Sir.

(c) Does not arise.

(d) & (e) Yes, Sir. The rates of assesment for this village were fixed under section 23 of the Estates Abolition Act, 1948 as settlement operations under section 22 of the Act have not yet been completed in this village. These being adhoc rates they are reported to be slightly higher than in the adjoining ryotwari village, and consequently the additional land revenue fixed under the Andhra Pradesh Land Revenue (Enhancement) Act will also be slightly higher than the additional land revenue in the neighbouring ryotwari villages.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—ప్రభుత్వం ఈ విషయంలో లోగడ ఒక ఆర్డరు జారీచేస్తూ ఎక్కడెక్కడైతే యినాం భూములు మొఖాసాలో రైత్వారీ రేటుకంటె ఎక్కువ పన్ను వసూలుచేస్తున్నారో అక్కడ రైత్వారీ రేటుకి మించకుండా ఉండాలని ఆర్డరు జారీచేసినట్లు జ్ఞాపకం. దానిప్రకారం ఎందుకు అమలుజరగలేదు.

Sri P. Thimma Reddy :—It is huge expenditure. If has come to our notice and the Board of Revenue has been asked to look into it.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :— పోయినసారి వెస్టు గోదావరిలో టెన్షన్ ఓవర్ విలేజస్ ఉన్నాయి. ప్రక్కనే రైత్వారీవిలేజెస్ వున్నాయి. రైత్వారీవిలేజెస్‌లో ఎంత రైత్వారీ ఉపెస్మెంటు ఉన్నదో టెన్షన్ ఓవర్ విలేజెస్‌లో అంతేచేస్తామన్నారు. ఇప్పుడు ఎక్కువవచ్చింది. ఈ ఎనామలీస్ రెక్టిఫై చేయడానికి ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :— ఇదివరకే మనవిచేశాను. ఫైనల్ సెటిల్మెంట్ ఫిక్సప్ చేసినప్పుడు—they will look into the anomalies.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :— లోగడనే ఎప్పుడైతే పట్టా రైత్వారీక్రింద ఉందెనో అన్ ఎ పార్ చేయాలని, దేర్ ఆర్ యినస్ట్రక్షన్స్. రెంట్ రిడక్షన్, అక్టు రెంటు రికవరీ అక్టు పాస్ అయి ఉన్నాయి. వాటిని అమలుచేయకుండా యింకా చేస్తామంటే 10 సంవత్సరాలు పడుతుంది. త్వరగా చేస్తారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :— త్వరగా చేయించడానికి చూస్తాము.

శ్రీ సి హెచ్. రాజేశ్వరరావు :— మాజీ రెవిన్యూ మంత్రిగారు తమ టైమ్‌లో చట్టం తెస్తే బాగుండేది. దీనివిషయంలో ఎడ్జస్టెంట్ రైత్వారీ అసెస్మెంటుకి మించకుండా ఉండాలని ప్రభుత్వం ఒక ఆర్డరు జారీచేసినట్లు జ్ఞాపకం. అది దృష్టిలో పెట్టుకుని అమలుపరిస్తే సమస్య పరిష్కారం అవుతుంది. ఆ విధముగా చేస్తారా?

Sri P. Thimma Reddy:—The matter requires examination whether any relief can be given to these villages under section 15 of the Act till such time as the settlement rates are introduced. The Board of Revenue has been requested to see into it. The Government is aware of these anomolies and we are on the move to correct all these anomalies.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— మేము అది తీసుకోలేదు అన్నారు. రెంట్ రిడక్షన్ అక్టు గురించి తమకు తెలుసును. ప్రక్క ఉన్న ధరకంటె ఎక్కువ రాకూడదని జమీందారీ అబాలిషన్ అక్టుతో ప్రారంభమైనటువంటిది. ధర పెంచకూడదని తెలియకచేశారనుకుంటాను. తేడా ఎంత ఉన్నదో దానిని అకౌంట్సులో వ్రాయడం చేస్తారా? ఎక్కువ వసూలు చేయకూడదని చెబుతారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :— వాదన మంచిదే. చట్టం ఏమి చెబుతుందో పరిశీలించాలి.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :— ప్రక్కన ఉన్న రైత్వారీ రేట్సుకి రెడ్యూసు చేయాలనేది యివ్వాళ క్రొత్తగా చేయవలసినది కాదు. ఇంతకుముందు లాండ్ రెవిన్యూ ఎన్‌హాన్స్‌మెంటు అక్టు సందర్భంలో అదే రకమైన నిర్ణయం చేయడమైనది. ఎక్స్‌టెంటుతో నిమిత్తం లేకుండా దీనికి రైత్వారీ రేట్సు, కనీసం మీ ఎగ్జామినేషన్ పూర్తయేవరకు రైత్వారీ రేట్సు వసూలు చేయడానికి అమోదిస్తారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :— కాదండి. దీనిలో వివిధ కేటగరీలు ఉన్నాయి. ఏదో కేటగరీ ఫిక్సు చేసినారు. Rates are of different categories. Whether that category is proper or not also is to be seen.

శ్రీ సి హెచ్. రాజేశ్వరరావు :— వన్ క్లారిఫికేషన్. ఫైనల్ రేట్సు ఫిక్సు చేసుకోవడం అనే విషయం అలా ఉండనీయండి. పరిశీలన జరుగుతుంది. కాని అన్నిటిని దృష్టిలో పెట్టుకుని లాండ్ రెవిన్యూ ఎన్‌హాన్స్‌మెంటు ఆక్టు ప్రకారం ప్రక్కన ఉన్న రైత్వారీ రేట్సుకంటె మించకూడదని నిర్ణయం చేసినది. దానిగురించి అడుగుతున్నాను. స్పష్టంగా సమాధానం రావడం లేదు.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—ఇప్పుడు ఫిక్సు చేసినది హెచ్చు ఉందంటున్నారు. తక్కువగా కూడా ఉండవచ్చు. సమానంగా కూడా ఉండవచ్చు. It is possible that it may be higher or it may be lower or it may be equal also. ఎక్కడెక్కడైతే అవకతవకలు, హెచ్చుతగ్గులు ఉంటాయో తప్పనిసరిగా we shall set it right as quickly as possible.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :—రైత్వారీ రేట్సుకంటె మించకూడదని జరిగిన నిర్ణయాన్ని ఎందుకు అమలు జరపకూడదు ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—అదే మనవి చేశాను. Government is taking steps to see that these anomalies are not there.

Sri V. B. Raju :—Will the hon. Minister examine under the provisions of the Land Revenue Enhancement Act whether it would be possible to reduce by a certain percentage the rate of assessment when in the opinion of the Government the assessment has been high when the settlement has been made? In this particular case if the Government feels that the assessment which was made by the Settlement Officer is above the ryotwary rates, there is a provision under the Land Revenue Enhancement Act that the government on its own initiative. . .

Sri P. Thimma Reddy :—There is no particular case about this village alone. As many villages as they are coming under this category, all will have to be taken into consideration.

Sri P. Subbiah :— We want that, Sir.

ALLOTMENT OF FUNDS TO Z. P. ROADS

311—

* 11 (5421) Q.— Sri K. Anjana Reddy (Hindupur) :—Will the hon. Minister for Panchayati Raj be pleased to state :

(a) whether funds for the maintenence of Zilla Parishad Roads are allotted on population basis or mileage basis ;

(b) whether the funds are adjusted for maintenance of defunct district board roads exclusively or utilised to the roads of Samithis also on which buses are plying ; and

(c) whether 1/3rd of the vehicles tax is being given to Zilla Parishads and if so, whether that amount is allocated to samithis proportionately ?

The Minister for Panchayati Raj (Sri T. Ramaswamy) :—(a) The funds under 30 paise grant are released on population basis and under the Ex-district Board grant on mileage basis.

(b) The 20 paise portion from 30 paise grant is given to Panchayat Samithis for the maintenance of Samithi roads. The balance 10 paise and the Ex-District Board maintenence grant are given to the Zilla Parishads for the maintenance of Ex-District Board roads and the Zilla Parishad roads.

(c) Grants for the maintenance of roads under Ex-District Board grant and 30 paise grant (20 paise for Panchayat Samithi and 10 paise 1/3rd) for Zilla Parishad) are allotted from the general revenues of the State on adhoc basis, and it has no relation to the Vehicle Tax.

శ్రీ జె. మల్లారెడ్డి (పెద్దపల్లి) :— అధ్యక్షా, తెలంగాణాలో 10 సంవత్సరాల క్రితం జిల్లాపరిషత్తు రోడ్లు తీసుకోబడినవి. ఇప్పుడు చాలా రోడ్లు పూర్తికానివి ఉన్నాయి. ఏ కారణంచేత పూర్తికాలేదు? ఎప్పుడైనా చీఫ్ యింజనీర్‌ని కాని మరొకరిని కాని ఆరునెలలకొకసారి పిలిపించి మీటింగు పెట్టి వాటిని పూర్తిచేసే ప్రయత్నం చేస్తున్నారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—అధ్యక్షా. వారి ప్రశ్న బహుశా రీజనల్ కమిటీ ఫండ్సునుంచి తీసుకున్న రోడ్లు యిన్‌కంప్లీట్ రోడ్లు గురించి అనుకుంటాను. రీజియనల్ కమిటీ ఫైనాన్సెస్ వచ్చినప్పుడు — as and when they come, they will be completed.

TRAINING TO RYOTS IN HIGH YIELDING VARIETIES

312—

* 858 (2294) Q.—Sri R. Mahananda :—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state :

(a) the number of centres opened in our State during 1966-67 and 1967 68 under U. N. Development Programme for imparting training to ryots in High Yielding Varieties Programme and double system cultivation ;

(b) the names of areas where they have been opened ;

(c) the number of ryots who have been trained in those centres during 1966-67 and 1967-68 ;

(d) whether any "follow up" programme has been prescribed for them ; and

(e) whether there is any proposal with the Government to start ; such training centres at the rate of one for each district ?

The Minister for Agriculture (Sri K.Venkataratnam) .—(a) The answer is in the negative.

(b), (c), (d), & (e) :—Do not arise.

(ఎ) యు. ఎన్. డెవలప్మెంట్ ప్రోగ్రాము క్రింద ఏ కేంద్రాన్ని ప్రారంభించడం జరగలేదు.

(బి), (సి), (డి) ఈ ప్రశ్నలు ఉద్భవించవు.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :—ఇదివరకు ప్రారంభించడం జరగలేదన్నారు 67-68 గురించి. ఇప్పుడు అలాంటి ఉత్సాహవంతులగు కర్షక యువకులకు శిక్షణ యివ్వడానికి కేంద్రాలు ప్రారంభించే ఆలోచన ప్రభుత్వం ముందు ఉన్నదా?

శ్రీ కె. వెంకటరత్నం :—యు. ఎన్. ప్రోగ్రాం క్రింద లేదు. సెంట్రల్ గవర్నమెంటు ప్రోగ్రాం క్రింద ఉన్నాయి. అవి చెబుతున్నాను. 1967-68 దరిమిలా అధిక దిగుబడి రకాల కార్యక్రమంలో రైతులకు శిక్షణ బోధన జరిగే సెంట్రల్ గవర్నమెంటు పథకం ఈ రాష్ట్రంలో అమలులో ఉంది.

JAGGERY FROM HYBRID MAIZE

313—

* 744 (1675) Q.—Sri D. Venkatesham (Kuppam) :—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state.

(a) whether it is a fact that Sri Subramanyam, Sugarcane Development Officer, Chittor was sent to Kolar District, in Mysore State to find out the fact whether the ryots of Mooganapalli and Kolar have prepared jaggery from the cane of Hybrid Maizes;

(b) whether any samples have been brought, and

(c) if so, what is the percentage of sugar content?

Sri K. Venkataratnam :—(a) No, Sir.

(b) and (c) :—Do not arise.

(ఎ) వాస్తవం కాదు.

(బి) (సి) ఆ ప్రశ్నలు ఉత్పన్నం కావు.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :—మంత్రిగారికి యిన్ఫర్మేషన్ సరిగా వారు పంపలేదను కుంటాను. సుబ్రహ్మణ్యంగారు వచ్చారు. నేను పర్సనల్‌గా వెళ్ళాను. సాంపిల్ తీసుకువచ్చారు. ఉత్పన్నం కాదు అని మంత్రిగారు అనడం అర్థం కావడంలేదు. ఈ రిసెర్చివల్ల ఏదయినా బెనిఫిట్ ఉంటుందా? షుగర్ కేన్ పర్సెంటేజి ఎంత? ఇప్పుడైనా యోచన చేయడానికి పూనుకుంటారా?

శ్రీ కె. వెంకటరత్నం :—అధ్యక్షా. సుబ్రహ్మణ్యంగారిని మైసూరు రాష్ట్రానికి ఈ గవర్నమెంటు పంపలేదు. దానికి సంబంధించిన వివరం మాత్రం కొంచెం ఉంది. అది చెబుతాను. మైసూరు రాష్ట్రంలో బెల్లం తయారీకి సంకరజాతి మొక్కజొన్న కాడలు వినియోగం గురించి శాసనసభలో వచ్చినది. ఈ విషయాన్ని మన రాష్ట్ర వ్యవసాయ సంచాలకుడు మైసూరు రాష్ట్ర వ్యవసాయ సంచాలకునితో కరెస్పాండెన్సు చేశారు. మైసూరు రాష్ట్ర వ్యవసాయ సంచాలకుడు కోలారు జిల్లా వ్యవసాయ ఉప సంచాలకుని నుండి తనకు అందిన రిపోర్టు అందజేయడం జరిగింది. ఈ నివేదిక మినహా ఈ విషయంలో ఎటువంటి యితర సమాచారం లేదు. మోగనపల్లి, కోలారు రైతులు మేలురకం సంకర మొక్కజొన్న కాడనుండి బెల్లం తయారు చేశారేమో తనుగొనడానికి ప్రభుత్వం మైసూరు రాష్ట్రానికి మన శాఖాధికారులను పంపడం జరగలేదు. కోలారు వ్యవసాయ ఉప సంఘం సంచాలకుని నివేదికను బట్టి మైసూరు రాష్ట్రములోని బామనపల్లి వాస్తవ్యుడు శ్రీ చెంగారెడ్డి అనే పేరుగల వ్యవసాయదారుడు 67-68 కాలములో ముప్పాతిక ఎకరములో దక్కన్ హైబ్రీడ్ మొక్కజొన్న సాగుచేశారు. అతడు ఎ 15 85 క్వింటాల్సు పండించారు. చెరుకు నుంచి బెల్లము చేసే మాదిరిగానే ఆకుల నుంచి, కాడల నుంచి రసమును తీసేరు.

312 గాలన్ల రసమునుంచి 32వి పౌండ్ల బెల్లము పొందడము జరిగింది. ఆ బెల్లానికి సరియైన రూపముగాని, ఆకారముగాని లేదు. బెల్లపు రంగులో చప్పటి పాకముగా వున్నది. రుచి పులుపు, చేదుగా వున్నది. దానికి రేటు మార్కెటులో లేదు. సారా తయారీకి ఆ బెల్లము ఉపయోగపడుతుందేమో అని ఆ అధికారి అభిప్రాయము.

Sri D. Venkatesham :—It is clear from the report that he has prepared jaggery from hybrid maize cane. రాగి పంటనుంచి బెల్లము తయారు చేయడము నిజమే అని ఒప్పుకొంటున్నారు. మన రాష్ట్రంలో కూడా తయారు చేయడానికి ప్రయత్నము చేయకూడదా ?

శ్రీ కె. వెంకటరత్నం : దానివల్ల ఉపయోగము లేదని రిపోర్టు వున్నది. అది ఏమైనా సారా తయారు చేసుకోవడానికి, దీని వస్తుందేమో కాని ఇంకా దానికి పనికి రాదని రిపోర్టులో వున్నది.

LIVESTOCK INSPECTORS

314.—

* 1011 (1529-J) Q. —Sarvasri R. Satyanarayana Raju (Narasapur) and N. Raghava Reddy (Nakrekal). Will the hon Minister for Agriculture be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Veterinary Livestock Inspectors in the artificial Insemination Centres have been replaced by Stockmen ;

(b) if so, how many have been so appointed : how many posts are still to be filled up ;

(c) whether it is also a fact that the remaining Veterinary Livestock Inspector have not been paid their salaries for the last seven months ; and

(d) if so, the reasons therefor ?

Sri K. Venkaratnam :— (a) Yes, Sir.

(b) Out of 35 posts of Veterinary Livestook Inspectors ordered to be down graded into Stockmen, only 28 posts of Stockmen have been filled up. Out of the remaining 7 posts, 6 posts were temporarily filled up with Stockmen. But they were subsequently withdrawn and Veterinary Livestock Inspectors were allowed to continue due to representation from the Public. No Stockmen was appointed in the remaining one post also.

(c) & (d) Necessary orders have since been issued by Government ratifying the above arrangements made by the Director of Animal Husbandry and for drawal of salaries of the concerned Veterinary Livestock Inspectors.

(ఎ) వాస్తవమే. (బి) లైవ్‌స్టాకు ఇనస్పెక్టరు పదవులు 35 మంది స్టాక్‌మన్ కాంపౌండర్సుగా గ్రేడు తగ్గించడము జరిగింది. 35 స్థానాలలోను 25 స్థానాలపైన లైవ్‌స్టాకు ఇనస్పెక్టరును స్టాక్‌మన్ క్రింద పంపడము జరిగింది. మిగతా 7 పదవులలోను ఆరింటిలో తాత్కాలికముగా స్టాక్‌మన్‌ని నియమించడం జరిగింది. ఆ

తరువాత వచ్చిన క్రమా విన్నపాన్నిబట్టి స్టాక్‌మెన్ ఉపసంహరించి వెటరినరీ లైవ్ స్టాక్ ఇనస్పెక్టర్లుగా కొనసాగించడము జరిగింది. మిగతా స్థానాలలో స్టాక్‌మెన్‌ను నియమించలేదు.

(సి), (డి.) : ఉపసంపర్కరాలు డైరెక్టరు చేసినపై ఏర్పాట్లను ధృవపరుస్తూ దానికి సంబంధించిన వెటరినరీ లైవ్‌స్టాక్ ఇనస్పెక్టర్లకు జీతాలు చెల్లించడానికి ఆలస్యముమాత్రము జరిగింది.

RAFFI VARILTY TOBACCO

315—

* 705 (1378) Q.- Sri C. V. K. Rao (Kakinada) :—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state :

(a) whether 4 million Kgs. of "Raffi" variety tobacco is lying undisposed with growers in October. 1968 and if so. what are the reasons therefor; and?

(b) whether Government has taken any steps to get the stocks disposed off and if so what steps have been taken ?

The Minister for Marketing (Sri Ramachandra Rao Kalyani):—

(a) It is presumed that by Raffi tobacco the membe refers to country tobacco. If so, the answer is in the affirmative.

The accumulation was mainly due to the following reasons :—

(i) Lack of demand from Southern districts like Salem.

(ii) The National Tobacco Company of India purchased only 4 lakhs Kgs. as against 30 lakhs Kgs. purchased during 1966.

(iii) East European Countries who were purchasing country tobacco upto 1965 are reported to have stopped purchases subsequently since the minimum export price fixed by Government of India is unremunerative to them.

(iv) Certain grades of Inkollu tobacco which used to be exported to U. K. upto 1966 had a set back due to the shifting of Consumers preference to tobacco grown in Dindigal area in Tamilnadu State.

(b) Due to the persuasion of the State Government, M/s. I. L. T D. Co., and other traders have perchased so far 144 lakhs Kgs. of Country Tobacco. The period of retention of 1966–67 crop in consumers' private store rooms was got extended upto 13-12-1968 by the Collector, Central Excise.

Sri C. V. K. Rao—Will the hon. Minister tell us at what price the I. L. T. D. purchased the surplus? I suppose Mr. Thimma Reddy negotiated this matter then and what was the prevailing price and what was the price at which the I. L. T. D. made the purchase.

Sri Ramachandra Rao Kalyani:—Separate question, Sir.

Sri C. V. K. Rao:-The whole thing is whether the Government has taken any steps o get the stocks disposed of and if so what steps have been taken? It is part and parcel of that thing.

శ్రీ రామచంద్రరావు కళ్యాణి :— ప్రత్యేక ప్రశ్న వేయాలి. దానిలో ప్రైస్ లేదు. 1.44 కిలోలు కొనాలని గవర్నమెంటు కంపెల్ చేసినదానికి వారు తీసుకొన్నారు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— అధ్యక్షా, 4 మిలియన్ల కిలోల స్టాకు వుండిపోయినది. I. L. T. D. ఎంత కొన్నారో చెప్పగలరా? 1.5 మిలియనులు కొనడానికి సిద్ధముగా వున్నారని మంత్రి తిమ్మారెడ్డిగారు చెప్పారా లేదా?

Sri Ramchandra Rao Kalyani:—The National Tobacco Company of India have purchased 4 Lakh kgs. as against 30 lakh kgs.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— అధ్యక్షా, 30 లక్షల కిలోలకుగాను 4 లక్షలు కొన్నారని చెబుతున్నారు. తిమ్మారెడ్డిగారితో ఆ మీటింగులో ఒప్పుకొన్న కండిషన్ ప్రకారము ఆ క్రిందటి సంవత్సరము పొగాకు కొంటాము అనేది. కాని ఈ సంవత్సరం పొగాకుమాత్రమే కొంటామంటున్నారు. అదికూడ లక్ష కిలోల పొగాకుకూడ కొనలేదు. ఏమి ఏర్పాటు చేశారు? కేంద్రముతో చెప్పి దానిమీద పన్ను తీసివేస్తే మట్టిలో అయినా కలుపుకొంటారు దానికయినా పెర్మిషన్ యిస్తారా?

Sri Ramachandra Rao Kalyani:—The Government of India is actively considering the question of forming a Statutory Development Board and the Government of Andhra Pradesh is pursuing this matter, Sir.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— పొగాకు కొంటున్నారు. 3 సం. ల పొగాకు వున్నది 2 సం. ల పొగాకు వున్నది. ప్రతిసారి పాత పొగాకు కొంటామని చెప్పి క్రొత్త పొగాకు కొంటున్నారు. పాత పొగాకు అట్లాగే వుండిపోతున్నది. మట్టిలో కలుపుకోవలయునన్నా పన్ను యిచ్చి కలుపుకోవాలి.

శ్రీ రామచంద్రరావు కళ్యాణి :— లేబర్ ట్రబుల్ వల్ల 1967లో నేషనల్ టొబాకో కంపెనీవారు కొనలేదు. 1964 స్టాకు వారిదగ్గర వున్నది. వారు ఉపయోగము చేస్తున్నారు. ఆస్టాకు అయినతరువాత చూద్దాము.

LAND FOR NATIONAL PARK AT TANK BUND

316—

* 686 (1205) Q.— Sri C. V. K. Rao :— Will the Hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state :

(a) whether Hyderabad Municipal Corporation resolved four years ago to acquire 231 acres of land under Tank Bund for laying a National Park, if so, whether Government approved the proposals ;

(b) whether the Standing Committee has in the meanwhile adopted a resolution suggesting omission of 131 acres of land from the area proposed for park and if so, the reasons therefor; and

(c) whether Government is aware that some persons have unautohrisedly occupied the area and constructed houses and if so, who are the persons and what action has the Government land the Corporation taken ?

The Minister for Municipal Administration (Sri N. Chenchurama Naidu) :—

(a) The General Body of the Hyderabad Municipal Corporation resolved to acquire 231 acres of land under Tank Bund for laying National Park, but later on decided to acquire only 100 acres out of this area. This proposal was accepted and the Commissioner, Municipal Corporation of Hyderabad was instructed to place at the disposal of Land Acquisition officer an amount of Rs. 10 lakhs to speed up acquisition.

(b) Yes Sir, Due to limited funds it was suggested that 100 acres need be acquired.

(c) The following persons started and proceeded with the construction after applying for but before obtaining the permission.

1. Sri R. R. Thimmaji Rao in 1966
2. Dr. B. Suryanarayana on 27-4-67.
3. Sri T. Bala Subrahmaniam on 19-6-68.
4. Smt. R. Ambujamma on 8-2-68.
5. Sri L. Koteswara Rao on 27-4-68.

The above constructions were regularised on the dates mentioned against their names, after taking the legal opinion, by collecting compounding fee etc., according to rules. The Commissioner Municipal Corporation of Hyderabad was asked to place an amount of Rs. 10 lakhs at the disposal of the Land Acquisition Officer to enable speedy acquisition of 100 acres of land as decided by the Corporation.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— అధ్యక్షా, అది పబ్లిక్ ప్రాపర్టీ. టాంకు బండ్ క్రింద 231 ఎకరాలు నేషనల్ పార్కు కోసము వినియోగించాలని హైదరాబాదు మునిసిపల్ కార్పొరేషను తీర్మానము చేసినది. అందులో 131 ఎకరాలు ఆక్రమించుకొన్నట్లయితే అది రెగ్యులరైజు చేశామని మంత్రిగారు అన్నారు. దీనిమీద మునిసిపల్ కార్పొరేషనులో వాదోపవాదాలు జరిగినవి. మునిసిపల్ కార్పొరేషను జనరల్ బాడీ చేసిన దానిమీద స్టాండింగ్ కమిటీ వారికి కావలసిన వారు ఆక్రమించుకోడానికి అవకాశము యిచ్చినది. పైవారు ఆక్రమించుకొనడము, దానిని రెగ్యులరైజు చేశామని ప్రభుత్వము అనడము న్యాయముగా వున్నదా? పేదలు ఇళ్లు కట్టుకొంటే తీసివేసి ధనవంతులకు 131 ఎకరాల స్థలము ఇవ్వడము జరిగింది. ఈ ఆక్రమాన్ని తక్షణమే ఆపాలని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ యన్. చెంచురామనాయిడు :— అన్-అథరైజ్‌డ్ కన్‌స్ట్రక్షను బహుశా నోటిఫికేషను ఇష్యూ చేయకపూర్వము జరిగి వుంటుంది. ఆ 6 పేర్లు చదవడము జరిగింది. తరువాత కొన్ని జరిగివుంటాయి. వాటికి పెర్మిషను ఇవ్వలేదు. వీరు ఏదో ఆక్రమించుకొన్నారనే ఉద్దేశ్యముచేత 131 ఎకరాలు మరల ఉపసంహరించబడలేదు. 230 ఎకరాలకు డబ్బు కార్పొరేషను ఇవ్వలేని కారణముగానే కార్పొరేషను, స్టాండింగ్ కమిటీ రెండూ కూడ పాస్‌చేసి విత్‌డ్రా చేశారు. 100 ఎకరాలకు మాత్రమే కార్పొరేషను వారు టేక్ అప్ చేస్తున్నారు.

శ్రీ వి. వి. కె. రావు :— ఇప్పుడు మున్సిపల్ కార్పొరేషను కౌన్సిలులో పెద్ద వాగ్వాదం జరిగింది. వాయిదాపడింది. కార్పొరేషను ఎప్పుడు పాస్ చేసింది ?

శ్రీ యన్. చెంచురామనాయుడు :— కార్పొరేషను స్టాండింగు కమిటీ రెండూ కూడ అగ్రీ అయినాయి.

శ్రీ జి. శివయ్య :— హైద్రాబాదు సికింద్రాబాదు సిటీకి మధ్య ఇది ఉంది. ఇది అగ్రికల్చరల్ లాండు క్రింద క్లాసిఫికేషను అయింది. అప్పుడు హౌసింగ్ కోఆపరేటివ్స్ క్రింద కన్‌వర్టు చేసి ఇళ్లు కట్టుటకు పూలు ప్రకారం పీలుకాదు. ప్రభుత్వం అగ్రికల్చరల్ లాండ్సు టు బి కన్‌వర్టెడ్ ఇంటు హౌస్ సైట్స్ అని చేశారు. అలా చేయకపోతే కంప్లీటు పరిమీషను ప్రభుత్వం ఎంప్యాయిరీ పేరిట్ అండ్ వెన్ అవసరమయినప్పుడు హౌస్ సైట్స్‌గా చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ యన్. చెంచురామనాయుడు :— నేషనల్ పార్కుగా చేయడానికి ప్రయత్నము చేశారు. మొత్తం 230 ఎకరాలు చేయడానికి వీలుకాని కారణంగా 100 ఎకరాలు వెంటనే చేయాలని 1966 లో నోటిఫికేషను ఇచ్చారు. ఎక్కువ రోజులుంటే ఆ నోటిఫికేషను ప్రకారం అక్వయిరు చేయడానికి వీలుకాదు. అందువలన 100 ఎకరాలకు డబ్బు ఇచ్చి త్వరగా అక్వయిరు చేయడానికి అవసరమయింది.

శ్రీ జి. శివయ్య :— అది పేస్ట్ లాండుగా ఉండండి.

శ్రీ యన్. చెంచురామనాయుడు :— కిరణే. అయినా అర్బన్ పరిసరాలను బట్టి అక్కడ కార్పొరేషనువారు తీసుకొనడానికి శక్తిచేసి. అందువలన 100 ఎకరాలు తీసుకొనడానికి వారుకూడ పాస్ చేసారు.

శ్రీ ఎం. ఎ. రామచంద్రారెడ్డి (మెదక్) :— ఇలా ఓపెన్ ప్లేస్ అన్నీ హౌస్ సైట్సు క్రింద ప్లాట్సు క్రింద అమ్ముతున్నారు. ప్లే గ్రౌండ్సు లేవు. ఇలా నేషనల్ పార్కు ఉన్న ప్లేసులో స్టేడియం ప్లే గ్రౌండ్ కొరకు ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ యన్. చెంచురామనాయుడు :— జనరల్ పర్పస్ కొరకే ఇలా నేషనల్ పార్కు అక్వయిరు చేయడం జరిగింది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— ఇప్పుడు ఇలా స్థలం ప్రయివేటువేనా అయితే ఎవరికో ఎంక్రోచ్‌మెంటుకు ఎందుకిచ్చారు. పైగా మ్యూనిసిపాలిటీ అడిగినప్పుడు దానికి ధర అడగడం ఎక్కడ వస్తుంది. అది ఆశ్చర్యంగా ఉంది.

శ్రీ యన్ చెంచురామనాయుడు :— అది ప్రయివేటు ప్రాపర్టీ అంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— అయితే ప్రశ్నేముంది. ఇందాక ఎంక్రోచ్‌మెంటు అన్నారు, వారికి పొలాలు ఇచ్చామన్నారు.

శ్రీ యన్. చెంచురామనాయుడు :— ఎంక్రోచ్‌మెంటు అంటే నోటిఫై చేసే సమయంలో కట్టినట్టున్నారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— నోటిఫికేషను ముందు తెలుసుకుని డబ్బు కాజేయాలనే ఉద్దేశ్యంతోటి లాలూచీ చేసే పనికి ప్రభుత్వం నిద్రపోతూ కూర్చుంటే ఎట్లాగ ?

శ్రీ యన్. చెంచురామనాయుడు : — నోటిఫికేషను జారీ చేసేటప్పటికి ఎంటర్ అయి వాళ్ళ దగ్గర పర్‌చేజ్ చేసి ఇళ్లు కట్టడం ప్రారంభించి ఉంటారు.

డాక్టర్ టి. వి. యస్. చలపతిరావు :— ఆన్ ది డేట్ ఆఫ్ నోటిఫికేషను ఎస్టిమేట్సు ఉన్నాయా ?

శ్రీ యన్. చెంచురామనాయుడు :— ఉన్నాయి. లేకపోతే రెగ్యులరైజు చేయడానికి వీలులేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : — అసలు అవుడున్నాయా ?

శ్రీ యన్. చెంచురామనాయుడు : — ఉండవచ్చు. 66 లో నోటిఫికేషను ఇచ్చారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— ఉన్నాయా ? చెప్పండి. ఉండవచ్చు అంటేకాదు.

శ్రీ యన్. చెంచురామనాయుడు :— 66 లో నోటిఫికేషను చేసేటప్పటికి ఉంది ఉండాలి. లేకపోతే నోటిఫికేషను చేయడానికి వీలులేదు.

వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— ఉన్నదా లేదా చెప్పండి. వీలులేదంటారేమిటి?

మిస్టర్ స్పీకర్ :— ఇన్‌ఫర్మేషనుంటే చెప్పండి. లేకపోతే లేదు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు : — స్టాండింగు కమిటి ఒమిషను చేయమని చెప్పింది. మంత్రిగారు సరిగా చూడలేదు. ఉంటే 131 ఎకరాలు ఒమిటు చేయమని చెప్పి ఉండరు.

శ్రీ యన్. చెంచురామనాయుడు : — స్టాండింగు కమిటి చెప్పింది కార్పొరేషను బాడీ అందరూ ఒప్పుకున్నారు.

Supersession of Vijayawada Municipality

317—

* 749 (1698) Q Sri T. V. S. Chalapathi Rao :—Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state :

(a) Is it not a fact that the Vijayawada Municipal council was superseded for a period of 2 years from 9th November, 1966 on financial and other grounds ; and

(b) if so, the extent to which to Administration of the Special Officer could set right these defects and how far the financial position has improved ?

Sri N. Chenchurama Naidu :—(a) Yes Sir.

(b) After the appointment of Special Officer there was marked over all improvement in various branches of the administration in the Municipality. Moreover the financial position of the Municipality is also steadily getting stabilised.

An additional sum of Rs. 7.85 lakhs has been derived so far as detailed below :

		Rs.
(i)	Revision of under assessed taxes.	3,00 000
(ii)	Sewage rate fixed for 1210 connections	60,000
(iii)	Revision of rate of D & C Trades.	1,05,400
(iv)	Revision of rate of Profession tax.	1,05,152
(v)	Revision of Vehicle and Rickshaw fees	25,000
(vi)	Increase of in the rate of Building applications.	40,000
(vii)	Enhancement of Market fees.	1,00,000
		7,35,563
(viii)	Savings due to economy effected on administration.	50,000
		7,85 563

డాక్టర్ టి. వి. ఎస్. చలపతిరావు :— D. (ప్రశ్న) if so, the extent to which the administration of the Special Officer could set right those defects.' అని ఒక కాంట్రాక్టరును అనాధరైజుడుగా 20 వేలకి కాంపెన్‌సేషను ఇచ్చారని సుపర్‌సీడ్ చేశారు. ఆ 20 వేలు రికవరీకి స్టెప్స్ తీసుకున్నారా ? రెండవది 'to what extent the financial position has improved,' అని దానికి చెప్పవలసిందేమంటే సుపర్‌విషనుకు పూర్వం పెరసెంటేజ్ ఆఫ్ కలక్షను ఎంతుంది ? రెండు సంవత్సరముల అరు మాసములుగా అక్కడ స్పెషలైజుడుగా ఉన్నప్పుడు పెరసెంటేజ్ ఆఫ్ టాక్స్‌పెయిడ్ క్రింద ఎంత పెరిగింది ? నాన్ టాక్స్‌పెయిడ్ క్రింద ఎంత పెరిగింది?....Revision of rates is nothing. It may be good on paper.

(With the slogans of "JAI TELANGANA" Sarvashri K. Achutha Reddy, Konda Lakshman Bapuji. T. Anjiah, G. Rajaram, M. M. Hashim and P. Narasing Rao entered the House in the midst of the Question Hour).

Mr. Speaker :—Is it all over now? Thank you very much, please sit down.

Sri P. Narasinga Rao (Huzurabad) :—Mr. Speaker, Sir, I want to say something.

Mr. Speaker :—Not now. After the question hour is over you can have your say.

(Sri P. Narasinga Rao persisted in saying something)

Mr. Speaker :—I am not allowing you.

(Interruptions)

Mr. Speaker :—No, excuse me. I am extremely sorry. Let me finish the Question hour. After the question hour is over you can say whatever you want.

(There were shouts of "We want to say something".)

Mr. Speaker :-- Pleases down. You can say the after question hour is over.

Sri M. Manik Rao (Tandur) -We want to say something now.

Mr. Speaker :-- I am extremely sorry. Let me finish the Question hour. After the question hour is over, I am going to allow Not till then.

(Interruptions)

Mr. Speaker :--No, please. I am extremely sorry. After the question hour is over, one after the other can speak. Please sit down.

(Interruptions)

Sri C. V. K. Rao ;--I would request the Hon. Members .....

Mr. Speaker : --Mr. Rao, will you please sit down. I am dealing with them Please sit down,

(Interruptions)

Mr. Speaker :--Mr. Narasinga Rao, all of you have come at one time. Personally, I am sorry that you have been absent from the House for so long. I am really happy that all of you have been able to come to day and attend the House. Now, I am in the midst of the Question hour. Whatever you have got to say, after the question hour is over, I will give an opportunity. Why are you in a hurry?

Sri M. Manik Rao :--Mr. Speaker, Sir, it is an important point and we want it to be discussed now Question hour, you can have it at any time.

Mr. Speaker :--Very good. I will give an opportunity. Let me finish the Question hour.

Sri M. Manik Rao :--You must give time.

Mr. Speaker :--No, I am not going to yield. I am telling you, am not going to yield. I will give an opportunity only after the Question hour is over. Not till then. No, please.

Sri Konda Lakshman Bapuji (Bhongir) : --Mr. Speaker, Sir..

Mr. Speaker : Mr. Konda Lakshman Bapuji, you know the procedure.

(Interruptions)

Mr. Speaker --I would like to hear you. What have you to say now.

Sri K. Achutha Reddy (Kodangal) : As you know, Sir I have been under Preventive Detention for quite a pretty long time. Other colleagues were released on 25th at 11 O' clock. My colleagues who are here were set free on the orders of the High Court along with others. But I was detained for no fault of mine for another 18 hours The Chief Minister and the Home Minister are the two culprits. I wanted to attend to the work of Estimates Committee and I was prevented. You are the custodian.

(Interruptions)

Mr. Speaker :- Very good. What is that you want to do now. I am here to protect the rights of the Members if you can give it in writing. I will take action. Give it in writing. I will take action on that.

Sri M. Manik Rao :—This is a very important matter

Mr. Speaker : -I am not denying that it is an important matter. It is really an important matter. Put it in writing and I will consider that.

Sri Konda Lakshman Bapuji : When the hon. Members are saying that in the House where is the need for giving it in writing? Is it not for the Chair to take a note of it and give directions. Where is the need for observing formalities when the Government is not observing?

Mr. Speaker :—Mr. Lakshman Bapuji. Please hear me. What is the rule under which you want me to take action. Well, Contempt of the House or Breach of Privilege, is it not you want me to take action?

Sri K. Achutha Reddy : Breach of Privilege and Contempt of the House.

Mr. Speaker :—We love to examine whether it is Contempt of the House or Breach of Privilege. Now, if you want me to take action ..

Sri K. Achutha Reddy :- Sir, you are the custodian of our rights.

Mr. Speaker : -If you want me to take action against the Government for Breach of Privilege or against the persons who are really responsible for this negligence or whatever it may be, will you please give it in writing.

Sri Konda Lakshman Bapuji :—It is not negligence. It is wanton malice of the Chief Minister and the Home Minister. I am making this charge on the Floor of the Assembly. You are not upholding the right of the Member.

Mr. Speaker :—I do not know what makes you think like that.

I am telling you, whether it amounts to breach of privilege or not, I am not in a position to say.

Sri K. Achutha Reddi : -The moment I represented to you, it is for you to take immediate action.

Mr. Speaker :—You are throughly mistaken if you think that it is the Speaker who can give a finding or opinion and say that this amounts to breach of privilege. I have absolutely no right to do so. When certain thing is brought to the notice of the Speaker, he can only ask the House to consider about it or he can refer the matter to the Privileges Committee. These are the only two alternatives left open to him. That is, when I consider if there is a *prima facie* case, I may refer to the Privilege Committee. I have no power to take any action myself, straight away.

Sri K. Achutha Reddi : The Speaker has powers.

Mr. Speaker:— I wish I had all those powers. But, unfortunately under rules I have no such powers.

Sri Konda Lakshman Bapuji :—I have been a Member of this Assembly for so many years. When a Member is arrested and when he is released, is it not the duty of the Government to intimate immediately to the Speaker, if at all any release orders are issued? When the Speaker is aware of the release order and if a Member has not attended the Assembly on the same day, is it not the duty of the Speaker to take note of the thing? When the Speaker is the protector of the interests of all the Members and dignity of the House, it is for the Chair to take immediate note of this and negotiate in this matter. There is no need for obtaining a representation formally when the Member's right's are in question

Mr. Speaker. Things are not so easy as you seem to think, Mr. Lakshman Bapuji. You were yourself a Deputy Speaker of this House for some time.

Sri Konda Lakshman Bapuji :—I would have ordered then only, Sir.

Mr. Speaker: You are fully aware of the rules of the Assembly and the House has got to follow certain procedure laid down under the rules. I cannot go against the rules.

(Interruptions)

Mr Speaker: I am not prepared to concede your position. At that rate every Member, every day can get up and say well such and such thing has happened take notice of it and come on proceed. I cannot take cognziance of all these things.

(Interruptions)

Sri K. S. Narayana (Secunerabad): It is not like any other matter.

Sri M. Manik Rao: -This is a very important matter We are very sensitive. We were released half an-hour after the release orders and they have not done like that in the release of Sri Achutha Reddy and K S. Narayana.

Mr. Speaker: -Mr. Manik Rao there is no use of bawling out like that. You go accordings to the rules. Please sit down It is really unfortunate that you should be behaving like this. As responsible Members you should behave in a dignified manner and not like this.

Sri M. Manik Rao:—Even the Members are prevented from attending the Assembly. For 24 hours, the have detained Achuta Reddy and in Supreme Court when we asked the Advocate General, he told that we will release in hall-an hour What happened? They wanted to go to Supreme Court again and put us under P.D. Sir. We are not bothered about going under Preventive Detention, not once, thousands times we are prepared.

(Applause.)

Mr. Speaker:- Not thousand times, I will take notice of it million times, if you go according to the rules.

Sri M. Manik Rao:- Thank you Sir.

Mr. Speaker:—Whatever injustice has been done to you, I am prepared to take notice of it. I am prepared to protect the rights and privileges of every Member in this House ..

Sri M. Manik Rao:—Do you think it is not possible ?

Mr. Speaker:—There is no need for you to get excited.

Sri M. Manik Rao:—Do you think that it is not a matter to be discussed in the Assembly ? Why did the police stop me at the gate and ask me, "Who are you" What is all this ? Do you think we are in democracy ? Do you think the Government is running ?

Mr. Speaker:—What is the use of your speaking like that.

Sri M. Manik Rao:—One thing I may tell you, Sir. While I was coming to the House on Saturday morning at 11.30 A.M. they stopped me at the gate and asked me who are yoh. Am I obliged to tell the police who I am. What is going on ?

(Interruptions)

Mr. Speaker:—May I request you to resume your seat ? Will you please sit down I am on my legs. Will you please resume your seat ? Please sit down.

There is no need for any of you to get excited.

(Interruptions)

Please hear me. Don't interrupt me in the middle as responsible Members of this House. I expect all of you and particularly the Members who have been absent for sometime and who have been able to attend the House to-day ...

(Interruptions)

Well, when I am on my legs if you get up and say ..... Evidently you do not want to observe order in the House. Please hear me till the end.

श्री बदरि विशाल पित्ती :—अध्यक्ष महोदय, हम लोग एबसेंट नहीं थे यह बात नहीं है कि हम लोग एबसेंट रहना चाहते थे। हम यह चाहते हैं कि आप जो बात कहें वह उचित हो। हम लोगोंकी तो इच्छा थी कि हम लोग सदन मे आये। लेकिन हम लोगो को गिरफ्तार कर लेकर सदन मे आने से रोक रखा गया, हम को अपने अधिकार से वंचित रखा गया....

Sri Konda Lakshman Bapuji:—What he says is: that you have said that we were absent He wants to correct that by saying that actually we were prohibited from attending this Assembly by putting us in detention under the Preventive Detention Act.

Mr. Speaker:—Some Members have been absent from the House, may I say due to causes beyond their own control? While I expect you to observe some order in this House, I am prepared to hear one of you. If all of you get up at one time and begin to say, I would not be able to follow nor any Member will be in a position to follow what you are going to say. You have been submitting all the time that in spite of the orders of the High Court ordering your release there was delay. Perhaps, it may be wanton or it may not be wanton, it has to be verified later on.

Sri M. Manik Rao:—Wanton.

Mr. Speaker:—There was some delay in the matter of release which amounts to breach of privilege or contempt of the House or whatever it may be. This is a matter which has got to be gone into. I am taking notice of it I am prepared to take notice irrespective of the fact whether you give it in writing or not. The only thing is, I must be apprised of the full facts of the case so that I might be in a position to take action immediately. Till you actually furnish me with full facts, I won't be in a position to take any action. I may tell you that I can only initiate action in this matter. If I am convinced that there is *prima facie* case or if I am convinced that there is some truth in what you say, immediately I might ask the House to straight-way take up this question. Or if there is a *prima facie* case and it is a matter that has got to be enquired by the Privileges Committee, I shall refer to the Privileges Committee. The only thing is you have got a right to represent whatever you have got. But do it claimly one after the other. It is not as if I am not prepared to hear you. To keep up the dignity of the House, there is no need for any of you to get excited. I want you to reasonably argue your case, convince every body of the injustices done to you but do not create disorder in the House. It is unfortunate that such a thing has happened. Very good, I am prepared to consider what you have got to say. You can come and represent to me in my chambers. If you are not prepared to give it in writing, I will certainly hear what you say and myself write down the whole thing what you say and take action on that. So, there is no need for any of you to feel that I am not going to take any action. I hope, I can now go.....

Sri M. Manik Rao: There are twenty police people in the lobbies and we are not having any freedom to talk to our friends. Even now they are there. It is happening like that and is not my privilege involved?

Mr. Speaker:—Mr. Manik Rao, you are bringing all these things to my notice and I am prepared to take notice of that.

Sri M. Manik Rao:—It is an important thing, Sir. You take note of it and immediately you must remove them from the House.

Mr. Speaker:—Very good.

Sri M. Manik Rao:—They must be kicked out from this place.

Mr. Speaker:—I can give you an assurance that I am prepared to take notice of any irregularity or any injustice that has been done to you. Why all this? It is superfluous.

Now, questions and answers are over. There are two Short notice questions.

श्री बदरी विशाल पित्ती :— यह मनोश की बात है, लेकिन आज हम किस लोकतंत्र मे है किसी भी जनतान्त्रिक देश की इस तरह की विधान सभा स्वतन्त्र वातावरण में चलना चाहिए। यहा जब आप हम सदन मे असेम्बली मे प्रवेश करने की कोशिष करतें है तो हम को गेट पर ही पोलिस वाले नजर आते है मोटर के साथ रहते है यहा आते है तो चारो तरफ रहते है। ब्रह्मानन्द रेड्डी के लोग लगे रहते है, असेम्बली में चपरासियो के कपडे पहने सी आई डी पीछे लगी रहती है। दूसरी चीज यह कि जनतन्त्र में जो एसेम्बली का काम है वह जनता के बीच मे जनता के सामने चलना चाहिए। लेकिन अफसोस की बात है जब से इस शासन सभा का अधिवेशन शुरू हुआ है विजिटर्स गेलरी मे किसी को आने की इजाजत नही दी जा रही है। मै चाहता हू कि आप प्रश्नावली को रोक कर इस पर विचार कीजिए, जो रूल और प्रोसीजर है उस को रोक कर आप इस पर विचार कर सकते है। यह महत्वपूर्ण मसला सामने आगया है। यह बहुत ही महत्वपूर्ण समस्या है आप इस पर रूलिंग दे ताकि यह सदन जनतान्त्रिक पद्धती से चल सके।

మిస్టర్ స్పీకర్:—ఇదివరకు హౌస్‌లోపలుండి గానీ పోలీస్ ఫోర్స్‌గా ఉండేవి. లోపలికి రావటానికి పోలీసు బందోబస్తు వేశారు. స్వతంత్ర దేశంలో యీ విధంగా జరగవలసినదేనా అని అంటున్నారు...

So far as the arrangement inside the House and within the premises of the Assembly is concerned, it is my responsibility I have made all these arrangements and I am responsible for all these arrangements. As some of the Members have rightly observed, it is my responsibility not only to protect the rights and privileges of the Members here but also their persons here inside the House and outside. I need not tell any of you the critical times throughout particularly this city is passing. I am not prepared to make any observation about it. Well, the situation is like that.

Sri K. Lakshman Bapuji:— The Government is responsible.

Mr. Speaker:—I do not know who is responsible. It is not for me to make any observation. As I said, I am not prepared to make any observation on that. Whoever is responsible, I am not saying whether you or the Government. I am very careful in using my language. I am not holding anybody either the Government or anybody else as responsible. We have to be practical. The fact is there.

Sri M. Manik Rao:—The Government is resposible. You know that, atleast you can say what is happening. You know the whole thing.

Mr. Speaker :--Mr. Manik Rao, please hear me.

Sri Konda Lakshman Bapuji: --Sir, from your observation and the practical situation in the House, it is a clear admission of the fact that the situation in the city is most tense. If even on the recommendation of the Member of the Assembly that a particular member of the public can behave well in the House can not be relied upon there can be no other interpretation of the situation which you were kind enough to indicate that in this situation the House cannot function in normal way having the public recommended by the Members as most unreliable, then it is an unfortunate position. Therefore, without having any further proceedings, first the situation should be discussed and everything should be postponed First this should be discussed whether this House should function in normaley or not, if the situation is such that the Members cannot be relied upon about the report of any visitor, that should be done The situation should first be set right and it should be discussed than getting the budget sanctioned and the running away from the House and then do all atrocities.

Sri C. V. K. Rao: --It is an aspersion on the House itself

Sri M Manik Rao: Everybody has got a right.

(Interruptions)

Sri C V. K. Rao: I raise a point of order....

He cannot behave like that.

(Renewed interruption)

Mr. Speaker: -- Mr. Rao, please sit down.

Sri C. V K. Rao :--Well, you have got to order them to sit down.

(Interruptions.)

Mr. Speker: -- Mr. Rao, you please sit down. I am hearing one after the other If you want to have your a say after that Member finishes, you can certainly speak. But not as you please.

Sri C. V. K. Rao :—I raise a point of order.

Mr. Speaker: --You can raise a point of order after the Member finishes his speech.

శ్రీకొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ: --హౌస్‌లో ఎప్పుడైతే రికమెండ్ చేసిన ప్రజలను కూడ నమ్మి యిక్కడ గాలరీలో కూర్చోవడానికి అవకాశం యిచ్చే పరిస్థితి లేదని స్పీకరుగారు అర్థం చేసుకొన్నారో, అంత పరిస్థితి చెడిపోయి ఉన్నదో అప్పుడు ఈ ప్రజాస్వామ్యం చక్కగా నడవాలి అంటే ఈ చెడిపోయిన పరిస్థితి విషయం మొదలు చర్చలు చేసి ఏదో లెక్క తేల్చుకోవడం అవసరంగాని బడ్జెట్ లేక బిల్లు శాంక్షన్ చేసుకొని, క్లోజ్డ్ డోర్స్‌లో మేము ఏమి వివరిస్తున్నామనేది ప్రజలు కళ్లారా చూసుకొనే అవకాశం యివ్వకుండా, ప్రత్యేక పరిస్థితులు ఒక దినం అంటే అర్థం చేసుకోవచ్చు. రెండు దినాలు అంటే అర్థం చేసుకోవచ్చు, మొత్తం సెషన్

ఈ విధంగా క్లోజ్‌డ్ డోర్స్‌లో సరుపుకొన్నాము. అదృష్టమో, దురదృష్టమో, ప్రెస్ వాళ్లు అందరు ఉన్నారో లేదో, కొందరే ప్రభుత్వం యిష్టం వచ్చిన వాళ్ళకు పాస్‌లు యిచ్చినారో తెలియదుగాని అటువంటి పరిస్థితులు ఎక్కడా డెమొక్రాటిక్ కంట్రీలో జరగనటువంటిది, భారతదేశంలో జరిగినటువంటిది. ఒకటి రెండు దినాల కొరకు ప్రత్యేక పరిస్థితి అంటే అర్థం చేసుకొనే అవకాశం ఉన్నది. వరుసగా ఈ పరిస్థితి ఉన్నందున అసెంబ్లీ నార్మల్ బిజినెస్ ప్రక్కకు పెట్టి ఈ పరిస్థితిని మొదలు చర్చించి ఒక నిర్ణయానికి రావడం అవసరమున్నదని నేను మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. ఎస్. నారాయణ : స్వతంత్రమైన వాతావరణం ఉండి, ఏమి భయం సంకోచం లేనటువంటి వాతావరణంలో యిక్కడ ఒక సభ, కార్యక్రమం జరుపవలసి యున్నదిగాని అట్లా కాకుండా పోలీసు షాడో క్రింద మమ్మల్ని ఈ డెలిబరేషన్స్ చేయాలని, అటువంటి పరిస్థితులు ఉంటే అది సభకు మర్యాద అయిన పని కాదని మాత్రమే నేను మనవిచేస్తున్నాను. అక్కడ లాబీస్‌లో కూడ పోలీసులు ఉన్నారు. మానిక్‌రావుగారు 15, 20 మంది అంటున్నారు నాకు తెలిసినంతవరకు వందమంది ప్లెయిన్ క్లోత్‌డ్ పోలీస్‌మెన్ లాబీస్ లోపల ఉన్నారు. అటువంటి పోలీసు భయం క్రింద, పోలీసు ప్రెజర్ క్రింద పెట్టి మమ్మల్ని యిక్కడ ఫ్రీ డెలిబరేషన్స్ చేయండి అని అంటే మేము ఎట్లా ఈ డెలిబరేషన్స్‌లో పాల్గొంటాము? ఇది చాల ముఖ్యమైన విషయం. వీరందరిని వెంటనే యిక్కడ నుంచి తొలగించడం కోసం మీరు ఆర్డరు వేయాలి. ఈ పరిస్థితిని చర్చించడానికి లక్ష్మణ్‌గారు చెప్పినట్లు మీరు అనుమతి యివ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—అధ్యక్ష, డిటెన్షన్‌లో మిత్రులు యిప్పుడు వచ్చినందుకు నేను వారిని అభినందిస్తున్నాను. డిటెన్షన్‌లో ఉన్నందుకు మీవలె నేను బాధపడుతున్నాను. వచ్చినందుకు సంతోషిస్తున్నాను. నేను కూడ ఒకప్పుడు జైలులో ఉంది వచ్చిన వాడినే. తమరు, చాలమంది ప్రజాసేవలో బాధలు అనుభవించారు. ఇది చాల విచారకరమైన విషయం. వైట మీకు తెలుసు, నాకు తెలుసు. అందరికి తెలుసు. ఒక ప్రత్యేక పరిస్థితిలో స్పీకరుగారు కొంత బందోబస్తు ఏర్పాటు చేయవలసి వచ్చినది. ఇది మామూలు పరిస్థితి కానేకాదు. వైటికి వెళ్ళేటట్లయితే దెబ్బలు తినే పరిస్థితులు ఉన్నాయి. ప్రతిచోట, ఆంధ్రదేశం అంతా కూడ ఎమ్. ఎల్. ఎ లు కదిలేటట్లయితే కొడతారని, ఎమ్. ఎల్. ఎ. హాస్టల్లో బాంబులు పడ్డవని స్త్రీలకు మాన భంగాలు కలిగినాయని యిటువంటి అనేకరకమైన వదంతులు ఉన్నాయి. అటువంటి పరిస్థితిలో శాంతిని పరిస్థాపించడం సరైన వాతావరణం కలుగజేయడం సిగ్గుపాటు అనే విషయం కానేకాదు. హక్కు ఎవరిది అయినా భంగం చేస్తే తక్షణం మనం అందరం కలిసి చేయాలి. తెలంగాణ ఆందోళన విషయం వేరు. పట్టణంలో మనం నివసించే చోట శాంతిభద్రతలు, అనోన్యత, అన్నదమ్ములవలె జీవించడం విషయం వేరు. ఆ సందర్భంగా ప్రభుత్వంగాని, మీరుగాని తప్పనిసరి పరిస్థితిలో చేయవలసి వచ్చినదిగాని మరొకటి కానేకాదు. ఏ సభ్యుని అగౌరవపరచాలనిగాని గౌరవసభ్యులను కించపరచాలనిగాని కాదు అని నేను భావిస్తున్నాను.

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ :—వారు ఎప్పటినుంచి గవర్నమెంటుకు సహాయం చేస్తున్నారో తెలియదు. రావుగారు గవర్నమెంటు బలపరిస్తే సంతోషిస్తాము.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—గవర్నమెంటు మీరు తీసుకుంటే కూడ నేను సపోర్ట్ చేస్తాను.

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ :—మాతో చేతనైనట్లు ఉంటే మేము ఎప్పుడో చేసి ఉండే వాళ్ళం.

Sri G. Rajaram (Balkonda) :—The August House cannot be conducted with all dignity, decency and decorm and with all its traditions. So, I request you that it is better to adjourn this Assembly *sine die* and have the Sessions in the normal conditions

Mr. Speaker: So far as you are concerned.....

Sri G Raja Ram :—This is a humiliation to this House and to you to hold Sessions under these circumstances.

(Interruptions)

Mr. Speaker: - It should be a humiliation not only for me and for this House but it is for the entire State and to everybody in this State. But unfortunately, the situation has cropped up, for reasons which I am not prepared to say. It is a sort of humiliation for everybody in this State. It is not only for the Speaker. Under the extraordinary circumstances I have to take such precautions for protecting not only the rights and privileges of the Members but also the persons (Members) here. We were sitting from 14th onwards with an interval of 5 or 6 days Not a single Member has come to me or write to me about the necessity of allowing visitors to the galleries. Ofcoures within the premices, I am allowing some with my permission and with the permission of the Secretary. If all of you, leaders of the parties particularly, meet together and think of some methods, we can follow the procedure. Only thing is that I am interested ....Can anybody say or give me assurance that nothing untoward will happen in this House if the visitors are allowed freely. If you are prepared to give me an assurance I will certainly allow all the visitors—one visitor for every Member.

Sri Konda Lakshman Bapuji :—There are two methods for allowance of the visitors. Either *suo moto* by the Speaker or on the recommendation of the Members.

Mr. Speaker :—We will consider about them.

Sri Konda Lakshman Bapuji :—*This is not a question of* Leaders of the Parties discussion. I am a Member of the Legislative Assembly. I have a right to recommend a visitor and I will request the Speaker to concede to my request. If the Hon'ble Speaker, concedes, a visitor's pass should be given. If a visitor is recommended by the Member, it is the responsibility of the Member.....

Mr. Speaker :— If you convince me and if I am satisfied that no untoward incident is going to happen in this House by allowing visitors in the galleries, I will certainly relax.

Sri Konda Lakshman Bapuji:—I have already said that a person who recommends is responsible and stands security. Because the Speaker or the Officer of the Assembly does not know as to what type of visitor he is, therefore, I recommend that opportunity be given to the Member. When a Member recommends and if you have not honoured his recommendation means it is an insult and a question of privilege also.

Mr. Speaker:—I suggest you one thing. I will convene a meeting with all the leaders of the political parties. On your behalf, one or two persons can be sent.

Sri Konda Lakshaman Bapuji:—No, No. It is not a thing to be discussed. If at all the Hon'ble Speaker is really anxious to have such meeting, I would request to have such meeting to discuss about the whole situation in Telangana and also the political situation which has now being made a law and order question. I will be pleased, if you take initiative and take consciousness among legislators for the formation of separate Telangana. Let the House recommend to the Parliament for the formation of Separate Telangana. Then, we are prepared to sit along with the Members in a round table conference and discuss in the Legislature. You please extend your co-operation in arriving at a unanimous opinion for creatings separate State of Telangana. I welcome if the Speaker take to initiative on the legislature side But only decide whether the visitors should be allowed or not, there is no question of sitting along with other Members. Every Member has got some rights and the Member is not prepared to mortgage his right in the name of any leader or any other person.

(Interruptions)

Mr. Speaker:- Let me reply to what he has said. It is true that every Member has got a right to recommend a visitor for admission into the gallery. It is equally true also that the Speaker has got a right to refuse or decline the admission.... not arbitrarily, but that for reasons of security. That is what I have done Since you say there is no likelihood of any breach of privilege or any likelihood of disorder being created and all that, I am prepared to consider about it and then if I feel that a visitor is not likely to create disturbance, I may give permission and I will consider about it. So far as the Telangana question is concerned, I am prepared to give you any amount of opportunity to discuss in this House provided you raise the issue under some provisions under the rules. Otherwise, if you every one of you, arbitrarily get up and go on discussing about that, I am not prepared to allow. We have got rules. We can discuss for one day or two days. All of you can put forth your points of view; You can try to convince not only the Members in this House but the public outside also. Come forward. I am prepared to give you opportunities. You raise this question and try to convince everybody. It is not as though I am not going to deny the opportunity. I will giveopportunity to you, if you want to discuss this issue on the floor of this House.

(Interruptions)

Sri Konda Lakshman Bapuji:—When the Hon'ble Speaker has said that he would be kind enough to convene a meeting with the leaders of different groups to discuss about the admission of visitors

in the galleries, on that, I have suggested that instead of having a meeting for such a small matter, it is better to discuss about the political situation now burning due to which all this situation has arisen. Being Speaker, you can play a very dynamic role, Sir.

Mr. Speaker:—It is not the Speaker who initiates the discussion. Some Member has got to raise it, under some provision under rules. I am prepared to consider about it. and give you an opportunity. I do not know why should you feel shy. So far as admission of visitors are concerned, since you are not willing to attend the meeting, I will consider it by myself. You leave it to my discretion. I will try to be as liberal as possible in admitting visitors to the galleries.

(Interruptions)

Sri M Manik Rao: You have agreed that the things are not functioning as they should be. Some trouble is there and normalcy is not there. I have got a right to request you and I have not got the right to request the Government. Under the present circumstances, I request you to abolish this House in order to.....

(Interruptions)

Mr. Speaker: -Do you want me to abolish this House?

(Interruptions)

Sri G. Raja Ram:—You can adjourn this House *sine die*.

Mr. Speaker: So far as the adjournment of the House is concerned, it is very clear. Under Rule 63, if you want to adjourn this House *sine die*, it is not in my hands. You know the powers of the Speaker. After all, his powers are limited under Rules. If you give a notice of adjournment motion, certainly, I will consider about it. Why adjournment motion? You can take Rule 92 or 93.

Sri M Manik Rao: In West Bengal, it has happened. The Speaker has given.. ...

(Interruptions)

Mr. Speaker: The Speaker has done it. There was so much of discussion and the House was dissolved by the Government It is not proper for me to express any opinion on the action of other Speakers i.e. Presiding Officers. I am prepared to act in accordance with the Rules. Whatever you suggest I am prepared to consider sympathetically. More than that, I am helpless.

శ్రీ జి. లచ్చన్న (సోంపేట):—అధ్యక్షా, నేనొకటి సజెస్ట్‌చేస్తాను, లక్ష్మణ్ బాపూజీగారు, మాజీ మంత్రిగారు, వారు రిజైన్ చేసిన తరువాత యీ రోజునే శాసన సభలో కనబడ్డారు, తమ పర్మిషన్ తీసుకుని, వారు మంత్రివర్గంనుండి ఎందుకు రిజైన్ చేశారో ఒక స్టేట్‌మెంట్ చేస్తే, ఆ తరువాత ఏదయినా సమస్యవుంటే, తరువాత చర్చించడానికి వారు ఏదయినా నోటీసు యిస్తే బాగుంటుందేమోనని నా మనవి.

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ:—నేను అధ్యక్షులవారి పర్మిషన్‌తో ఒక స్టేట్‌మెంటు చేయబోతున్నాను, రెండు మూడు రోజుల్లో, స్టేటుమెంటు చేసేటటువంటి సమస్య...ఇప్పుడుపున్న వాతావరణంలో...తరువాత డెవలప్ అయిన సమస్య....

చర్చించేయడానికి మీకు అధికారం లేదా అనేది నాకు సందేహం. ఏమైనప్పటికి, యిప్పుడు బడ్జెట్ విషయంలోగాను లేవదీసిన దానిలో రెండు సమస్యలు తమముందు వున్నవి. ఇక దానిపై తాము నిర్ణయం యిచ్చారు. విజిటర్స్‌ను ఎలవ్ చేయడంలో తాము రిబిలియస్ యాటిట్యూడ్ తీసుకుంటామన్నారు... ....

Mr. Speaker : Yes You leave it to my discretion.

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ :—ఆ డిస్క్రిషన్ గురించి మేము కూడా కొన్ని రోజులు చూసిన తరువాత, డిస్క్రిషన్ సరిగా వాడడం లేదనే సంగతివుంటే, మళ్లీ మేము మీ దృష్టికి తీసుకువస్తాం.

Mr. Speaker . —You can always bring it to my notice.

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ :—మాకు ఆ రైట్ వున్నది. రెండవ సమస్య ఏమిటంటే—మాబిక్యరావుగారు, రాజారాంగారు చెప్పినట్లుగా, తాము డిఫాక్టోగా వున్న వాతావరణాన్ని ఒప్పుకుంటున్నారు చాలా క్లిష్టపరిస్థితిలో .. ....

Mr. Speaker : Yes. The situation is very tense.

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ. తామే ఒప్పుకున్నారు. దానికిగాను నేను మనవిజేసేదేమిటంటే - ఎప్పుడైతే మీ అధ్యక్షతకూడా సమ్మెక్ జరిగిందో....సాధారణ పరిస్థితి లేదని .. చాలా భయంకరమైన పరిస్థితి నిర్మాణమై వున్నదని....డెమొక్రటిక్ వర్కింగ్‌లో భయంకరమైన పరిస్థితికి ప్రాధాన్యంగాని, వేరే సమస్యలకు ప్రాధాన్యత వుండదని నేను చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. నేను మనవిజేసేదేమంటే—అన్ని వేరే కార్యక్రమాలను ప్రక్కకుపెట్టి, యీ భయంకరమైన పరిస్థితి గురించి చర్చించడానికి నేను నోటీసు యివ్వవలసిన అవసరం లేదు. ఎందుకంటే, యీ విషయాన్ని తాము స్వయంగా ఒప్పుకున్నారు. కాబట్టి ...అందువలన మీకు మనవిజేస్తున్నాం .. తరువాత, హౌసును సస్పెండ్ చేసేయడం విషయం వస్తున్నది ..... First I request you to adjourn this House and allow us to discuss about the present situation.

Mr. Speaker : No. You please excuse me. If you do not give me notice under the provisions or. the Rules, I am not prepared to give you an opportunity to discuss about that.

Sri K. Atchuta Reddy :—It is a fact admitted by you.

Mr. Speaker :— I am extremely sorry. No, please.

Sri K. Lakshman Bapuji :—Where is the question of notice? The Speaker can himself.. ....

Mr. Speaker : - The situation might to very tense outside. What is the provision under which you want me to allow discussion?

Sri K. Lakshman Bapuji : - The discretion is very wide, Sir.

Mr. Speaker :—There must be some motion or there must be some resolution or something like that before the House. Unless you give me notice of an adjournment motion or a resolution, or whatever it may be, how can I allow the discussion ?

Sri K. Lakshman Bapuji :—(Interruption).

Mr. Speaker :—You please quote one instance where such a thing has happened in any legislature in any country and I am prepared to accept, you quote one precedent where discussion was allowed without any motion or resolution suo motto by the Speaker. I do not know whether such a thing is warranted under the Rules.

Sri K. Lakshman Bapuji :—Perhaps no where in the country such things have developed. The special rules should be utilized by the Speaker. The Speaker has admitted the extraordinary situation.

Mr. Speaker :—Even under extraordinary circumstances, you must come forward with a motion or resolution, and I am prepared to consider it.

Sri K. Lakshman Bapuji :— When the Speaker himself concedes the situation, there is no question of notice. You should take initiative for discussion.

Mr. Speaker :— Under what provision ?

Sri K. Lakshman Bapuji :— Under special provision.

Mr. Speaker :— There is no such provision. I cannot act arbitrarily like that. Mr. Konda Lakshman Bapuji, you want to have everything for yourself. You want to take law into your own hands and also want me to take law into my own hands.

Sri K. Lakshman Bapuji :—I protest against the remark. It is the Government that has taken law and order into their hands. You have put the police inside the House. I request you to withdraw the statement made by you.

Mr. Speaker :— I am not prepared to withdraw my statement.

Sri K. Lakshman Bapuji :— You must withdraw. How can you say that I have taken law into my own hands. It is very unfair on the part of the Speaker to level a charge against us that we have taken law and order; have I taken law and order?

Mr. Speaker :—You cannot threaten me like that. What is the point in saying, 'without any rule you allow discussion;' how can I take law into my hands? I am not prepared to take law into my hands.

Sri K. Lakshman Bapuji :— On what basis you said that I have taken law and order into my own hands ?

Mr. Speaker :— Please hear me. I will tell you.

Sri K. Atchuta Reddy :— You have admitted that you are the custodian of democracy in the House. You have admitted that you are maintaining dignity with the help of the police. You have called the police inside; you have been allowing the police to latter here and there. That means, democracy is being protected not by you, but by the police. Is that not a situation where we all should assert our opinion. We have to discuss these things.

Mr. Speaker :— That means, you do not want me to make any bandobust arrangements inside the House.

Sri K. Lakshman Bapuji —You are perfectly right.....

Sri K. Atchuta Reddy :— We are also equally responsible for maintaining the dignity of the House.

Mr. Speaker :— If you are not prepared to hear me, what can I do? If you do not want me to make any bandobust arrangements, that is entirely a different matter. So far as Sri Konda Lakshman Bapuji is concerned, I said 'you want to take law into your own hands'.

Sri K. Lakshman Bapuji :—'Law and order' both the words, you have used.

Mr. Speaker :—if you want to take law into your hands', that is what I said. (Interruptions) I can only answer one man at a time. I cannot answer everybody inside the House. What I said was this. Don't misunderstand this. When I said that you may bring forward a motion under the rules, I wanted to give an opportunity for discussion of Telangana issue. You said, 'now since the situation is tense, you yourself recognize that the situation is tense and why don't you allow discussion'. I said, I don't have powers under the rules and I cannot take the law into my hands. I cannot take the rules into my hands. I do not have authority. I do not want also to do that. That is what I said.

Sri K. Lakshman Bapuji :—If that is the explanation, I am satisfied. I again request you to take the initiative yourself and allow the discussion.

Mr. Speaker :— Under what provision?

Sri K. Lakshman Bapuji :—Under your discretionary powers; you have got every power; under special powers, the powers are always understood.

Mr. Speaker :— I suppose you can give notice of an adjournment motion; then you will get only two hours for discussion and that would not be enough for you. Moreover, it is a very important issue which needs discussion by this House.

Sri K. Lakshman Bapuji :—That is why we are afraid of giving notice. Under special powers, you can.....

Mr. Speaker :—The trouble is, I do not have special powers.

Sri C.V.K. Rao :— May I suggest a way out.

Mr. Speaker :—I wish I have those powers Sri K. Laksman Bapuji wants me to have power to abolish the House, to have power to adjourn the House, to have power to allow discussion on any matter I like.

Sri K. Lakshman Bapuji :— Not on any matter. Such an extraordinary situation has not happened in history.

Mr. Speaker :—It may be true. But what I am asking you is, what prevents you from giving notice under the rules. Are you standing on any question of prestige?

Sri K. Lakshman Bapuji :— By your own acts, you have admitted what type of situation we are in.

Mr. Speaker : –Are you standing on any question of prestige?

Sri K. Lakshman Bapuji :-- No.

Mr. Speaker :— Then, it is all right.

Sri K. Lakshman Bapuji :--The Speaker should realize the seriousness of the situation.

Mr. Speaker :- I realize the seriousness of the situation. But all the same, I am telling you, I am helpless and I have no powers.

Sri G. Rajaram :-- On several occasions, when there were circumstances beyond the control of the House like national calamities, floods etc. they have been discussed in this House; you have allowed particular days. Similarly I request you to call the Business Advisory Committee meeting and allot two days to discuss the situation. If you have any objection to this .. ...

Mr. Speaker :-- Any one of you can come and discuss with me; I want you to come and discuss with me; I will consider about it.

Sri K. Lakshman Bapuji :—I made a specific request that the Hon'ble Speaker himself should take initiative.

Mr. Speaker :—If I allow discussion, it will be simply discussing in the air. There must be some kind of a motion before the House. Some of you are interested in having a separate State for Telangana ; is that not so? That is the motion you want this House to discuss. Is it not so?

Sri K. Lakshman Bapuji :--That we shall discuss later.

Mr. Speaker :— Or if you want to discuss the tense situation now obtaining in the State? Anyhow, please come and discuss.

శ్రీ పి. నరసింగరావు :—శాసనసభ ప్రారంభమైనప్పటినుంచి సభకు వచ్చి సభ్యునిగా నా విధ్యుక్త ధర్మాన్ని నిర్వర్తించాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నాను. ప్రతిసారి నన్ను అరెస్టు చేస్తామని శాసనసభకు రాకుండా అడ్డంకొడుతూ వచ్చారు. ఏదోవిధంగా ఈ రోజున స్మగుల్ చేసుకుని వచ్చాను. (Cries of 'shame', 'shame') I want to seek your protection. I think you have got that right. No police, no Government and no Chief Minister can interfere in this House. Therefore, till the end of this session I want to seek your protection. I request you to make arrangements for my lodging and boarding here so that I can attend the meetings of this House.

Sri G. Rajaram :—I want the Chief Minister to withdraw the order of detention.

శ్రీ పి. నరసింగరావు :—పదిరోజులక్రితం తెలంగాణా రీజియనల్ కమిటీ ఏకగ్రీవంగా ఒక తీర్మానంచేసి ప్రభుత్వానికి పంపింది. అందులో డిటెన్షనులో ఉన్నవారిని విడుదల చేయాలని ఏకగ్రీవంగా కోరారు. 18 సంవత్సరాలుగా రీజియనల్ కమిటీకి అక్కడ చేసిన తీర్మానాలకు ఏ విధమైన ట్రీట్‌మెంటు వచ్చిందో దీనికి అదే గతి వచ్చినట్లు ఉంది. ఆ తీర్మానాన్ని ఏకగ్రీవంగా చేస్తారు. డిటెన్షనులో ఉన్నవారిని విడుదల చేసేబదులు ఇంకా కొంతమందిని అరెస్టుచేస్తున్నారు. రీజియనల్ కమిటీ చేసిన తీర్మానాన్ని అమలుచేయాలని కోరుతున్నాను.

Mr Speaker :- If you have no objection, you can be my guest.

Sri P. Narasing Rao :- I want to be your guest.

Mr. Speaker . But, at the same time, I cannot give you any kind of assurance of your not being arrested because it is not in my power

Sri K. Lakshmi Bapuji : That is the law and order situation.

Sri G. Ra[illegible] : - That means, you want to take the hon. Member outside and hand him over to the Government.

Mr. Speaker :—Outside the House, I have absolutely no power. The law would take its own course. I cannot prevent law taking its own course outside the premises. Within the premises of this House, nobody can touch him without my permission.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- [illegible] ప్రాంగణంలోకి రావడం దని ఉత్తరువులు జారీచేశాను,

Sri P. Narasing Rao : Therefore, I am seeking your permission I request you to make arrangements for lodging and boarding here. Another point is, [illegible] including Ministers who are slaves and quislings to the Andhra rules.

श्री बदरी विशाल पित्ती (महाराज गंज) : अध्यक्ष महोदय जहां तक विजिटर्स का प्रश्न है आप ने कहा कि आप इस पर विचार करेंगे। लेकिन यह जो एंगेजी में इतनी पोलिसइ और इतनी सी. आई. डी. है क्या यह आपकी अनुमति से है। अगर यह आपकी अनुमति से है तो चिन्ता की बात है और बहुत गंभीर बात है क्योंकि किसी भी शासन सभा के सदस्यों के पीछे इस तरह सी आई डी के एजेंट नहीं रहते। अगर इस तरह का व्यौहार आप की अनुमति से हो रहा है तो यह बड़ी चिन्ता की बात है..

Mr. Speaker : What you say is not correct. Within the precincts of the Legislature, Lok Sabha or Rajya Sabha, all these precautions are taken. There are people stationed there within the precincts and not inside. Here, because of the tense situation, we have taken precautions to see that some more police peopele are stationed. It is not as though no police officer is allowed inside the premises. It is not correct.

श्री बदरी विशाल पित्ती :—क्या आप नें इस बात का अधिकार दिया है कि वह गेट पर रोकें उनकी सूरत देखे उन का नाम पूछें और फिर आने की इजाजत दें।

Mr. Speaker : - I will consider about all these things.

श्री बदरी विशाल पित्ती :—यह जो सवाल है जब मोटर आती है तो उस को रोक दिया जाता है पोलिस वाले उस के अन्दर झांक कर देखते है और फिर अन्दर आनें की इजाजत देते हैं.....

Mr. Speaker : - I will take notice of all these things. I will see that car passes are Issued to all the Members so that without your being questioned you can straightaway come in. I will see that car passes are issued.

श्री बदरी विशाल पित्ती —आप इस की अनुमति दिए है क्या.....

Mr. Speaker :—Now that you have brought it to my notice, I will see that hereafter no such thing happens.

Sri M. Manik Rao : – Is there any previous order from you? Or is there any special order from Tupakiraman ?

Mr. Speaker : - Excepting the Members, no outsider can enter the Assembly without the permission of the Speaker or the Secretary. If some people are coming in a car, the policeman at the gate does not know whether he is a Member or outside ; naturally he stops the car and asks for pass; how is the man at the gate to know whether a Member is coming in that car or some outsider is coming.

Sri M. Manik Rao :- Our Assembly peon is standing and when he says that is our car, still the police do not allow.

Mr. Speaker : –We have placed one Superintendent of the Legislature Secretariat at the gate. The moment a Member comes there, no objection is taken and he is allowed I have taken all precautions that no Member is obstructed from coming inside. I will take some more precuations to see that Members are not prevented from coming.

श्री बदरी विशाल पित्ती .—मेरा प्रश्न स्पष्ट है। क्या आप नें पोलिस वालोको अनुमति दी है कि वह सदस्यो की मोटर को रोके उस के अन्दर झांके उन का नाम पूछें फिर मोटर को अन्दर आन की इजाजत दें।

Sri K. Lakshman Bapuji :—They are stopping the cars.

Mr. Speaker : -Not the Members' cars. If the policeman knows that a member is coming in the car, he will never stop it.

श्री बदरी विशाल पित्ती :—यह आज तक कही नही हुआ। लोक सभा में या किसी भी देश की पार्लिमेंट में नही हुआ अगर आप की इजाजत के बगेर ऐसा हो रहा है तो .....

Mr. Speaker ; -I will see that no Member is obstructed. Today Something might have happened. I will take precautions that no Member is obstructed. I will see that no inconvenience is caused to the Members.

श्री बदरी विशाल पित्ती:—अगर आप की इजाजत के बगेर पोलिस इस तरह कर रही है और जैसा कि मानिक राव साहब न कहा तुपाकि रामन्ना की वजह से ऐसा हो रहा है तो यह प्रिविलेज का प्रश्न बनता है और उन पर आता है।

Mr. Speaker ;—We will take precautions to see that no such things happen.

श्री बदरी विशाल पित्ती :—मैं प्रिविलेज मोशन दूंगा।

Sri K. Lakshman Bapuji :—If there are no special orders, the Members can move a privilege motion.

Mr. Speaker :—My directions have been to this effect that no-outsider should be allowed inside the premises of this House, excepting the Members. Members can straightaway come and for that purpose we have posted one Superintendent at the gate. The moment the Superintendent recognizes he straightaway allows the Members.

Sri K. Lakshman Babu : What about my final request to you to suspend the business of the House suo motto by the Hon'ble Speaker and allow discussion by using your special powers. I am again requesting you to concede it.

Mr. Speaker : - I may tell you once again.....

Sri C.V.K. Rao : - We oppose that proposition.

శ్రీ కె. ఎస్. నారాయణ : -ఇప్పుడు అడిగిన దర్యాప్తు ద్వారా ఒక ముఖ్యమైన ప్రశ్న ఉత్పన్నం అవుతున్నది. ఇప్పుడకాని పైటరాని సెక్యూరిటీ ప్రికాషన్ ఉండడం వల్ల ఈ ఏర్పాటు చేశాము అన్నారు. బాగానే ఉంది. ప్రభుత్వం ఆ విషయం ఒప్పుకున్నదా ? నార్మాల్సీ వచ్చేంతవరకూ ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రకటనలు చేస్తున్నారు. అటువంటప్పుడు మీరు ఎందుకు ప్రయాసపడి ఈ ఏర్పాట్లు చేస్తున్నారు ? మీరు సభ్యులము ఏమి చెప్పినా విలువలేకుండా ఉంది. సెక్యూరిటీ ప్రికాషన్ ఉండడం ప్రభుత్వం ఒప్పుకున్నదా ? If Government does not feel that way, what is the use of making these arrangements ? Let the Government say that such circumstances are there. వారు చెప్పినప్పుడు ఈ ఏర్పాట్లు తమరు ఎందుకు చేయాలి ?

Mr. Speaker :—I have not made the arrangements in consultation with the Chief Minister or any other Minister These arrangements I have made myself as a precautionary measure. So far as the arrangements inside the House and inside the premises are concerned, it is my responsibility.

Sri G. Raja Ram : - My submission is that you are not disclosing what are the circumstances that forced you to take this course of action.

Mr. Speaker :—I am not prepared to disclose anything.

Sri K. Achuta Reddy :—What prompted you to take such precautions ?

Mr. Speaker :—More than once I told you. I already told you that as a precautionary measure, to avoid any untoward incidents inside the House or inside the premises, I have made these arrangements.

Sri G. Raja Ram : -Was there any precedent ?

Mr Speaker :—It is my responsibility that nothing happens outside or inside.

Sri G. Raja Ram : -We request you to disclose the circumstances or forces that prompted you to take this course of action ?

Mr. Speaker : -The circumstances are that I told you that the situation....

Sri G. Raja Ram :—What is the situation ?

Mr. Speaker:—I am not prepared to tell you anything more.

శ్రీ జి. లచ్చన్న : —అధ్యక్షా, రూలింగ్ పార్టీకి చెందిన సభ్యులలో యింత తీవ్రమైన సందేహాలు ఉన్నప్పుడు సభానాయకులు సమాధానం చెప్పడం మంచిది. వారు సైలెంట్‌గా కూర్చోవడంవల్ల ప్రతిపక్షాలకు ఏమీ తెలియడం లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : —మీ ఉద్దేశ్యం ఏమిటంటే యింతవరకు స్పీకరుగారు అవస్థ పడుతున్నారు. చీఫ్‌మినిస్టరుగారిని ఎందుకు పదిలిపెట్టాలనా మీ ఉద్దేశ్యం.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—నాకు అటువంటి ఉద్దేశ్యము ఆపాదిస్తున్నారని అనుకోను. తమకు డౌట్ తెలిగిందనుకుంటాను. అటువంటిది ఏమీలేదు. తమరు యిప్పుడు చెప్పింది ప మి టి ? ఎక్కడయినా సాంప్రదాయం అటువంటిది ఉందా అన్నారు. రూలింగ్ పార్టీవారిలో సందేహాలు ఉన్నప్పుడు రూలింగు పార్టీ లీడరు మౌనంగా కూర్చున్నారేమిటి ?

శ్రీమతి సుభద్రాదేవి (మేడ్‌చల్) : —అధ్యక్షా, కారు పాసులు యిప్పిస్తామని చెప్పారు. రిజిస్టరులో పచ్చేవారి గతి ఏమిటి? ప్యూసుపెట్టి చెప్పి విడిచిపెట్టండి అనేవరకు విడిచిపెట్టడం లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : —మీ విషయంలో చాలా జాగ్రత్తగా ఉండాలని చెబుతాను.

Sri K. Lakshman Bapuji: I want the hon. Speaker's final word on my request to suspend the business and allow for a discussion on the situation.

Mr. Speaker: I very much regret to decline your request.

Sri K. Lakshman Bapuji:-As a protest, we walk out.

(Sri K. Lakshman Bapujee, Sri C. Manik Rao, Sri G. Raja Ram, Sri K. Atchuta Reddy, Sri Badrivishal Pitti, Sri T. Anjayya left the Assembly Chambers shouting 'Jai Telangana').

SHORT NOTICE QUESTIONS AND ANSWERS

ENCASHMENT OF EARNED LEAVE BY GOVERNMENT EMPLOYELS

S. No: 380-A.

S. N. Q. No. 1725-D: *Sri C. V. K. Rao:—Will the hon.* Minister for Finance be pleased to state:

(a) whether Government issued orders that a Government employee should encash earned leave for a month, only when he goes on earned leave for one month;

(b) whether Government is aware that the earned leave is the property of the Government employee and that it should be left to the employee concerned as to its use or surrender and that the order to compel employee to go on earned leave before surrender is unjustified;

(c) whether the Government would consider raising the limit of encashment of the earned leave to three months in order to benefit the needy employees ;

and

(d) if not, the reasons therefor ?

The Minister for Finance (Sri K. Vijaya Bhaskar Reddy) :—

(a) Government have issued orders that a Government servant may encash his leave provided the period of encashment is 30 days and provided he goes on earned leave. There is no compulsion about it

The Government servant cannot claim the leave as a matter of right. The grant of leave or surrender depends on the exigencies of public service.

(b) No, Sir.

(c) The object of leave is generally to enable a Government servant to proceed on leave for a change and rest and recoup himself after eleven months of hard work. If Government servants are allowed to encash more leave than what is now prescribed no one will go on leave and the result will be that their health will be impaired and they will not be fit to discharge their duties as is expected of them.

(Sri K Ramanatham in the Chair)

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—అధ్యక్షా, ఈ విషయం గవర్నమెంటు కొంచెం జాగ్రత్తగా పరిశీలించాలని కోరుతున్నాను. గవర్నమెంటు సర్వెంట్సు ఎర్నుడ్ లీవ్ 30 రోజులు ఎన్‌కాష్ చేసుకోవాలని ఉంది. దాని ఉద్దేశ్యము తిప్పారా వారి జీవిత అవసరాలకు కావలసిన డబ్బు సమకూరుతుంటుంది. కంపల్షను లేదంటున్నారు. ఇంకొక నెల రోజులు సెలవు తీసుకోవచ్చనే కంపల్షను అర్థంలోనే ఉంది ఒక నెల రోజులు ఎర్నుడ్ లీవ్ ఎన్‌కాష్ చేసుకోవచ్చు. అవసరాన్ని బట్టి పిల్ల పెళ్ళికో, పిల్లల చదువుకో మూడు లేక రెండు నెలల లీవు ఉంటే ఎన్‌కాష్ చేసుకునే విధముగా ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ కె విజయభాస్కర రెడ్డి :—సానుభూతితో పరిశీలించే ఈ డెసిషన్ తీసుకున్నాము. దాని కొరకు ఏదయినా యిబ్బందులు వస్తే తరువాత చూసుకుందాము. 30 రోజులు లీవ్ ఎన్‌క్యాష్ చేసుకోవచ్చునని చెప్పాను. వారు చెప్పే యిబ్బందులు ఉండవు అనుకుంటాను.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—దీని సందర్భంలో ఎన్. జి. ఓ. అసోసియేషన్సుతో చర్చించుతారా ?

Sri K. Vijayabhaskara Reddy :—I cannot say exactly. I presume the Officers' Committee should have examined the Association. Normally, in these matters, the Officers' Committee consults the Associations and then take a decision. I cannot confirm ; but that is the practice.

Sri C. V. K. Rao : —My request is, will you consult it (the Association) ? Let there be no presumption. If it is consulted and

it has agreed that is a different matter. If not, will you please consult the Association in the interests of the employees.

(No answer)

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య : —అధ్యక్షా, వారికి అక్రూ అయిన లీవును ఎన్‌కాష్ చేసుకోవడంలో లిమిట్ పెట్టి ఎన్‌కాష్ చేసుకోడానికి అవకాశం యిస్తారా ?

Sri K. Vijayabhaskara Reddy : -It is a right, but it is subject to certain conditions అందుకనే 30 డేస్ కంటె ఎక్కువ ఎన్‌క్యాష్ చేయకూడదని పెట్టాము.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—ఒక లిమిట్ పెట్టి ఎన్‌కాష్ చేయనియ్యాలని ఎన్.జి.ఓ. మిత్రులు కోరుచున్నారు. దీని గురించి లిబరల్‌గా ఆలోచిస్తారా ?

Sri K. Vijayabhaskara Reddy : -It is subject to F. R. 57 and other rules. Government feel that more than 30 days cannot be allowed to be encashed.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—అధ్యక్షా, అట్లాకాదు. అక్రూ కావడం విషయంలో అట్లా ఉండిదనుకుంటాను.

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :—లీవ్ అక్రూ కావడం విషయంలో కాదు. ఎన్‌కాష్ చేసుకునే విషయంలో.

డాక్టర్ టి. వి. ఎస్. చలపతిరావు :—ఇది చూడడానికి శ్లాఘనీయంగా కనిపిస్తుంది. కాని ఏ ఉద్దేశ్యంతో లీవ్ యిచ్చారో అదే డిఫీట్ అయే ప్రమాదం ఉంది. కాబట్టి దీని గురించి జాయంట్ స్టాఫ్ కౌన్సిల్స్‌తో డిస్కస్ చేసిన తరువాతనే రూపొందించారా లేక ప్రభుత్వం వారంతట వారే రూపొందించారా ? I am afraid it may defeat the very purpose of the leave provision.

Sri K. Vijayabhaskara Reddy :—Government's intention is definitely to help the employees to have some rest and to attend to their things. The intention is clear that it is to help the employees.

Dr. T. V. S. Chalapathi Rao :—How will it help the employee-encashment of leave ? It will lead to misuse like medical reimbursement, etc.

Sri K. Vijayabhaskara Reddy :—Our intention is clear. It is for the betterment of the employee. Let us wait and see. If, as Dr. Chalapathai Rao says, it does not help them, we can re-examine the whole thing.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—మిస్ యూస్ క్వశ్చను కాదు. అది ఉపయోగపడని ఉద్యోగస్థులతో కన్సల్ట్ చేసి 1 నెల ఇచ్చారు. అది సరిపోదు. ఇంకొక నెల యివ్వాలని కోరుతున్నారు. పరిశీలించాలని కోరుచున్నాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—ఎన్‌కేష్‌మెంటు 30 రోజుల కంటే ఎక్కువ ఇవ్వడము ప్రభుత్వ ఉద్దేశ్యము కాదు.

DRAINAGE FACILITIES IN KRISHNA AND GODAVARI DELTAS

S. No 330 B.

S N. Q. No. 1721 I : Sri Vavilala Gopalakrishnayya : - Will the hon' Minister for Medium Irrigation & Flood Control be pleased to state :

what are the arrangements so far made to provide drainage facilities in Krishna and Godavari Deltas as per Mitra Committee recommendations and what are the proposals under contemplation to save the existing delta ayacut from the drainage water of Nagarjunasagar project ?

The Minister for Irrigation and Flood Control (Sri S. Sidda Reddy) :—

Drainage schemes to the tune of Rs. 10.66 crores covered by the Priorities indicated in the Mitra Committee Report have been sent by the State Government to the Central Water & Power Commission for its technical clearance and it is awaited. As the drainage cess collections during the current year have been poor owing to the village officers' strike, cyclone, etc., the Government of India have agreed to give a loan of Rs. 3 crores for 1969 70 for taking up drainage schemes in the delta areas. Steps are being taken to execute as many drainage schemes as possible on a priority basis during the current year, with the aid of this Central assistance.

Steps are also being taken to draw up a comprehensive drainage scheme in the ayacut of Nagarjunasagar Project. Investigations are also being made regarding the provision of a collecting drain parallel to the Commasur Canal on its right side, so as to provide an outlet for the drainage of Nagarjunasagar ayacut.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అధ్యక్షా, మిత్రా కమిటీ రిపోర్టులో యిచ్చిన సూచనల ప్రకారము 3 కోట్లు ఖర్చు చేస్తున్నామన్నారు. ఏయే స్కీములు తీసుకొన్నారు ? ఏ స్కీములను ఈ సంవత్సరము పూర్తి చేస్తారు ? నాగార్జునసాగర్ మురుగునీటి విషయములో ఇప్పటినుంచి జాగ్రత్త పడకపోతే ఇబ్బంది అవుతుంది. దాన్ని గురించి ఏమి చేయబోతున్నారు ?

శ్రీ ఆర్. నారపరెడ్డి :—ఈ సంవత్సరము కృష్ణా వెస్టర్న్ డెల్టా డ్రెయిన్స్ రిపేరు చేకప్ చేస్తున్నారు. గుంటూరు జిల్లాలోని స్ట్రెయిట్ కట్స్ చేకప్ చేస్తున్నారు. పేటపాలెం స్ట్రెయిట్ కట్, యాపురుపాలెం, యాదలి స్ట్రెయిట్ కట్స్, కృష్ణా జిల్లాలో ఉప్పుటేరు, గోదావరి వెస్టర్న్ డెల్టాలో ఉప్పుటేరు మెయిన్ వర్కు, బుడమేరు, కొన్ని మైనరు డ్రెయిన్సు తీసుకొనడము జరుగుతుంది. నాగార్జునసాగర్ మురుగునీటికి సంబంధించి చీరాలలో వున్న డివిజనుకు వర్కు అప్పగించడము జరిగింది. వారు ఇన్వెస్టిగేట్ చేస్తున్నారు. తరువాత నాగార్జునసాగర్ డ్రెయిన్‌కు సంబంధించి కాంప్రెహెన్సివ్ స్కీము తయారు అవుతుంది.

శ్రీ బి నిరంజనరావు (పల్లేశ్వరం) :—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు 3 కోట్లు మనకు ఋణముగా కేంద్ర ప్రభుత్వము యిచ్చినట్లు చెప్పారు. అనేక కారణాలవల్ల డ్రెయినేజి స్కీములు అన్నీ ఈ సంవత్సరములో పూర్తి చేయలేము. వారు 3 కోట్లు ఇస్తే 6 కోట్లకు ఎస్టిమేటు వేసుకొనే దానికి ప్రభుత్వము ఆలోచిస్తున్నదా ?

శ్రీ ఆర్. నారపరెడ్డి :—పని చురుకుగా సాగడానికి, డబ్బు ఖర్చు కావడానికి గాను 3 సర్కిల్సు పెట్టడానికి ఏర్పాట్లు జరిగినవి. వారు చెప్పినట్లు ఈ డబ్బు ఖర్చు పెట్టడమే తారుంగా దాన్ని సంవత్సరాలు ఈ కార్యక్రమము జరుగవలసి వున్నది. 8, 10 కోటువరకు ఎస్టిమేట్సు రెయారు చేయించి ఈ కార్యక్రమము చేపట్టాలని ప్రభుత్వము ఆలోచిస్తున్నది.

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణరాజు :—అధ్యక్షా, 3 సర్కిల్సు పెడుతున్నామని అన్నారు. అసలు ఇన్వెస్టిగేషను ప్రారంభించారా లేదా? ఏమే డ్రెయిన్సు తీసుకొని ఇన్వెస్టిగేషను చేస్తున్నారనే విషయము స్థానికముగా వున్న సభ్యులకు ఎవ్వరికీ తెలియడము లేదు. ప్రజల నుంచి డబ్బు వసూలు చేసి అమలు జరుపుతున్న స్కీములు ఇవి. ఇన్వెస్టిగేషను వగైరా చర్యలు అన్నీ ముందు, తరువాత కూడ సభ్యులకు తెలియచేస్తారా? డ్రెయినేజి సెస్సుకు సంబంధించి శాసనసభ్యులతోను, అఫీషియల్స్‌తోను బోర్డులు ఫారము చేస్తామని అన్నారు. సంవత్సరమైనా ఇంకా ఎందుకు అమలు జరుపలేదు? బోర్డులను వేసి వున్నట్లయితే వీరు వదిలిపెట్టిన స్కీములను తీసుకోవడానికి అవకాశము వుంటుంది. దానికి సంబంధించిన చర్యలు ఎప్పుడు తీసుకొంటారు?

శ్రీ ఆర్. నారపరెడ్డి :—డ్రెయినేజి బోర్డులను త్వరలోనే ఏర్పాటు చేయడము జరుగుతుంది. ఈ లోపల ఢిల్లీ ప్రభుత్వము వారిచ్చిన 3 కోట్లు ఖర్చు పెట్టవలసిన అవసరము వున్నది. మిత్రా కమిటీ చేత, ఇతర కమిటీల చేత, ఇక్కడ అనేక మంది సభ్యులచేత సూచించబడి ఎస్టిమేట్సు రెడీగా వున్నవాటిని వెంటనే చేపట్టడము జరుగుతుంది.

శ్రీ టి. వి. యస్. చలపతిరావు :—అధ్యక్షా, మిత్రా కమిటీ స్థూలముగా కొన్ని సూచనలు చేసినది. దానిని ఆధారము చేసుకొని డీటెయిల్డ్ ఎస్టిమేట్సు, ప్లాన్సు వేటికి తయారయి వున్నవి? వాటిని డేకప్ చేయబోతున్నారా? కంట్రోల్ బోర్డు ఎప్పుడో వేస్తామని చెబుతున్నారు. చట్టము ప్రకారము కంట్రోలు బోర్డులను నియమించవలసిన అవసరం వున్నది. తయారైన ఎస్టిమేట్సు, ప్లాన్సు ఈ బోర్డు అప్రూవ్ చేయవలసిన బాధ్యత వున్నది. ఆ బోర్డువారు ఈ హౌస్‌కి బాధ్యులు. వారిచ్చిన 3 కోట్లు ఏ విధంగా ఖర్చు చేయబోతున్నారు? తొందరపడి ఖర్చు చేసి అంతా వేస్టు అయిపోయిందని చెప్పకుండా కట్టుదిట్టమైన చర్యలు మొదటినుంచి తీసుకొనడానికి పూనుకొంటారా?

శ్రీ ఆర్. నారపరెడ్డి :—తొందరపాటు ఏమీ లేదు. డ్రెయినేజికి సంబంధించిన కార్యక్రమాలు మిత్రా కమిటీవారు చెప్పినవి వున్నవి. స్థానిక అవసరాలను బట్టి ఇంజనీర్సు తయారు చేసినవి వున్నవి. ఏ కార్యక్రమము తీసుకొన్నా కూడ నిరుపయోగము అనే మాట లేని విధంగానే చేపట్టబడుతాయి. 3 కోట్లు ఢిల్లీ ప్రభుత్వము నుంచి వచ్చినందువల్ల వెంటనే ఖర్చు చేయవలసిన అవసరము వున్నది. దానికి ఏర్పాట్లు జరుగుతున్నవి. సద్వినియోగము చేసే విధంగా ప్రయత్నము చేస్తాము. మిత్రా కమిటీ సిఫార్సులను దృష్టిలో పెట్టుకొని పని జరుగుతుంది.

శ్రీ టి. వి. యస్. చలపతిరావు :—అధ్యక్షా, ఇంతవరకు చక్కగానే చర్యలు తీసుకోబడుతున్నవని చెబుతున్నారు. సంతోషమే. దానిని గురించి ఒక సమగ్రమైన

రిపోర్టును ఈ హౌస్‌కి ఇవ్వడానికి ఆలోచిస్తారా ? ఏమీ లేకుండా అంతా జరుగుతోంది అనే హామీ మీద వెళ్ళడము వాంఛనీయము కాదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఆర్. నారపరెడ్డి :— డ్రెయినేజి బోర్డు ఏర్పాటు కాబోతున్నది. ఆ బోర్డు ఈ హౌస్‌కి సంబంధించినదే. అందువల్ల ప్రత్యేకముగా దీనికి రిపోర్టు సబ్మిట్ చేయవలసిన అవసరము లేదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :— అధ్యక్షా, అన్నట్లు ప్రభుత్వ విధానము వున్నది. డ్రెయిన్సుకు సంబంధించిన బోర్డుకు అన్నీ పనులు అప్పగించాలని చట్టము పాస్ చేసినప్పుడు చెప్పడము జరిగింది. ప్రయారిటీస్ ఫిక్స్ చేసి బోర్డు అప్పగించిన పనులు తీసుకోవాలన్నప్పుడు ఇప్పుడు ఈ ఫండ్సు డిసెమూక్ చేస్తారని ప్రజలు అనుకొంటున్నారు. దానికి మంత్రిగారు ఏమి చెబుతారు ?

శ్రీ ఆర్. నారపరెడ్డి :— ఆ బోర్డు పెన్సు కలెక్షనుకు సంబంధించిన డబ్బును వినియోగించడానికి బాధ్యత వహిస్తుంది. ఇది కేంద్ర ప్రభుత్వము యిచ్చిన డబ్బు. సహజముగా ప్రభుత్వము బోర్డు అధీనములో పెట్టు డబ్బు మీద బోర్డుకు కంట్రోల్ వుంటుంది. కేంద్ర ప్రభుత్వము ప్రత్యేక పరిస్థితులలో యిచ్చిన డబ్బు కాబట్టి ఈ 8 కోట్లు సద్వినియోగము చేయబడుతుంది. బోర్డు కొద్ది రోజులలోనే ఏర్పాటు చేయడము జరుగుతుంది. సెంట్రల్ గవర్నమెంటు స్టేటు గవర్నమెంటుకు అప్పుగా ఇచ్చిన డబ్బు ఇది.

శ్రీ కె. బుచ్చిరాయుడు (కొవ్వూరు) :— సెంట్రల్ గవర్నమెంటు ఇచ్చేది లోన్ అన్నారు. లోన్ అయితే రీ—పే చేయాలికదా. రీ—పే చేసేటప్పుడు బోర్డు కంట్రోలులో ఉంటుందా. యీ బోర్డు కాన్‌స్టిట్యుట్ చేసేటప్పుడు ఇందులో ఆఫిషియల్సు ఉంటారా లేక నాన్ ఆఫిషియల్సు కూడ ఉంటారా యీ డ్రయినేజి సెస్సు విషయంలో. తరువాత యీ లోములో ఎరకాల బ్లాకు చేర్చలేదు. ఎరకాలవను కూడ చేర్చడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ ఆర్. నారపరెడ్డి :— బోర్డులో అత్యధికులు అనధికారులుంటారు. యీ బోర్డులో డ్రయినేజి సెస్ వసూలుకు సంబంధించిన ప్రాంతాలకు సంబంధించిన సభ్యులకు ప్రాతినిధ్యం ఇవ్వడం జరుగుతోంది. యీ మూడు కోట్ల రూపాయలు అప్పు కాదా అనేది తరువాత నిర్ణయించడం జరుగుతుంది.

డాక్టర్ టి. వి. యస్. చలపతిరావు :— ఇప్పుడే మంత్రిగారు ఒప్పుకున్నారు. What are the objections to place the report before the House on the steps taken so far, in the absence of the appointment of the Board ? Otherwise, the House will be in the darkness అభ్యంతరం ఏమిటి ?

శ్రీ ఆర్. నారపరెడ్డి :— అభ్యంతరం ఏమీ లేదండి. ఇప్పటివరకు తీసుకున్న చర్యలగురించి చెబుతున్నాను. ఇప్పటివరకు జరిగిన కార్యక్రమాల గురించి చెప్పాను. వేరే చెప్పేది ఏమీ లేదు.

WRITTEN ANSWERS TO QUESTIONS

BUILDING FOR HYDERABAD MUNICIPAL OFFICE

318 -

* 687 (7269) Q. —Smt. J. Eswari Bai.—Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state :

(a) whether there is any proposal to construct a massive building near Tank Bund for housing Municipal Offices ;

(b) if so, whether any land was given by the Government to the Corporation ; and

(c) if so, whether it is a fact that the Phool Bagh land purchased by the Corporation is lying waste for the past one decade ?

A : —

(a) Yes There is a proposal to construct a Central Office Building for the Municipal Corporation of Hyderabad opposite to the Fisheries Department at Tank Bund.

(b) The Government land measuring Acres 6.19 guntas opposite to Fisheries Department has been given by Government for this purpose to the Municipal Corporation of Hyderabad.

(c) The Phool Bagh area was acquired in 1960 by the Municipal Corporation of Hyderabad and as this land was not found sufficient to meet the requirements of Municipal Corporation of Hyderabad it will be given to Government in lieu of the land opposite to Fisheries Department.

SUIT UNDER SECTION 92 (1) C. P. C.

319—

* 4 (5036) Q.—Sri Vavilala Gopalakrishnaiah :—Will the hon. Minister for Endowments be pleased to state:

whether the Krishna District Collector has filed the suit for relief under section 92 (1) Civil Procedure Code in respect of Sri Ahimsa Sampradayaka Asramam and Seva Hospital, Gudivada, as per G. O. Ms. No. 1119, dated 30-6-64, if so, the stage at which the matter stands ?

A : —

No. Sir.

CEMENT SUPPLY BY K. C. P. LTD. TO N.S. PROJECT

320 -

* 461 (2081) Q. Sri R. Mahananda : —Will the hon. Minister for Irrigation be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the K. C. P. Ltd. Cement Factory Macherla agreed to supply cement at Rs 47.50 per ton, until the Nagarjunasagar Project work is completed and executed an agreement in January 1958 ;

(b) whether they fulfilled the agreement ; and

(c) what is the total amount due to the Project for the excess amount collected by the Company till January, 1969 and the action taken by the Government to recover this amount from the K.C.P. Limited, Macherla ?

A:—

(a) to (c)A Statement is placed on the Table of the House

STATEMENT PLACED ON THE TABLE

(WITH REFERENCE TO L. A. Q. No. 2081 (STARRED) [* 320])

On 12-4-1955 M/s K.C.P. Limited addressed the Government of India in the Ministry of Irrigation and Power confirming the promise of their Director late Sri V. Rama Krishna to supply cement to Nandikonda Project (now Nagarjunasagar Project) at Rs. 48 per ton loose ex-factory siding. As a result of further discussions, the Company agreed to reduce the rate to Rs. 47.50 per ton

In the year 1956, the Government of India promulgated the Cement Control Order under which the State Trading Corporation was empowered to control the distribution and supply of cement. The price payable to the Company under the control order was fixed at Rs. 54.50 per ton ex-works. However, in view of the foregoing agreement, the difference between the ex-works price and the agreed price was being treated as rebate. This was also agreed to by the State Trading Corporation. A draft of an agreement was also signed by Sri V. Ramakrishna, Chairman, K. C. P. Limited on 5-1-1958 for and on behalf of Ms. K. C. P. Limited to supply cement at the rate of Rs. 47.50 per ton till the completion of Nagarjunasagar Project. But he subsequently dragged on the correspondence on items other than the price and failed to execute the agreement in proper form.

Meanwhile, the ex-factory price of cement in respect of Ms. K.C.P. Limited, underwent several upward revisions from time to time. The State Government, therefore, claimed rebate higher than Rs. 7 per ton (i.e. equivalent to the difference between the agreed rate of Rs 47.50 per ton and the actual ex-works price fixed by the Government of India, Ministry of Industry and Development from time to time). But the company did not agree for payment of a rebate higher than Rs. 7 per ton. Moreover, the Company preferred bills for the full price chargeable under the Cement Control orders 1961 in respect of supplies made after 31-10-1961. The matter was also taken up with the Government of India and the State Trading Corporation for the refund of full rebate to which the State Government was entitled.

In April, 1964 the Company had flatly denied the fact of having entered into any agreement. The Government have therefore, filed a suit on 14-7-1967 in the Court of the Subordinate Judge at Narsaraopet against Ms. K.C.P. Limited wherein the State Trading Corporation of India was also impleaded. In the suit, the Court has been requested (i) to direct the Company to execute the contract in the proper form in pursuance of the agreement reached between the Company and the Plaintiff Government for the supply of Cement to the Nagarjunasagar Project at the fixed price of Rs 47.50 per ton till the completion of the Project, and (ii) to pass a decree for an amount of Rs. 2,07,23,708 (two crores seven lakhs twenty three thousand and five hundred and eight only) including interest, which was illegally and excessively collected by the Company till 16-6-1967,

The above total amount due from the company (including interest) is inclusive of Rs. 1,89,96,963 upto the end of January, 1967.

The matter is now Subjudice.

SCHOLARSHIP TO MEDICAL STUDENTS

321--

* 771 (1820) Q. Smt. J. Eswari Bai :—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) whether it is a fact that a complaint was sent on 21-8-1968 by Kumi M. Rajakumari, Hyderabad to the Chief Minister, Minister for Medical and Health, Prime Minister and others about Mr.Ananda Dayal a student of M.B B.S. receiving a scholarship, posing himself as a Scheduled Caste boy ; and

(b) If so, what action has been taken ?

A :--

(a) Yes. But it confines only to the extent of Sri Anand Dayal Chamrolias admission by production of false caste certificate.

(b) The matter has been entrusted to Anti-Corruption Bureau for enquiry.

CINEMA THEATRES IN TWIN CITIES

322

* 202 Q Sri T. C. Rajan : Will the hon. Minister for Home be pleased to state :

(a) how many theatres are there in twin cities ;

(b) how many of these in accordance with Cinematograph rules ;

(c) what action does Government propose to take in respect of those theatres, whose conditions are bad ; and

(d) whether the Government propose to extend the period of renewal time of cinema licence both for permanent and touring talkies to avoid unnecessary delay and troubles to proprietors ?

A:—

(a) There are 51 cinema theatres in the city limits of Hyderabad and Secunderabad.

(b) All the theatres are in accordance with the existing Cinematograph Rules.

(c) As per rules, annual inspections of the theatres are being carried out by the concerned technical authorities and the defects, if any, noticed are got rectified, within the time limit suggested by the licensing authority.

(d) The question of suitably amending the rules, wherever necessary, is under the consideration of Government and a High Power Committee has been constituted for the purpose.

SRISAILAM PROJECT

323—

* 1140 Q.-Sarvasri S. Vemayya and Dhanenkula Narasimham:-Will the hon. Minister for Power be pleased to state:

(a) the original estimate and the revised estimate of Srisailam Project;

(b) the amount spent upto 31-3-69 and the extent to which the execution of the work has been completed; and

(c) the time by which the Project will be completed?

A:—

(a) The cost of the Srisailam Project according to the sanctioned estimate is Rs. 4575.48 lakhs The revised estimate is yet to be approved.

(b) A total expenditure of Rs. 2.209 lakhs was incurred on civil works of the Project till the end of March, 1969 Construction of residential and non-residential buildings, formation of approach roads and service roads, excavation of diversion channel, and diversion tunnel, formation of Coffer Dams and stripping of overburden in the flanks have been completed. Excavation of the Dam foundations in the deep channel portion of the river in blocks 7 to 10 has also been completed.

(c) The time of completion of the Project will largely depend on the availability of funds.

EXECUTION OF SRISAILAM PROJECT

324—

* 468 (2133) Q.—Sri M. Veera Raghava Rao:—Will the hon. Minister for Power be pleased to state:

(a) whether it is a fact that Government have been executing the Srisailam Project work through department by appointing a Committee of experienced Government Officials without entrusting it to contractors;

(b) if so, the rate of daily wages being paid to the workers and the masons respectively;

(c) the difference between the work executed departmentally and through contractors; and

(d) the objections, if any, to execute departmentally the works of all the Projects going to be taken up by the Government?

A:—

(a) The works in Srisailam Project are being executed both departmentally and by contractors. The Government have also constituted a Consultative Committee of experts consisting of eminent Engineers etc., to advise on the technical problems connected with the construction of Srisailam Dam.

(b) A statement showing the rates of daily wages paid to various categories of workers as per Srisailam Project Schedule of rates for 1968 69 in respect of works executed departmentally is placed on the Table of the House.

(c) & (d):

The execution of works either by the department or through a contractor depends on the relative economics involved in their

execution. The works are generally executed on contract system and execution of works departmentally is resorted toonly when contractors are not forthcoming or when the works are of a special nature and they are not susceptiable of measurement.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

ANSWER TO PART (b) OF L. A. Q. No. 213 (STARRED) [*324]

Rates of daily wages to various categories of workers as per Srisailam Project schedule of rates for 1968 69.

S. No.	Category	Daily wages	
		Above 1000EL	Below 1000 El.
1	Technical Maistry	4-49	4-49
2	Maistry - Ist Grade	4 49	4-49
3	Maistry IInd Grade	3-87	3-87
4	Stone Cutter-Ist class	5 84	6-14
5	Bricklayer Ist class	5 84	6-14
6	Brick Layer 2nd class	4 22	4-44
7	Mason Ist class	5-84	6-14
8	Mason 2nd class	4-22	4-44
9	Carpentor Ist class	5 84	6-14
10	Carpentor 2nd class	4 22	4-44
11	Painter - Ist class	5-84	6-14
12	Painter - 2nd class	4-22	4-44
13	Pipes or plumber fitter	4-22	4-44
14	Fitter for bending bars for reinforcement.	4-22	4 44
15	Welder - Ist class	5 84	6-14
16	Smith Is. class	5 84	6-14
17	Smith 2nd class	4 22	4-44
18	Helper (Mechanical)	4-14	4-14
19	Helper (Electrical)	4-14	4-14
20	Head Mazdoor	3-59	3-77
21	Man Mazdoor	3-24	3-39
22	Woman Mazdoor	2-89	3-02
23	Boy Mazdoor	2-71	2-82
24	Wodder or stone packer	5-14	5-39
25	Wodder woman	3-24	3-39
26	Well Sinker	7-24	7-95
27	Picottah man	3-24	3-39
28	Quarry man	3-94	4-14
29	Thatcher	3-24	3-39
30	Mammarman	3-59	3-77
31	Bellows boy	2-40	2-49
32	Buffalows pair with drivers	6-74	7-14
33	Bandy with bullocks pair with driver.	8-14	8-64
34	Moplah Mazdoor (Surung)	6-54	6-89
35	Moplah Mazdor (Ordinary)	5-84	6-14
36	Jawali Man	5-84	6-14
37	Hand Driller	4-42	5-14
38	Lincensed Blaster	3-94	4-14
39	Mason Maistry	5-58	5-58

MICA MINES LABOUR WELFARE CESS

325 —

* 120 (1527-(A) Q.-Sri T. C. Rajan : -Will the hon. Minister for Labour be pleased to state :

(a) whether there are heavy unspent accumulated amount of Mica Mines Labour Welfare Fund ;

(b) if so, what is the accumulated amount ;

(c) whether there is any proposal to spend the amount in the IVth plan ; and

(d) if so, how ?

A :—

(a) Yes, Sir.

(b) Rs. 29,62,000 as on 31st March, 1968.

(c) & (d) The expenditure incurred by the Mica Mines Labour Welfare Fund is a non-plan expenditure which is voted by Parliament.

FOREST BANJAR LANDS

326 —

* 706 (1983) Q. -Sri G. Sivaiah : -Will the hon. Minister for Forests be pleased to state :

(a) whether it is a fact that backward people like Koya and others have submitted memoranda to the concerned Officials during the last year to assign Forest Banjar lands in the area of Ammagaripalle Mittagudem Tuggedam Jaggaram, Gopalapuram and other Villages in Burgampad Taluk, Khammam District. if so, what action has been taken ;

(b) whether it is a fact that about 1000 acres in Gattu No. 79 in Burgampad Taluk, Khammam District of Forest lands has been included within the forest land area under the Forest Expansion Scheme against the interest of Koya and other backward people ; and

(c) whether it is also not a fact that the Reserve Forest line was brought to very close to the said villages against the interest of the local people ; if so whether the Government will instruct the Forest Department to shift the said line away from the villages ?

A :—

(a) Yes, since all the reserved forest lands are unassignable, it is not possible to comply with their request.

(b) Yes, an area of 2,248 acres out of Gattu No. 79 of Ammagaripalli Village was constituted into the Reserve Forest.

(c) In no case is the Reserved Forest line less than 2 furlongs away from the village.

HOUSE-SITE TO HARIJANS

327—

* 595 (6618) Q —Sri R. Satyanarayana Raju :—Will the hon. Minister for Social Welfare be pleased to state :

(a) whether it was a fact that the Harijans of Bhushanagulla village of Gudivada taluk, Krishna District applied to :

(1) Social Welfare Officer, Krishna.

(2) Collector, Krishna.

(3) Block Development Officer, Gudivada Panchayat Samithi for grant of house-sites in R.S. No 71 of Bhushanagulla village, Gudivada taluk in the month of October, 1967 and also in the month of February 1968 ;

(d) if so what action was taken thereon ;

(c) whether it was a fact that the Block Development Officer, Gudivada Panchayat Samithi and land-lords in the village of Bhushanagulla threatened the Harijans not to apply for house-sites in R. S. No. 71 and whether any such petition sent by Harijans this year is pending with the Government and the Collector, Krishna; and

(d) if so, what action has been taken thereon ?

A :—

(a) The Harijans of Bhushanagulla village applied to the District Social Welfare Officer, Krishna for grant of house sites in October 1967 and January 1968.

(b) The applications were forwarded to the Block Development Officer, Gudivada for necessary action

(c) No, Sir;

(d) Does not arise.

STATE AWARD FOR "MOOGA JEEVULU"

328 —

* 23 (6238) Q. Sri R. Satyanarayana Raju :—Will the hon. Minister for Information and Public Relations be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the award committee has set aside the picture "Mooga Jeevulu" by raising certain objections without considering about it at the time of deciding awards for Telugu pictures ;

(b) if so, the reasons therefor ?

A : —

(a) & (b) According to the Rules for the A.P. State Awards for Films, all the Telugu films certified for Public Exhibition by the Central Board of Film Censors and produced in the preceeding Calender year shall be eligible for entry. The film 'Mooga Jeevulu' was issued the Censor Certificate on 22 1 1968. As such, the film was not eligible for consideration for State Awards for 1967. It however, comes up for consideration for State award for the year 1968.

LAND RECLAMATION

329

*843 (2217) Q.—Sri Dhanenkula Narasimha Rao: Will the hon. Minister for Marketing be pleased to state:

(a) whether the Agriculture Department is attending to the land reclamation work at present;

(b) whether the Government propose to entrust the programme to the Pancha at Samithis; and

(c) if not, the reasons therefor?

A:—

(a) Land reclamation involving levelling of uneven surface with the help of machinery was being attended to by the Agriculture Departmant till 30-6-1969. The Andhra Pradesh State Agro Industries Corporation is now attending to it with effect from 1st July, 1969.

(b) No, Sir.

(c) The nature of the work is such that it can be attended to better by the organisations like the Agro Industries Corporation created for the purpose.

MARINE PRODUCTS TRAINING CENTRES

330

*826 (2102) Q.—Sri P. O. Satyanarayana Raju: Will the hon. Minister for Fisheries and Ports be pleased to state:

(a) whether there are proposals to start Marine Products processing Training Centres in our State;

(b) if so, where are they likely to be located; and

(c) the cost of the Scheme?

A:—

(a) No, Sir.

(b) & (c) Do not arise.

CALLING ATTENTION TO A MATTER OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

re: EVICITION OF CULTIVATORS FROM BANJAR LANDS

శ్రీ బి. నరసింహారెడ్డి (తుంగతుర్తి):—అధ్యక్షా, యీ నెల 7, 8, 9 తేదీలలో నేను నందూరి ప్రభాకరావుగారు యీ బంజరుభూములలో పెద్దఎత్తున సేద్యం చేస్తున్న పేదరయితులను నెట్టివేయడానికి దౌర్జన్యాలు జరుగుతున్నవని పోలీసులు భూస్వాములతో పక్షపాతంతో వున్నారని తెలిసి నరసంపేట అడవిప్రాంతాలలో పర్యటించివచ్చాము. ఇబ్రహింపట్టణం తాలూకాలోకూడ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు, రిపబ్లికన్‌పార్టీ అధ్యక్షులు రమణయ్యగారు నేనూ కూడ బంజరు రయితుల మహాసభకు వెళ్లి స్వయంగా తెలుసుకున్నాము. ఇక్కడసమస్య ఏమంటే ప్రభుత్వంలోవున్న మంత్రులు మంత్రిమీదమంత్రి ప్రకటనమీద ప్రకటన బంజరు భూముల సంపకంగురించి చేస్తున్న లోఅలివి. అలాంటప్పుడు పెద్దఎత్తున బంజరు

భూములపై సేద్యంచేసున్న పేదరయితులను బేదఖలు ఎందుకుచేస్తున్నారో ప్రభుత్వం చెప్పాలి. కొన్నిచోటయాలు మీదృష్టికి తెస్తాను. యీ సమస్య రెండురకాలుగా ఉంది. ఒకటి మొదటినుంచి లావోని భూములుగా వున్నవి. లావోని భూములంటే మామూలుగా ప్రభుత్వం సేద్యానికిచ్చేవి. రెండవది అడవిలోవున్న బంజరుభూములు. సేద్యానికి లాయకుగావున్న [illegible]. వీటిలోకూడ రెండురకాలుగా వుంది. అడవిలో సేద్యానికి అనుకూలంగా వున్నవి బంజరుభూములుగా మొదటినుంచి చలామణి అయే భూములు. యీ భూముల సమస్య ఇలావున్నప్పుడు మేము నరసంపేట తాలూకా కోయప్రాంతాలకు వెళ్ళి చూచాము. కోయప్రాంతాలలో గత 10-15 సంవత్సరాలుగా కోయప్రజలు చేస్తున్న సేద్యాన్ని ఇంతవరకు బయటవున్న భూములుగా గుర్తించిన తరువాత గత [illegible] సంవత్సరములుగా వాటిని కొత్తగా అడవులలోకి కలుపుకుంటున్నామని అధికారులు వారిని ఆ భూములనుంచి నెట్టివేస్తున్నారు. అలా నెట్టివేయడానికి కొంతకాలం ప్రయత్నిస్తే కోయలు గట్టిగా భూమిమీద నిలబడేసరికి భూస్వాములు ఆ భూములు కట్టబెట్టి భూస్వాములకు అనుకూలంగా పోలీసులు వచ్చి ఆ పేదరయితులను బేదఖలుచేసి భూస్వాములకు అప్పచెప్పడం జరుగుతోంది. నరసంపేట తాలూకాలో 1,000 ఎకరాల భూమికూడ యీ సమస్య వుంది. 15-20 సంవత్సరములనుంచి సేద్యంలోనిగే భూములనుంచి కోయప్రజలను బేదఖలు చేస్తున్నారు. ఉదాహరణకు నరసంపేట తాలూకాలో చిగురుపల్లి అనేగ్రామంలో 40 కుటుంబాలవారు కోయవారున్నారు. అక్కడ 10 ఎకరాల భూమిని వారు సేద్యంచేస్తున్నారు. యీ భూమినుంచి బేదఖలుచేయడానికి చాలకాలం చౌకీదారులు ప్రయత్నంచేశారు. ఆభూమిలో వారు గట్టిగా నిలబడి పంటకు వెచ్చినతరువాత అక్కడ కొమరయ్య, కొండూరు నారాయణ అనేవారు కోయేతరులను బయటనుంచి తీసుకువచ్చి ఘర్షణ సృష్టించి యీ కొమరయ్య, నారాయణ అనువారికి మద్దతుఇచ్చి పోలీసులు కోయలపై దౌర్జన్యాలుచేసి ఆ భూములనుంచి వారిని నెట్టేస్తున్నారు. అట్లాగే చినయల్లాపురం, కొండాపురంలో కూడ జరుగుతున్నవి. కొండాపురంలో 60 ఎకరాల బంజరుభూములు సేద్యం చేస్తుంటే అక్కడ జమీందారు రాయల నరసింహారెడ్డి అను ఆయన బంజరు సేద్యం అయి పంటకు వచ్చింది కాబట్టి దానిని ఆయన ఆక్రమించారు. ప్రభుత్వంనుంచి జమీందారుకు అనుకూలంగా పోలీసులనిచ్చి పోలీసు క్యాంపులో ఆ కోయలను పెట్టి కోయలను చిత్రహింసచేసి వారిని నెట్టివేయడానికి పూనుకున్నారు. అల్లాగే చినయల్లాపురంలో కోయలకు చెందవలసిన 150 ఎకరాల బంజరుభూమిని పోలీసుల సహాయంతో మందుర్ల మాధవరెడ్డి ఆక్రమించుకున్నారు. సమస్య ఏమంటే మొదట బేదఖలు చేయడానికి ప్రయత్నించారు కాని వారు తంటాలుపడి భూమిని సేద్యానికి తెచ్చిన తరువాత భూస్వాములకు పోలీసులు మద్దతుగా నిలబడి ఆ పేద ప్రజలను నెట్టివేసి ఆ భూమిని భూస్వాములకు కట్టిపెడుతున్నారు. యీ బంజరు భూమి పంపిణీపేరుతో ఇట్లాగ జరుగుతున్నవి. అట్లాగే భీమవరం బుదరాయపేట, అశోకనగరం, ఖానాపేట, సీతానగరం, రామకృష్ణాపురం, భీమగోడు పోత్తూరు మొదలయిన గ్రామాలలో కూడ ఇట్లాంటివి సాగుతున్నవి. ఇక్కడ కోయ ప్రజలు గత 20 సంవత్సరాలకు పూర్వం నుంచి వ్యవసాయానికి అలవాటు

పడి లేరు. యీనాడు వారు వ్యవసాయానికి అనువాడు [illegible]నారు. అలాంటి వారిని భూమి నుంచి నెట్టివేస్తే వారు అనువిధ ప్రజలుగానే ఉండలేని ప్రమాదం ఉన్నదేశమా, లేక వారు నాగరికులు నేర్చుకుంటూ అభివృద్ధిలోకి వస్తారా అనేది మంత్రిగారు చెప్పాలి. అలాగే ఇబ్రహీంపట్నం తాలూకాలో లావోసి భూములు ఉన్నాయి. అటువంటి లావోసి భూములు పేదరైతులు సేద్యం చేసుకుంటుంటే ఆ భూములను వాటికి సంబంధంలేకుండా భూస్వాములు దొంగ రికార్డులను సృష్టించి పట్టాలు తెచ్చుకుంటే పోలీసులు ఆ భూస్వాములకు మద్దతు ఇస్తూ ఆ ప్రజలపై దాడి చేస్తున్నారు. కొన్ని చోట్ల భూస్వాములు పేదరైతులను [illegible] చేస్తున్నారు. యీ మధ్యకాలంలో ఆరుట్ల అనే గ్రామంలో ప్రజలు [illegible] భూములు సేద్యం చేసుకుంటుంటే కేసులు పెట్టారు. [illegible] సేద్యం చేస్తున్న పేదరైతులను పదలివెళ్ళి కొంత మంది భూస్వాములు తమవే అని దొంగ రికార్డులు సృష్టించుకున్నారు. ఆ రికార్డులను బట్టి పోలీసులు భూస్వాములకు అనుకూలంగా వ్యవహరించే పని లేదు అని ఇటీవల తీర్పు [illegible] ఇచ్చింది. ఇట్లా పై ఇచ్చిన భూముల మీద కూడ పోలీసులు జోక్యం చేసుకుని కేసులు పెట్టి కోర్టులకు తెచ్చి దారి కనపడకుండా ఉంచడం జరుగుతోంది. [illegible] అంటే ఇదేనా—అట్లాగే ఇబ్రహీంపట్నం తాలూకాలో చిరుమర్తి అనే గ్రామంలో ప్రజలు 400 ఎకరాలు భూమి సేద్యం చేసే సేద్యానికి వచ్చిన తరువాత అక్కడి భూస్వాములు ఆశపడి వారిని నెట్టడానికి పోలీసుల మద్దతు కోరినారు. పేదరైతులను బంజరు భూములను సేద్యం చేస్తున్నారని విచారణ కాని భూస్వాములను విచారణలేదు. పేద ప్రజలను నెట్టివేయడం, భూస్వాములకు మద్దతు ఇవ్వడం పోలీసుల పని. ఇట్లా నాలుగు వందల ఎకరాల భూమిని ఒంటకు రాకుండా చేసి సేద్యం కాకుండా చేసి పోలీసులు రోజులకొద్దీ తిష్టవేసి చూపక గ్రామాని పీడిస్తూ చేసింది. యీ గ్రామం పేరు చినతంగళ్ళ. ఇది ఇబ్రహీంపట్నం తాలూకాలో ఉంది. దాదాపు 8, 4 వేల ఎకరాలు లావోసి భూమి. ఈనాడు తీవ్రమైన పోలీసు నిర్బంధనకు గురిఅయి పేదరైతులు అనుభవంలో ప్రాణాలుపెట్టుకొని ఆ భూములలో సేద్యంచేయవలసి వస్తున్నది. ఆ భూమిమీద వాడు నిలబడడంఅంటే వాడు వందల కేసులకు గురికావడము, రోజులకొద్దీ జైలుకు వెళ్ళడము, పోలీసుల దౌర్జన్యానికి నిత్యము గురికావడము జరుగుతున్నది. తరువాత ఈ సందర్భంగా మరొకసమస్య వున్నది; మంత్రిగారు చెప్పవలసినటువంటిది. ఈ అడవులసమస్య ఏమిటి? అడవులలో ఈనాడు నైజాం స్వంతపట్టా భూమి వున్నది. జాగీర్ అబాలిషన్ తరువాత, ఆ పట్టాభూమి సహజంగా దానిమీద వున్నటువంటి రైతులకు, కూలీలకు పట్టా చెందవలసి యుంటుంది. కాని, చిత్రం ఏమిటంటే, ఆ నైజాము స్వంత పట్టా భూమి జాగీర్ అబాలిషన్ తరువాత పేదరైతు కూలీలు సేద్యంచేస్తూవుండే, ఇప్పుడు అడవివిస్తరణ పథకము పేరుతోటి ఆ పేదరైతు కూలీలను నెట్టివేయడానికి పెద్దఎత్తున ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. అడవివిస్తరణ పథకము పేరుతోటి లక్షలాది ఎకరాలు నైజాము స్వంత పట్టాభూమికి అడ్డుకట్టవేసి ఇప్పుడు రైతులకు, కూలీలకు

అది సేద్యానికి రాకుండా ప్రభుత్వం చేస్తున్నది. అందులో సేద్యానికి లాయకుగా వున్న టువంటి లక్షల ఎకరాల భూములు వున్నది. ఇది ఒక పెద్ద సమస్య. మరి ఈ భూమిని కొత్తగా అడవి విస్తరణ పథకములోకి తెచ్చేదం దేనికి, పేద రైతు కూలీలకు అది లేకుండాచేయడం దేనికి అనేది చూచా పెద్దసమస్య అందువలన, ఇక్కడ అడవివిస్తరణ అనేది కోయప్రజలను భూములమీదికి రాకుండాను, ఎంతోకాలంగా కోయప్రజలు పథకము సేద్యం చేసుకొనేది గుర్తించకుండాను. వాళ్లను నెట్టివేయడానికి, అడవి విస్తరణ పథకము పేరుతోటి ఆ భూములు సేద్యం కాకుండా పేద రైతు కూలీలకు పట్టాలు ఇవ్వకుండా చేయడానికి ప్రభుత్వానికి ఈ అడవి విస్తరణ పథకము ఇది ఒక ఆయుధమే అయినట్లయితే, అటువంటి అడవి విస్తరణ పథకము పేద రైతు కూలీలపైన దాడిచేయడానికే ఉపయోగ పడుతుంది. రెండవది, సేద్యానికి తెచ్చిన భూములను, అవి సేద్యానికి వచ్చిన తరువాత, అవి భూస్వాములకు కట్టి పెట్టడానికి పోలీసుల మద్దతు లభిస్తున్నది తప్ప అది పేద ప్రజలకు నిలబెట్టడానికి కాదు. అందువల్ల ప్రభుత్వముయొక్క ఉద్దేశం ఏటి? ఒక చేట లాపునీ భూములను గుర్తించిన తరువాత, సేద్యయోగ్యమైనవి గుర్తించిన తరువాత అవి కేవలం భూస్వాములకు కట్టిపెట్టడమే ప్రభుత్వముయొక్క ఉద్దేశమా? అడవి విస్తరణ పథకము తోటి పేద ప్రజల చేతులలో ఉన్నటువంటి భూములను దండగొట్టి ఏదో విధంగా వాటిని భూస్వాములకు కట్టబెట్టడమే ప్రభుత్వము యొక్క ఉద్దేశమా? అడవి విస్తరణ పథకము పేరుతోటి అడ్డుకట్టవేసి సేద్యానికి యోగ్యమైనటువంటివి, సేద్యంలో ఉన్నటువంటివికూడా అడవిని పెంచడానికని వాటిని కలుపుకొని ఆ విధంగా పేద ప్రజలను నెట్టివేయడమే ప్రభుత్వముయొక్క ఉద్దేశమా? అది స్పష్టం చేయవలసియున్నది. అడవి విస్తరణ అంటె మొన్న అడవి మంత్రిగారు చెప్పారు. ఏమిటంటె వాన కోసం అడవులట, అందువల్ల వ్యవసాయం కోసం వాన అట. వ్యవసాయం కోసం వర్షాలు రావాలి, వర్షాలు కోసం అడవి కావాలి. కాని ఇందులో మనుష్యులు మాత్రం హుళక్కి, అధ్యక్షా, అందువల్ల వారి దృష్టిలో ప్రజలు లేరు, సేద్యం లేదు. ప్రజలు సేద్యం చేస్తున్న కొలది నాగరికత పెరుగుతుంది. ఉత్పత్తి పెరుగుతుంది అందులో కోయ ప్రజలు లాంటి వాళ్లు సేద్యం చేసుకొంటె వాళ్లలో నాగరికత, సమాజానికి అలవాటు పడే టటువంటి పద్ధతిలో సామాజికంగా కొద్ది మార్పువస్తుంది. కాని ప్రభుత్వము అనుసరించే ఈ పద్ధతి, అడివి ప్రజలను అడవి ప్రజలుగానే పెట్టేటువంటి పద్ధతిగా ఇది తయారవుతుంది కాబట్టి దీనిని serious గా ఆలోచించాలనీ, సేద్యంలో ఉన్న భూములన్నీ పేద ప్రజలకు పట్టాలు చేయాలనీ, భూములు ఉన్న వారి చేతిలో ఉన్న బంజరు భూములు విడదీసి వాటిని పేద ప్రజలకు పట్టాలు చేయాలని, అడవిలో ఉన్న సేద్య యోగ్యమైన భూములన్నీ పేద ప్రజలకు పట్టాలు చేయాలనీ, అడవి పథకము దీనికి రాకుండా చేయాలని నేను కోరుతున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— అధ్యక్షా, ఇందిరాగాంధీగారు Nationalization of Banks అయినతరువాత కాంగ్రెస్ కార్యక్రమంలో భూ సంస్కరణ ఉన్నదని చెప్పారు. చాలా సంతోషము. అది ప్రభుత్వము అమలుపరచడానికి సంసిద్ధముగా ఉన్నదని అనడానికి హృదయపూర్వకంగా లేదేమో అని అనిపించడానికి

ఇదే కారణము. రెండు రకాలు బంజర్లు ఉన్నాయి. ఒక రకం ఏమిటంటే, సాధారణంగా ఊర్లలో ఉన్నటువంటి రాళ్ళనీ అనండి, బంజరు అనండి, గైరాన్ అనండి, అవి ప్రభుత్వపరంగానే ఉన్నాయి. రెండవది అటవీ భూమి తీసుకువచ్చి గరిష్ట పరిమితిని నిర్ణయించి గరిష్ట పరిమితిలో వచ్చినటువంటి దానిని పేదప్రజలకు ఇవ్వడంఅనేది ఒకటి వున్నది. ఈ రెండు రకాలుగా ఇంకొకటి Forests Forest area తగ్గింది గనుక, ఇదివరకు భూములుగా ఉండేవాటిని Forest లో చేర్చుతాము అంటున్నారు. మీరు గరిష్ట భూమిని నిర్ణయించేటప్పుడు అట్లా వుండగా కనీసం ఇప్పుడు ఉన్నటువంటి బంజర్లను Fores లో చేర్చకుండా ప్రభుత్వపరంగా ఉన్న బంజర్లను అయినా రైతాంగానికి ఇవ్వడం జరిగేట్లయితే నిజంగా ఇందిరాగాంధీ Nationalisation of Banks చేసింది అనేటటువంటి స్ఫూర్తితోటి ఇదా సంస్కరణలకూడా అమలుజరుపుతున్నది అనేటటువంటి విశ్వాసానికి అవకాశం వస్తుంది. కేవలం Election వరకే, Voting వరకే జరిపింది కాదు అనేటటువంటి మంచిప్రాయము దేశంలో ప్రచారము చేయడానికి ఈ కాంగ్రెసు ప్రభుత్వాలు ప్రయత్నించుతూ ఉంటే, కనీసం ఇందిరాగాంధీగారి ప్రభుత్వముక్రింద ఉన్నాము అని అనుకోడానికి చోటు వస్తుంది. అందువల్ల నేను మనవిచేసేది, ఈ పెద్ద రైతులుపోయి భూములను స్వాధీనపరచుకొంటే వాళ్ళను వెళ్ళగొట్టడం చేతగాక, వాళ్ళకు పట్టాలు ఇవ్వడమూ, చేతకాకపోతే పోలీసు బందోబస్తు పంపించి పేదప్రజానీకాన్ని తరిమివేయడమూ జరుగుతున్నవి. చిన్న వర్గాలు, చిన్న కులాలవాళ్లు ఎవరైతే ఉన్నారో, వాళ్లు ఎక్కడైనా కుంటో, రెండో స్వాధీనపరచుకొంటే, వాళ్ళను అక్కడనుంచి వెళ్ళగొట్టడానికి ప్రయత్నించడం వాళ్ళ సిద్ధాంతానికి వ్యతిరేకం, సమసమసిద్ధాంతానికి వ్యతిరేకం, పేద సిద్ధాంతానికి వ్యతిరేకము, అందువల్ల నేను మనవిచేసేది, ఇందాక సరసింహారెడ్డిగారుకూడా మనవిచేశారు. ఆ petition కూడా ఉన్నది. అది రైతులు స్పీకరుగారికి అందజేయమని మా చేతికి ఇచ్చినటువంటి ఒక మెమొరాండము. అది తరువు సమర్పిస్తున్నాను. (The petition was handed over to the Chair) దానిలో ఈ విషయాలన్నీ వివరంగా మనవి చేయడం జరిగింది. అట్లాగే చాలాచోట్ల గ్రామాలలోకి వెళ్ళితే, ఆ విధంగా ఇవ్వడం జరుగుతుంది. ఉదాహరణకు ఒక petition ఇస్తున్నాము అది దయచేసి Petitions Committee కి పంపించమని కోరుతున్నాను. రెండవది, గ్రామాలలో ఉన్నటువంటి అందులో రైతాంగ బాంధవుడు అని చెప్పుకొనేటటువంటి తిమ్మారెడ్డిగారు ఇప్పుడు రెవిన్యూలోకి వచ్చారు. వారు ఒకప్పుడు Forest శాఖ మంత్రిగా ఉండేవారు. గోపిడి గంగారెడ్డిగారు అన్నారు అడవిమంత్రిగారు మాట్లాడుతున్నారని, అంటే అడవిశాఖ మంత్రిగారే అనుకోండి. ఇప్పుడు అడవిమంత్రిగారుకాకుండా రెవిన్యూమంత్రిగారు అయినారు, చాలా సంతోషము. కనుక ఈ భూములను అడవిలో కలపకండి అవి భూములను రైతులకు ఇచ్చే ప్రయత్నంలో, చిన్న రైతులకు ఇవ్వడానికి ప్రయత్నించండని కోరుతున్నాను. పెద్ద భూస్వాములు స్వాధీనపరచుకొన్నటువంటి వేలకొలది యకరాలు ఏమైనా ఉంటే వాళ్ళకు ఏమైనా ఇవ్వడానికి వీలవుతుంది. వాళ్ళకు ఇవ్వడానికి వీలులేదంటున్నారు. అందువల్ల అది basic policy అయినటువంటి మీ కాంగ్రెస్ policy కి విభిన్నమే అవుతుంది. అందువల్ల వారికి పోలీసు సహాయం

పంపించండి పేద రైతులకు, చిన్న రైతులకు సహాయం చేయండి. లేకపోతే దండముపెట్టి ఉరుకోండి ఈ మూడు policies గనుక మీరు అవలంబించకపోతే ఇందిరాగాంధీగారి Nationalisation of Banks తోనే ఆగిపోతుందని, జరగవలసిన ప్రయోజనం జరగకుండా మళ్ళీ Elections ఉపన్యాసములక్రిందనే మనము ఇందిరా గాంధీని మనము సమర్థించి ఆమెకు చాలా అన్యాయం చేసినవాళ్ళము అవుతాము. అయితే ఈ బంజరుభూములు ఎవరికో ఒకరికి ఇస్తాము అంటున్నారు బీదవాడికి ఇవ్వండి, నేను మాట్లాడను. బీదవాడిపేరట ఇంకొకరికి ఇచ్చి వాడు స్వాధీనపరచుకొన్నట్లయితే అది తప్పు అని చెప్పుతున్నాను. బీదవాడిపేరట పెద్ద రైతాంగము తీసుకొనడం అటువంటి పరిస్థితి ఉన్నది. దీనినిగనుక అరికట్టకపోతే, ఆ రోజు Nuxalites పెచ్చరిల్లిపోయి దేశంలోఉన్న పెద్ద రైతులేమిచేస్తున్నారు అప్పుడు. వీరు చేసినటువంటి ఘోరం ఆ బీద రైతుగనుక అది నాది అని అడిగితే నీవు Nuxalite గనుక arrest చేయమంటున్నారు. English లో ఒక సామెత ఉన్నది. "To call it a Dog, call it mad" అనేటటువంటి పద్ధతి ఉన్నది. అందువల్ల బీద రైతులనుకూడా Nuxalites అనేటటువంటి పద్ధతితోటి వారిని నెట్టిపారేస్తున్నారు. ఇప్పుడు ఆ pretext తోటి జైల్లో ఉన్నటువంటి బీద రైతాంగాన్ని తన్నడానికి, చంపడానికి ప్రయత్నం చేసేటటువంటి ఈ పోలీసు attitude, ఈ Government attitude చాలా తప్పు అంటున్నాను అసలు nuxalites సమస్యను మీరు మరచిపోతున్నారు. వాళ్ళకు ఎప్పుడైతే settlement ప్రకారం ఇవ్వవలసినటువంటి భూములు ఇవ్వకుండా ఉన్నారో, వాళ్ళ భూములలో పండించుకొనే పరిస్థితిలో లేకుండా ఉన్నారో, అప్పుడు అక్కడనుండి వచ్చిన జనమంతాకూడా తరిమిపారేసి దోచుకొంటున్నారు. వాళ్ళు ఆ ప్రదేశాలు దోచుకునేటట్టుచేయటంవల్ల, అది ప్రధానంగా ఆ విధంగా శ్రీకాకుళం జిల్లాలో జరుగుతున్నది. అది మీరేమైనా అర్థంచేసుకోవలసిన అవసరం ఉన్నది. గనుక వాటిని సమగ్రంగా ఆలోచించమని, బంజరుభూములను బీదలకు పరిష్కారం చేయవలసిందని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—అధ్యక్షా, రాష్ట్రములో దాదాపుగా 30 పంతులు వ్యవసాయ కార్మికులు ఉన్నారు. తరువాత 30, 40 పంతులు వరకు చిన్న చిన్న రైతాంగము ఉన్నది. ఈ కాంగ్రెసుప్రభుత్వ పరిపాలనలో వీళ్ళ పరిస్థితి చాలా అధ్వాన్నంగా తయారైంది. అందువల్ల మాదాహం ఏర్పడింది, ఈ తరగతులలో. ఏదో భూమి చేసుకొని నేను, నా పిల్లలు బ్రతకాలి అనేటటువంటి ఆ భూదాహము పూర్తిగా ఈరోజు క్రింది అట్టడుగు జనములో ఉన్నది. దానికి ప్రభుత్వ విధానము చూస్తూ ఉంటే, అగ్గిమీద అజ్యము వేసినట్లు ఉన్నది. లక్ష ఎకరాల బంజరు భూమి ఉన్నదని చెబుతారు. ఆ లక్ష ఎకరాలు ఎందుకు పంచరో అర్థం కావటంలేదు. ఒకసారి 30 లక్షలన్నారు. తర్వాత 20 లక్షలన్నారు. ఆ మొత్తం ఎంతో స్పష్టంగా తేల్చి, యీ బంజర్లను పేదలకు ఒక టైమ్ లిమిట్ పెట్టి పంచుతారా? లేకపోతే వారే ఆక్రమించుకొని చేసుకోమంటారా? అది తేల్చవలసిన పరిస్థితి ఉన్నది. వారికి బంజర్లు పంచకుండా పోయారు. వారు బ్రతకాలి కాబట్టి ఎక్కడైతే బంజర్లు ఉన్నవో, ఆ బంజర్లలో ప్రవేశించి యీ రోజు సాగు

చేసుకొంటున్నారు. దానిని మీరు అడ్డుకొంటారా? ప్రభుత్వం ప్రవాహంలో ఎదురీదినట్లు అవుతుందని హెచ్చరిస్తున్నాను. ఈనాడు ప్రభుత్వం చేస్తున్న పాడుపని ఏమిటి? బంజర్లను రాజకీయ బాధితులకు కట్టపెడుతున్నారు. మార్కాపురం తాలూకాలో 42 మంది హరిజనుల కుటుంబాలు చేసుకొంటున్న బంజరు భూములని వారికి కాదని, రాజకీయ బాధితునకు అప్పగించారు. బర్వేసర్లిలో ఫారెస్టు భూమి దీనికంటు ఇవ్వమంటే రూల్సు అడ్డం వస్తున్నవి. ఒనగానిపల్లి తాలూకాలో రాజకీయ బాధితులకు ఇవ్వలేదా అని ప్రశ్నిస్తున్నాను. రాష్ట్రం మొత్తంమీద పేదలు చేసుకొంటున్న భూమిని రాజకీయ బాధితులకు దఖలు చేశారా, లేదా, పట్టాలు ఇచ్చారా, లేదా అని ప్రశ్నిస్తున్నాను. రాజకీయ బాధితుల తరంగం అయిపోయింది అనుకొన్నాము. కాని కొత్త రెవిన్యూ మంత్రిగారు వచ్చేటప్పటికి రెడ్డి పిచ్చి మొదలు పెట్టమన్నట్లు రాజకీయ బాధితులకు పరల భూమి ఇవ్వాలనే పరిస్థితి ఆలోచిస్తున్నట్లు తెలుస్తున్నది. అది విచారకరమైన విషయము. అది ప్రభుత్వం తొందరగా మానుకోవాలని కోరుతున్నాను. హుజూర్‌నగర్‌లో మల్లారెడ్డిగూడెం దగ్గర 300 ఎకరాలు బంజరు భూమి అక్కడి పేదలు, హరిజనులు చేసుకొంటూండే ఆ పైమీదను అక్కడి భూస్వాములు మేపారు. అది ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువస్తే వారిని కొట్టి వారిపైన కేసులు పెట్టారు. మొన్ననే ఆ ప్రాంతం రాజేశ్వరరావుగారు పోయి వచ్చారు. అక్కడ ఎవరు మద్దతు ఇస్తున్నారన్నది గమనించాలి. ఇన్‌ఫర్మేషన్ మంత్రిగారైన వాసుదేవరావుగారు అక్కడ ఉన్న భూస్వాములకు మద్దతు ఇస్తున్నారన్న భావం బహిరంగంగా ఉన్న విషయం. ఇటువంటి ఘటనలు పునరావృతంగా జరుగుతున్నవి. దీనిలో పేదలను బ్రతకనిస్తారా? లేదా? రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి ఎన్నో లక్షల ఎకరాల భూమిని ఫారెస్టు బంజర్ల పేరిట వారికి ఇవ్వటం లేదు. బరగానపల్లి దగ్గర మద్దులేటయ్య పాయ అని ఒకటి ఉంది. అక్కడ రైతులు చేసుకొంటున్నారు. ఎక్కువ రెవిన్యూ ఇస్తున్నారు. కాని ఫారెస్టువల్ల అక్కడ ఆదాయం రావటంలేదు. మనం అర్జీ ఇవ్వగానే దానిని ఫారెస్టు అధికారులకు పంపుతారు. ఫారెస్టుగా ఉంది కాబట్టి ఇవ్వటానికి వీలులేదని అక్కడ నుండి విచిత్రమైన ఎండార్స్‌మెంట్‌తో వస్తుంది. అసలు అది ఫారెస్టుయే కాదు. అక్కడ లెక్కలలో ఫారెస్టు పేరుతో ఉన్న విషయము. దానిని ఎందుకు ఇవ్వరని ప్రశ్నిస్తున్నాను. ఇక గిరిజనుల విషయం చూస్తే—యీ రోజు శ్రీకాకుళం జిల్లాలో పోరాటం ఎందుకు వచ్చింది. వారు చేసుకొన్నటువంటి భూములపై వారికి అధికారం లేకుండా, వారికి పట్టాలు లేకుండా, హక్కులు లేకుండా పోయిన కారణంవల్ల అక్కడ నక్సలైట్ ఉద్యమం తయారు కావటానికి ఆస్కారం ఏర్పడింది. రెండు మాసాల లోపల, మూడు మాసాల లోపల—అని కొంత టైమ్ పెట్టి బంజర్లను యీ వ్యవసాయ కార్మికులకు పేద రైతులకు పంచిపెట్టాలని కోరుతున్నాను. లేకపోతే ఇప్పటికే ఉద్యమం ప్రారంభమైంది. ఎక్కడైతే బంజర్లు ఉన్నవో అక్కడ ప్రవేశించి చేసుకొంటున్నారు. వాళ్ళు అక్రమించుకొన్న దాంట్లోంచి మేము వెళ్ళగొడతామని మంత్రిగారు అన్నారు. వెళ్ళగొడితే వెళ్ళిపోయే ప్రశ్న కాదు. భూదాహం ఉంది. 100 కి 70 పంతుల జనం తిరగబడే పరిస్థితి ఉంది. మంత్రిగారు ఇంకా దీనిని గురించి ఆలోచిస్తే—చేతులు

కాల్చుకొన్న పర్వాత అటవీ భూములు పట్టుకొన్న చందంగా ఉంటుంది. మంత్రిగారు వెంటనే ఇందుకు చర్యలు తీసుకోకపోతే అది అప్పనిసరిగా సర్వనాశనం ఉద్యమంగా మారిపోయే పరిస్థితి ఉన్నదని హెచ్చరిస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ ని. వి. రమణయ్య :—అధ్యక్షా, ఇది చాలా ముఖ్యమైన సమస్య. పేద ప్రజలకు సంబంధించిన సమస్య. ప్రభుత్వం పేద ప్రజలకు అనేక ఆశలు కల్పించి తీర్చనటువంటి సమస్య. మెట్రాపాలిటన్ ప్రొవిన్స్‌లో రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటు ఉండకుండా గా. మంత్రిగారు చాలా శ్రద్ధ తీసుకోవటం ముఖ్యమని కోరుతున్నాను. 30, 40సంవత్సరాలు సాగులో ఉన్నటువంటి బంజరులకు అనేక పర్యాయాలు పిటీషన్ పెట్టుకొంటే, సాధారణంగా గ్రామసభలో ఆ మనిషిది, కరణములమీద ఆధారపడిన లెక్కేదో అప్ రెవిన్యూ వారికు వచ్చిన అపీల్‌లో మనకు ద్యోతకం అవుతున్నది. ఈ సాధారణాధికారాలు ప్రత్యేకంగా ఆర్.డి.ఒ లెవెల్‌లో స్వయంగాచూసి, విచారణ చేస్తేగాని ఇది సాధ్యంకాదని మనవిచేస్తున్నాను. క్రిందివారు ప్రతివారు డ్రయినేజ్ పోరంబోకు అనో, ఇది అబ్‌జక్షన్ అనో; అబ్‌జక్షనబుల్‌లాండ్ అనో వ్రాస్తే గవర్నమెంటు వారికు వచ్చినప్పటికీ, ఆ అపీల్‌లో ఇది అబ్‌జక్షనబుల్ అని చెప్పి—నిజంగా సాగుచేసుకొంటున్న పేదవారికి అన్యాయం జరుగుతున్నది. కొంత మంది భూస్వాములకు, బాగా డబ్బు ఉన్నవారికి, పలుకుబడి ఉన్నవారికి ఇదివరకు పట్టా ఇచ్చిన కారణంచేత లీగల్ కాంప్లికేషన్స్ వస్తున్నవి. వాస్తవానికి—డిపేక్టోగా—బంజరుభూములు పేదలచేతులలో ఉంది. టైటిల్ ఒక భూస్వామి తెచ్చుకోవటం జరుగుతున్నది. దానికి క్రిమినల్ ట్రెస్‌పాస్ అని తెప్ప అని రాబరి అని, డెకాయిట్ అని చెప్పి అనేక కేసులు సామాన్య ప్రజానీకం మీద పెట్టటం చూస్తున్నాము. The title is in the hands of a landlord who got it from another source or from the Government or the Ministry. లీగల్ పొజిషన్ అన్నది పేదవారి చేతిలో ఉన్నది. ఈ ఎనామలీ పోగొట్టటానికి ప్రభుత్వం చాలా శ్రద్ధ వహించి, ఎవరి పొజిషన్‌లో అయితే 25 సం,ల నుండి యీ భూమి ఉన్నదో, వారికి లీగల్ టైటిల్ ఇవ్వటం చాలా అవసరము. ఈ లీగల్ టైటిల్ భూస్వాములచేతిలో ఉండటంవల్ల హైకోర్టు కూడ టైటిల్ ఎవరి పేరుతో ఉంటే, వారిదే న్యాయమని తీర్పులు చెప్పిన ఉదంతాలు ఉన్నవి. ఎవిక్షన్ విషయం పెనాల్టీస్ విషయంలో 10 రెట్లు, 20 రెట్లు వేస్తున్నారు. 5 రు. పన్నుకట్టేచోట—పెనాల్టీదానికి 20 రెట్లు వేసి జమాబందీలు వేస్తే 100 రూ. పేదరైతు కట్టుకోవలసివస్తున్నది. అతనికి రెండు మూడు ఎకరాలు ఉంటే 400, 500 రు. కట్టుకోవలసివస్తున్నది. డబ్బు ఎక్కువ వేయటంవల్ల వాడు తన పొజిషన్ వదలిపెట్టి వెళ్ళిపోతాడు అనే భావం ప్రభుత్వానికి ఉంటే అది అన్యాయమని మనవిచేస్తున్నాను. దీనిని పూర్తిగా రెవ్యూచేసి, వారికి పట్టాలు ఇప్పించి వారికి రక్షణ కల్పించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి తిమ్మారెడ్డి :—అధ్యక్షా, గా. సభ్యులు చెప్పిన విషయాలలో కొన్ని చాలా ముఖ్యమైనవి ఉన్నవి. ఈ కాన్‌సభలో గ్రామీణ ప్రాంతాలనుండి వచ్చిన వారికి గ్రామీణ ప్రజల అనుభవాలతో సంబంధం ఉన్నవారికందరికీ విదితమే; యీ

సాగు లెక్కలు వ్రాయటంలో ఉండే పొరపాట్లను గురించి, [illegible] పట్టాలు [illegible] వస్తే బాగుంటుందని చాలా శ్రద్ధ చేసింది [illegible] నేను కొన్ని గ్రామాలు పోయినప్పుడు [illegible] చెప్పింది, ముఖ్యంగా తెలిసింది ఏమిటంటే [illegible] వారికి ఉపయోగం ఉండేటట్టుగా [illegible] బంజరుభూమిని సాగుచేస్తూ ఉంటే [illegible] ఇపుడు పట్టాలు ఇచ్చే [illegible] భూమి [illegible] వానిపల్ల వీరందరు [illegible] వస్తున్నది. [illegible] శిస్తులు కట్టేది [illegible] అది ఒకరకంగా ఉంటుంది. [illegible] సరికొన్ని ఇబ్బందులు [illegible]. తెలంగాణాలో [illegible] ఇనాముగ్రామాలలో లెక్కలు [illegible] నేను ఉన్నాను. [illegible] ఇపుడు ఇచ్చే [illegible] తయారు చేయడం [illegible] నేను కొంతమంది సభ్యులతో మాట్లాడటం జరిగింది. ఇదివరకు [illegible] మంత్రిగా ఉన్న శ్రీ రాజుగారు దీనిని గురించి [illegible] చేసారు. సాగులో [illegible] సాగులోఉండే భూములను [illegible] సభ్యులు చెప్పిన [illegible] బాగుంది. ఇదివరకు [illegible] గురించి చర్చచేసి, [illegible] ఇస్తాము. [illegible] లేకుండా [illegible] ఏర్పాటు అయ్యేదాకా [illegible] లేకుండా ఉంటుందో, [illegible] తోటలు వేసుకొనటానికైనా, దీనిలో సాగుచేసుకొని ఇస్తే బాగుంటుందనివారు [illegible] ఆ కార్యక్రమం ఇంకా ప్రారంభం కాలేదు. ప్రారంభం చేస్తామని మనవిచేస్తున్నాను. తెలంగాణలోనే కాకుండా ఆంధ్రలో కూడ erstwhile జమీందారీ, ఇనాందారీ ప్రాంతాలలో ఏ భూమి అయితే పట్టాలో లేకుండా ఉండిపోయిందో, ఏ భూమి అయితే considerable గా విస్తీర్ణం ఉండి ఉంటుందో దానినంతా అడవులలోకి చేర్చడం జరిగింది. ఇవి అడవులలో చేర్చకూడదు. బంజరుగా ఉంటాయని రెవెన్యూ department కు, Forest Department కు చర్చలు జరుగుతూ ఉన్నాయి. అందువల్ల యిది గవర్నమెంటుకు తెలిసిన విషయమే. ఏ భూములు అయితే అడవులలో చేర్చే అవకాశం ఉండదో ఆ భూములు సాగుకు యిచ్చేదానికి, పట్టాలు యిచ్చేదానికి ప్రయత్నం చేయాలని నిర్ణయం ఉన్నది. ఆ నిర్ణయాన్ని అమలులో పెట్టేదానికి ప్రయత్నం చేస్తామని నరసింహారెడ్డి గారు చెప్పిన సమస్యపట్ల ప్రాంతంలో ఉండే భూములను సంబంధించిన వివరాలు తెప్పించుకొని జాగ్రత్తగా పరిశీలన చేయవలసిన విషయం. ఇప్పుడు చాలకాలంనుంచి అటవీ ప్రాంతంలో ఉండి ....

శ్రీ బి. నరసింహారెడ్డి :— దాని వివరాలన్నీ ముఖ్యమంత్రిగారికి మెమొరాండం రూపంలో ఇచ్చాము. దీనిని కూడ ఒక copy యిస్తాము.

శ్రీ సి. రంగారెడ్డి :— సంతోషం. అటవీ ప్రాంతంలో ఉండే జనానికి సహాయపడాలనేదే ఈ ప్రభుత్వం ఉద్దేశ్యమని మీకు మనవిచేస్తున్నాను. ప్రత్యేకంగా సర్వే పార్టీ పేరిట ఏ భూములు అంటే వీళ్ళు సాగులో ఉన్నారో ఆ భూములన్నీ సర్వే చేయించి వాళ్ళకు పట్టాలు యిచ్చి ప్రభుత్వం దగ్గర ఋణాలు సేకరించుకొనే అవకాశాలు కలుగచేయడమే ప్రభుత్వ ఉద్దేశ్యం. అది మీకందరికీ తెలిసిన విషయమే. అడవి ప్రాంతాలలో ఉంటేవారికే కాకుండా ప్లేన్స్‌లో ఉండే వారందరికికూడ Special drive పెట్టి మరి జరుగుతూ ఉన్నది. కాకపోతే కొన్నిచోట్ల కొంతమంది mislead చేసే దానివల్ల ఈ భూములు తెలుసు సాగు చేసుకోవలసిన భూమియా లేక ఎవరి సంబంధంగా ఉన్నదనేది తెలియక, కొన్నిచోట్ల తెలియని తనంతో చాల వివాదాలు జరుగుతున్నాయి. ఆ సంబంధించిన వివాదాలే ఇబ్రహీం పట్టణం తాలూకాలో కొన్ని గ్రామాలలో వచ్చినాయని వీరు మనవిచేస్తున్నాను. అక్కడ కేసులు విచారణలు జరుగుతున్నాయి. పూర్తి వివరాలలోకి పోవడం న్యాయం కాదు. ఒక్కటే నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఈ భూములకు సంబంధించి మీ అందరి సలహాలు తీసుకొని యివి సర్వేచేసి ఎవరైతే సాగుచేస్తున్నారో వారికి పట్టాలు యిచ్చే ప్రయత్నం చేస్తామని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ బి. నరసింహారెడ్డి :— సేద్యంలో ఉన్న భూముల విషయంలో సానుకూలంగా ఆలోచిస్తామనే విషయం మంత్రిగారి సమాధానంలో వచ్చినది. మంచిదే. నైజాం పట్టా భూమి, ఈరోజు, చట్టం ప్రకారం కూడ పట్టా అడవిలో కలపాల్సిన తప్పనిసరి rule ఏమీ లేదు. కాని నాటి నైజాం పట్టాభూములు ఈ రోజు సేద్యం దారులు ఉండి సేద్యాన్ని కోరుతూ ఉంటే దానిని క్రొత్తగా అడవిలో కలుపుతున్నారు. కొన్ని లక్షల ఎకరాల భూమి ఉంటే దానిని క్రొత్తగా అడవి పెంచుతున్నారు. అది సేద్యానికి యోగ్యమైన భూమి. భూమి లేక వేలాది జనం ఆ భూమి కావాలని దరఖాస్తు పెట్టారు. కనుక సేద్యానికి యోగ్యమైన భూమి ఈనాడు బీడుగా ఉన్నప్పటికి అది పేద ప్రజలకు పట్టా యిస్తారా ?

(Mr. Deputy Speaker in the chair)

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :— మంత్రిగారు చెప్పినది మేము అడిగినదానికి సమాధానమే కాదు. బంజరు భూములు వెంటనే పట్టాలకు యివ్వాలని అడిగాము. Special drive ఉన్నదని అన్నారు. Special drive లేదు యిప్పుడు. వారు ఎట్లా అన్నారో నాకు అర్థం కావడంలేదు. Time నిర్ణయించి రెండు మూడు నెలల time లోపల బంజరు భూములు పేదలకు యిస్తామనే వాగ్దానం రాలేదు.

శ్రీ సి రంగారెడ్డి (పర్కాల) :— మంత్రిగారు బంజరు భూముల గురించి చెపుతున్నారు. తెలంగాణలో యింకా 5% కూడ ఉన్నది. ఆ 5% కూడ యిస్తారని కొంతమంది, యివ్వరని కొంతమంది ఊళ్లో గ్రామాధికారులు డబ్బులు వసూలు చేసుకుంటూ బంజరు భూములు పట్టాలకు యిప్పిస్తామని చెపుతున్నారు. ఇవి ఎన్నో

ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చినప్పటికీ ఏ మాత్రం చర్యలేదు. పట్టాలు యిచ్చినవారికి sub-division work లేక తగాదాలు గ్రామాధికారులు, గ్రామ న్యాయాధికారులు పెంచుతున్నారు. గాని ప్రజలు ఎక్కడా తగాదా పెట్టుకోవడం లేదు. Special staff ను వేసి sub-division work చేయుటకు ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా?

శ్రీ ఆర్. మహానంద. బంజరు భూములు పంపిణీలో చాల అన్యాయం జరుగుతున్నది. దానికి స్టాఫ్ లేకపోతే చిక్కు. ఆ గ్రామాలలో పాగుపడు లాయకీ అయిన బంజరులు ఎవరి ఆక్షేపణ పనటువంటివి ఏవి ఉన్నాయి అనే లిస్టులు లేవు. ఆ లిస్టులు పంచాయితీల దగ్గరగాని గ్రామ వాచదీల దగ్గరగాని పెట్టి ఒరిసితులు ఉంటే చిక్కు వస్తుంది. ఇక్కడ లిస్టులో ఉంటాయి తీరా అక్కడికి పోయేసరికి తగాదాలు వస్తున్నాయి. దీనివల్ల సరి లిస్టులు లేకపోయినందువల్ల పంచల వేల ఎకరాలు యితరులపేరు పెట్టి అధికారులను మభ్యపెట్టుకొని దొంగతనంగా పట్టాలు తీసుకుంటున్నారు. ఆ విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువచ్చినా అధికారులను శిక్షించకుండా మెదలకుండా కూర్చుంటున్నారు. ఏదైనా పెంటూ టంటూ సాగు చేస్తూ ఉంటే వాడిది ఆక్షేపణ అని వాడి యిల్లు వేలం వేస్తాము అంటారు. పంచల వేల ఎకరాలు ఒక జిల్లానుంచి యింకో జిల్లాకు వచ్చి రాజకుంటే వాడి విషయం తలచుకోరు. దానికి కారణభూతులైన క్రిందినుంచి పైవరకు ఉండేటటువంటి అధికారుల నందరిని వదలిపెట్టడానికి కారణం ఏమిటి? దీనిలోనైనా ప్రభుత్వం ఒక పాలసీని నిర్ణయించి యాక్టివ్‌గా త్వరగా పనిచేయడానికి అవకాశం యిస్తారా?

శ్రీ కె. బుచ్చిరాయుడు :— బంజరు భూములు కొన్ని చాలమంది హరిజనుల సేద్యంలో ఉన్నవాటిని చెరువుక్రింద వ్రాస్తున్నారు. దానివల్ల వాడు ఎవిక్టు చేయవలసిన పరిస్థితి వస్తున్నది. మా కాన్‌స్టిట్యుయన్సీలో ఒక యిస్యు యిలా ఉన్నది. అది చెరువు అని వ్రాశారు. 30, 40 సంవత్సరాలనుంచి దున్నుకొంటున్నదానిని చెరువు అని వ్రాయడంవల్ల ఎవిక్టు చేయవలసిన పరిస్థితి వస్తున్నది కాబట్టి మంత్రిగారు వెంటనే దానిమీద చర్య తీసుకుంటారా?

శ్రీ బి. నిరంజనరావు :— మంత్రిగారు సాగుచేసేవారికి పట్టాలు యిస్తామని అన్నారు. చాల సంతోషం. ఏ గ్రామంలో బంజరు ఉంటుందో అక్కడ ఉన్న బీదలకు ముందు యిచ్చి తరువాత యితరులకు అది యిచ్చే ఏర్పాటునుకూడ మంత్రిగారు మనస్సులో పెట్టుకోవాలి.

శ్రీ సి. హెచ్. వెంగయ్య (మార్కాపూర్) :— తిమ్మారెడ్డిగారు పూర్వం కర్నూలులో మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు 300 ఎకరాలు నా నియోజకవర్గంలో మాదుబూరు అనేచోట సుగాలివాళ్ళను చేసుకోమని చెప్పినారు. అప్పటినుంచి వారు చేసుకొంటూనే ఉన్నారు. కాని పట్టాలుమాత్రం యివ్వలేదు. చాల బాధ పెడుతున్నారు. దయచేసి అటువంటివాటిలో సత్వర చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :— రేపు బడ్జెట్‌లో పట్టాలకు సంబంధించిన చర్చలన్నీ యిప్పుడే జరిగినట్లుగా ఉన్నది. నరసింహారెడ్డిగారు మనవిచేసినట్లు నవాబుకు సంబంధించిన భూములు ఫారెస్టులో

చేరుస్తూవుంటే నేను పరిశీలన చేయించి దాని వివరం ఏమో కనుక్కుంటాను. గౌరవసభ్యులకు ఏదైనా భోగట్టా వుంటే అదికూడా నాకు పంపిస్తే దానికూడా ఉపయోగించుకొని ఏమి జరుగుతుందో కనుక్కొని చేయవలసిన న్యాయం చేస్తానని మనవిచేస్తున్నాను. గౌరవసభ్యులు పూల సుబ్బయ్యగారు చెప్పినది — స్పెషల్ డ్రైవ్ అంటే మేము తాఖీదులు యిచ్చి త్వరగా చేయండి అని అంటే డ్రైవ్ అనిపించుకోదా? స్పెషల్ స్టాఫ్‌ను వేస్తేనేనా?

శ్రీ పి సుబ్బయ్య:— తాసిల్దారుగారు అన్నారు. మాకు మల్టిపేరియస్ వర్క్స్ ఉన్నాయి. ఈ బంజరులది మాకు చిన్న విషయం కాబట్టి మేము యుజయల్ కోర్సులో చేస్తామన్నారు. ఒక ఉదహరణ చెపుతాను. మార్కాపురం తాలూకాలో 6 నెలలలో ఎన్ని పట్టాలు ఇచ్చారో తెప్పించుకొని చూడనునండి. దానికి వారే న్యాయం చేస్తారు.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :— అవి మామూలుగా జరుగుతున్నాయి. ప్రతి జిల్లాలో ప్రతి తాలూకాలో కార్యక్రమం జరుగుతున్నది. గౌరవసభ్యులు చెప్పినట్లు ఏదైనా పని ఉన్నప్పుడు కొంచెం మందకొడిగా ఉండవచ్చు. ఇప్పుడు పైరులు ఉన్నాయి. పైరులు ఉన్నప్పుడు ఏమి పని జరగదు. బీడులుగా వున్నప్పుడు యివి చూచేదానికి వీలు అవుతుంది. రెండవది, అవి సర్వే చేయనిదే పని జరగదు. చాలచోట్ల గయాళి భూములు, బంజరులు సర్వేచేసి రాళ్ళు ఫిక్స్‌చేసి తరువాత పట్టాను యిచ్చేదానికి వీలు అవుతుందిగాని, ఊరికే ఎవరు సాగుచేసుకొనే భూమి వారికి పట్టాకు ఇవ్వాలంటే సాధ్యంకాదు. ఫారెస్టుప్రాంతంతో వారు చాల యిక్కట్లలో ఉన్నారుకనుక అది సర్వే చేసేందుకు కొన్ని స్పెషల్ పార్టీస్ అక్కడికి పంపడం జరిగింది. తెలంగాణాలో అసలు సర్వేనే లేదు. ఆ ప్రాంతాలలో సర్వే చేసేదానికి కొన్ని పార్టీలు ఉపయోగించుకున్నారు కాబట్టి కొన్ని జిల్లాలలో కొన్ని తాలూకాలలో మందకొడిగా యున్నది. ఈ సర్వేయర్లు, టెక్నికల్ స్టాఫ్ కొరతున్నదని మొట్టమొదటనే మనవిచేశాను. మహానంద గారు చెప్పినది-ఈనామ్, ఎస్టేట్ ఎబాలిషన్ యాక్టు ఉన్నది. దీనిలో డాక్యుమెంట్స్‌ను బట్టి, కోర్టునుబట్టి, సెటిల్‌మెంట్ ఆఫీసర్స్‌నుబట్టి పోతున్నదిగాని గవర్నమెంటుకు దీనిలో సంబంధంలేదు. గవర్నమెంటుకు దీనిలో అప్పీల్ పవర్స్‌లేవు, రివిజన్ పవర్స్ లేవు. ఎక్కడైనా ప్రభుత్వానికి అభ్యంతరంఉంటే ప్రభుత్వంకూడా కోర్టుకుపోవలసిందే against the orders of the settlement officers. ఆ పరిస్థితులలో మహానందగారు చెప్పిన విషయం వారికి తెలుసు. నాకూ తెలుసు, కొన్ని భూములు మావి అని కొంతమంది డాక్యుమెంట్స్ చూపిస్తున్నారు. అవి సెటిల్మెంటు కోర్టు, ట్రిబ్యునల్ ఒప్పుకుంటున్నాయి. ప్రభుత్వం ఏమీ చేయలేని స్థితిలో వున్నది. ఈ వివరాలన్నీ నేను విచారణచేసి అవకాశం వున్నట్లయితే తప్పనిసరిగా నేను ఏదైనా చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తానని మనవిచేస్తున్నాను. నిరంజనరావుగారు చెప్పిన విషయంవుంది. ఏదైనా భూమి అంతవరకు బీదవారు సాగుచేసుకుంటూవుంటే ఆవూరే అయివుండాలని ఏమి వున్నది? పట్టాదారులుకూడా అట్లా వుంటారు. అధ్యక్ష, తమకు కర్నూలులో భూములు వున్నాయి. తాము ఇప్పుడు హైదరాబాదులో వుంటున్నారు. బీదవారు అవునా కాదా అనేది చూడాలికాని ఆ వూరివారే అయివుండాలని....

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :— అక్కడ భూములు స్థానికంగా వున్న పేదలకు యిచ్చి ఇంకా ఎక్కువగా వుంటే బయటనుంచి వచ్చినవారికి యివ్వాలికాని....

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :— నేను ఈ పేదలు ఈ భూములకు సంబంధించి చాలా కాలం పనిచేసినవాడను. ఒకచోట కొంతమంది పేదవారు సాగుచేసుకుంటూవుంటే ఆ ప్రక్కనేవున్న పల్లెలనుంచి కొంతమంది మనుషులు వచ్చి చేసుకుంటూ వుండవచ్చు. అందుచేత బీదవారైనా — నియర్ నెస్ టు ది లాండ్ అనేదా తో చేస్తే న్యాయమవుతుందా కాదేమోనని మనవిచేస్తున్నాను. నిరంజనరావుగారు చెప్పిన విషయాలగురించి వారు ఇంకా వివరాలు నాకు చెప్పగలరు — నేను పరిశీలన చేస్తానని మనవిచేస్తున్నాను. ఇది దీని కార్యక్రమం, భూములన్నిపట్టాలకు యివ్వాలనే ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తుందని మనవిచేస్తున్నాను.

Mr. Deputy Speaker: Now we will go to the next item-Papers to be laid on the Table of the House.
(Members from the Opposition Benches wanted to speak, there were interruptions).

శ్రీ సి. జంగారెడ్డి :— తెలంగాణాలో 5% అనేది వుంటుంది. అదికూడా ఇవ్వడానికి అర్హత్ యిస్తున్నట్లుగా గ్రామాలలో పుకారులు వున్నాయి.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :— పుకారులేకాదు కొంతమంది పెద్దలు ఎంక్వయిరీ చేస్తున్నారు. ఎక్కడ భూమి సేద్యానికి అనుకూలంగా వుంది అంటే అక్కడ....

శ్రీ పి. సన్యాసిరావు (విశాఖపట్టణం) : — మేము మీ మాటను రికార్డు చేస్తుంటే ఇప్పుడు మాట్లాడవద్దు అంటున్నారు. ఆ ప్రక్కనుంచి వారిని అలా చేస్తున్నారు. ఇదేమిటండీ ?

Mr. Deputy Speaker :— I have not allowed. Everybody is rising and speaking. If you also want to do that, you can do so.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :— అబ్జర్వేషనుల్ లాండ్స్ కొన్ని వున్నాయి. వాగు పోరంబోకులు, పశువుల పోరంబోకులు — ఇటువంటివి వున్నాయి. అవి కూడ కొంతమంది తెలియక, కొంతమందే తెలిసికూడ అక్కడక్కడ సాగుచేసుకోవడం జరుగుతోంది. అవి నోటీసుకు వచ్చినప్పుడల్లా ఉద్యోగస్థులు చర్య తీసుకొని ఎవిక్ట్ చేయడం జరుగుతోందని మనవిచేస్తున్నాను.

(Many hon. Members rose in their seats)

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— దీనిమీద ఇప్పుడు డిస్కషను చేయవద్దు రేపు రెవిన్యూ డిమాండు వచ్చినప్పుడు సభ్యులు మాట్లాడవచ్చును కదా. Everybody has something or other to ask. I request the hon. Members to co-operate. Now, Papers to be laid on the Table.

(There were repeated interruptions again.)

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :— ఇది బీదవారి వ్యవహారం.

శ్రీ బి. నరసింహారెడ్డి :— ఆ ఒక్క పాయింటు అలా చేయండి.

Mr. Deputy Speaker :— Every hon. Member rises and says he has an important point. I cannot allow this sort of thing. If you want you have got the discussion on Revenue Demand. The Minister has replied. Under what rule can there be a debate now ?

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :— అధ్యక్షా, ఈ సమస్య ఎప్పుడువచ్చినా వస్తుందనేది, అందరికీ సందేహాలు వస్తున్నాయనేది కాదు. అసలు యీ బంజరు భూముల సమస్య — పట్టాలిచ్చే విషయం ఎన్నాళ్లు వస్తుంది, దీనిని అంతిమంగా పరిష్కరించి ప్రజలను సంతృప్తి పరచడానికి ఒక ప్రత్యేక కార్యక్రమం, ఇదమిద్ధమైన పద్ధతి ప్రకారం పరిష్కరించినాము అనిపించుకుంటారా లేదా అనేది తేలకపోతే ఏమి చేయమంటారు ?

Mr. Deputy Speaker :— This can be discussed any other time. Call - attention is over. Now we take up Papers laid on the Table.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :— మంత్రిగారు కాల్ అటెన్షన్ మోషనుమీద ఒక స్పష్టమైన సమాధానం యివ్వవచ్చుకదా. ప్రభుత్వానికి ఒక విధానం వుండాలి కదా. ఈ విధంగా ఆలోచిస్తున్నాము మా విధానం యిది అని స్పష్టంగా వారు చెప్పవచ్చుకదా. ఇట్లా చేయడానికి ఒక నిర్ణయం తీసుకున్నాము అనేది చెప్పకపోతే యీ సమస్యపైన ఎంత తీవ్రంగా ఆలోచిస్తున్నామో, ప్రజలలో ఎంత ఆందోళన వున్నదో మంత్రిగారికి తెలియకపోతే చెప్పాలనే మా ఉద్దేశం.

Mr. Deputy Speaker :— This is not the way how we should democratically function here = i.e, insisting and getting a right - this is not a democratic method.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— ఉదయం స్పీకరుగారు ఒక విషయంలో కొంచెం లాక్సిటీ చూపించారు ...

శ్రీ సి హెచ్. రాజేశ్వరరావు :— స్పీకరుగారినీ — ప్రభుత్వాన్ని ప్రజాస్వామ్యంలో మందలించడానికి యీనాడు కొత్త డైమెన్షన్సుతో అర్థం చేసుకుంటున్నాము.

శ్రీ పి. సన్యాసిరావు :— మంత్రిగారు పేదవారికి పట్టాలు యిస్తున్నామని చెబుతున్నారు. అసలు పేదవారు అంటే ఏమిటో నిర్వచనం వారు చెప్పాలి. విశాఖపట్టణ తాలూకాలో బంగారు వర్తకులకు, పెద్దపెద్ద బట్టల వర్తకులకు వందల సంఖ్యలో 2 ఎకరాల భూమి చొప్పున యిచ్చారు. వారంతా పేదవారు అనే నిర్వచనం చేసినట్లయితే తెల్సుకుంటాము. దానిమీద మంత్రిగారి అభిప్రాయం కావాలి.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— బంజరు భూముల పంపకం జరగలేదు, జరగలేదు అంటున్నారు. అసలు ఎవరి అక్యుపేషనులోనూ లేకుండా అనాక్యుపైడ్ బంజరు భూములుగా ఎన్ని వున్నాయో ప్రభుత్వం ఇంతవరకు లెక్క చెప్పలేదు, జిల్లాలవారీగా ఆ లెక్క సెలవిస్తే తరువాత పంచుకోడానికి ఆలోచిస్తే బాగుంటుందేమో.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :— ఒక నిర్దిష్టమైన ప్రోగ్రాం పట్టాలు పేదలకు యివ్వడంలో ఏమిటి ? దాని ఏజెన్సీ ఏమిటి అనేది నా ప్రశ్న. There must be a definite programme and an agency to distribute the banjar lands to the poor.

శ్రీ కె. మునుస్వామి :— మంత్రిగారు భూములు ఎవరు దున్నుకుంటున్నారో వారికే పట్టాలు యిప్పిస్తామంటున్నారు. మా ఏరియాలో పేదవారికి పట్టాలు ఇచ్చారు కాని యీ పేదవారిని ఆ భూములలోకి ఎంటర్ కానీయకుండా రిజర్వు పోలీసును పెట్టి ఇతరులచేత సాగుచేయనిస్తున్నారు. అందువల్ల స్పెషల్ స్టాఫు ఏ కమీషనరు రెవిన్యూ ఇన్‌స్పెక్టరు చేటగిరిలో అయినా పేయడానికి అవకాశం వుంటుందా ?

శ్రీ బి. నరసింహారెడ్డి :— ఈ మధ్యన హత్యలు, దౌర్జన్యాలు జరగడానికి కారణాలేమంటే — నేపథ్యంలో పెట్టుకొని దొంగచాటుగా పెట్టుకున్నవారికి ప్రభుత్వం పోలీసు మద్దతు యిస్తున్నందువల్ల యివన్నీ వస్తున్నాయి. నిరంజనరావుగారు అడిగిన ప్రశ్నకు ప్రత్యేక ప్రాముఖ్యత వున్నది. ప్రభుత్వం భూస్వాములకే పట్టాలిచ్చే కార్యక్రమం తీసుకుంటోంది. అందువల్లనే యీ చిక్కులు వస్తున్నాయి. దొంగ పట్టాలున్న భూస్వాముల చేతిలోనుంచి భూములు తీసుకొని ఆ పట్టాలు పట్టుచేసి పేదలకు పట్టాలు యిస్తారా ? లేదా ? స్పెషలు స్టాఫు కాకుండా, ఒకే నిర్ణయించడములో ప్రజాస్వామిక పక్షాలకు స్థానం వుంచి కమిటీలు వేయడానికి ప్రభుత్వం అంగీకరిస్తుందా ?

శ్రీ కె. బుచ్చిరాయుడు :— అధ్యక్షా, యీ సమస్య గురించి ప్రత్యేకంగా నాలుగైదు గంటల చర్చ పెట్టితే బాగుండుంది.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— బిజినెస్ అడ్వయిజరీ కమిటీలో అట్లా నిర్ణయం చేస్తే నాకేమీ అభ్యంతరం లేదు.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య (సర్వేపల్లి) :— ఇది బర్నింగ్ ప్రాబ్లెంగా వుంది అనేక మంది భావాలు యిక్కడ రిఫ్లక్టు చెయడం అవసరమయింది. అందువల్లనే నేను ప్రశ్న వేయడానికి మీ అనుమతికోసం ఎదేపదే కోరుతున్నాను. మీరు అవకాశమిచ్చినందుకు సంతోషం. దీనవారు సాగుచేసుకుంటున్న భూములనుంచి వారిని తొలగించి పొలిటికల్ సఫరర్సుకు యివ్వకూడదు అని ఒక ఆర్డరు పంపవలసిన అవసరం వుంది. అట్లాగే మిలటరీవారికి యిచ్చేటప్పుడుకూడా — మిలిటరీవారికి యిచ్చాము కాబట్టి సాగు చేసుకుంటున్న పేదవారిని మీరు తొలగిపోండి అని చెప్పడం వల్లకూడా ప్రమాదాలు జరుగుతున్నాయి. కాబట్టి అట్లా జరగకూడదు. ఎస్టేట్సు అబాలిషను క్రింద అనేక మంది చిన్న చిన్న రైతుల ఆధీనంలో కేవాయి జమాక్రింద కొన్ని భూములున్నాయి. సెటిల్మెంటు టైములో కొంత మంది ఇగ్నోరెన్సువల్ల అర్జీలు పెట్టుకోకపోతే వారికి పట్టాలు రావు అంటున్నారు గవర్నమెంటు అప్పుడు ఒకసారి టైము యిచ్చింది. అసెంబ్లీలోనే పోగడ రెవెన్యూ మంత్రిగారు అస్యూరెన్సు యిచ్చారు. కాని ఆ టైము స్వల్పము అవ్వడంవల్ల, అయిపోయింది. పెక్నివల్‌గా 20—30 ఏండ్లనుంచి వారి ఆధీనంలోవున్న పొలాలు యివి. కాబట్టి, వారికి పట్టాలు

రాలేదు. కాని టైములో వారు అర్జీలు పెట్టుకోలేదు కాబట్టి త్రోసేశారు. ఇప్పుడు టైము యిచ్చి అర్జీలు పెటుకోమంటే ఎక్జిక్యూటివ్ ఆర్డర్సుద్వారా ఫైనలు అయిపోతుంది. ఇది చెప్పడానికే నేను చప్పట్లు కొట్టాను. With your permission, I would like to have a clarification from the Minister and he must see that special staff is appointed because as per the assurance already given in this House. ఒక సంవత్సరం లోపల బంజరు భూములు పట్టాలకు యివ్వాలని తీర్మానం పెట్టినప్పుడు యీ హౌస్‌లో యాజ్ సూన్ యాజ్ పాసిబుల్ యిస్తామని అస్యూరెన్సు వున్నది కాబట్టి—ఇప్పుడున్న స్టాఫుతో ఇది జరగదు కాబట్టి స్పెషల్ స్టాఫ్ వేసి చేసినట్లయితే యీ ప్రాబ్లెమ్ సాల్వ్ కావడానికి అవకాశం వుంటుందని చెబుతున్నాను.

(Sri Vavilala Gopalakrishnayya rose in his seat)

Mr. Deputy Speaker :-I am happy that the matter is being dragged on, the Members are rising one after another.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—మీరు ఆ పద్ధతిలో మాట్లాడితే నేను ఇంటర్‌పియర్ కాదలచుకోలేదు.

Sri Ch. Rajeshswar Rao.—We are sorry to disturb the Chair

Mr. Deputy Speaker :—There would be no hindrance for the members who would like to participate in the discussion on the Budget. But on a call attention motion, when a reply is given there must be an end. It cannot go on like this.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :—అధ్యక్షా, మీరు అన్న ప్రకారం హౌస్ టైము—కంట్రోలు చేయడం గురించికాదు. అసలు యీ బంజరు భూముల సమస్యమీద కాల్ అటెన్షన్ తీర్మాం వచ్చినప్పుడు వారు మాట్లాడిన తరువాత మంత్రి గారు రిప్లయి యివ్వడం—అంతటితో ఆగిపోవాలని తమ కోరిక. ఇంతవరకు అట్లాగే జరుగుతూ వచ్చింది. అట్లా జరగవలసిందే. కాని....

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :—ఒక మోషను యిచ్చి అర్థగంట చర్చగాని. ఒక గంట చర్చగాని తీసుకోవచ్చుకదా.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :—అర్థగంట చర్చలు. గంట చర్చలు జరిగాయి. ఇప్పుడదికాదు. ఈ సందర్భంలో స్పెషలు స్టాఫునువేసి బంజరు భూముల సమస్యను పరిష్కారం చేస్తామని చెప్పడానికి ప్రభుత్వానికి ధైర్యం లేక యిట్లాగే సమాధానాలు యిస్తూపోతూవుంటే ఇంక ఏమీ చెప్పడానికి వీలులేదు. ప్రభుత్వం తమ ఆలోచన ఏమిటో స్పష్టంగా చెప్పాలని కోరడమే ఇక్కడ మా ఉద్దేశం తప్ప..

Mr. Deputy Speaker ; - Sri Subbiah says that he will not allow the further business of the House and the next item to be taken up.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :—అది వారి ఉద్దేశం కాదు ఏదో విధంగా మంత్రిగారినుంచి సమాధానం రాబట్టుకోవాలనేతప్ప అంతకంటె ఏమీ లేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : —పెద్దవారు ఆక్రమించుకొని వున్నారు. రెండున్నర ఎకరాలు—5ఎకరాలుకంటె మించకూడదనే ప్రధాన సిద్ధాంతం అంగీకరించి వుండి, అది అమలుచేస్తే పెద్దవారి చేతులనుంచి తేలికగానే ఊడిపోతుంది. అప్పుడు బాధవుండదు. ఒకరికి పొలం వుంటుంది, ఒకరు చేస్తూ వుంటున్నారు. అందుచేత ఎట్లా చేయాలి అనే అంశం ప్రస్తుతానికి సంక్లిష్టంగా తయారైంది. భూములున్న వారికి 5 ఎకరాలు పైన మెట్టభూములున్నట్లయితే వుండనీయండి యివ్వడానికి వీలులేదు అనే పద్ధతి అవలంభిస్తే కొంతవరకు క్లియరెన్సు వస్తుంది.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య : —అధ్యక్షా, ఈనాడు యీ సమస్య చాలా బర్నింగ్ ప్రాబ్లెంగా వున్నది కాబట్టి తమరు అనుగ్రహించి పైన యివ్వాలనే ఉద్దేశంతోనే నేను ఆ మాట అన్నాను కాని ఇతరత్రా ఏమీ కాదని తమరు చెప్పుతుంటున్నాను.

శ్రీ ఆర్. మహాసుంద : —పేదలుగావుండేవారు చాలా పేదవారైనట్లయితే వారికి కూడా యిస్తే బాగుంటుందన్నారు. మంత్రిగారు యీ సభాచేతికనుంచి యీ అభిప్రాయం వెళ్లడిస్తే అసలు అధికారులు ఇప్పటికే గ్రామాలలోవున్న ఊరు ఆ గ్రామాలలోవున్న నిరుపేదలకు యిచ్చిన తరువాత, వారికి అక్కడకేని భూములు వుంటే ఇతరులకు యివ్వవచ్చు నిరుపేదల ఆఫీసులోవున్న ఫైలు నుంచి వారిని తొలగించకూడదు స్పెషలు స్టాఫును చేయకపోతే, ఇప్పుడున్న స్టాఫుతో యీ పని జరగదు. ఎస్టేటు పీరియాలో 11, 11 (ఎ) క్రింద చక్కటి జరిగితే ప్రభుత్వానికి అధికారం లేదు అంటున్నారు. ప్రభుత్వం ఆ అధికారం తీసుకోవాలని మేము కోరుతున్నాము. ఆ సెక్షన్సు క్రింద అధికారులయొక్క అజాగ్రత్తతో మోసం జరిగి పట్టాలు రద్దు అయినవాటినిగురించి ఆ అధికారులమీద చర్యలు తీసుకోవాలా, లేదా ?

శ్రీ ప్రతాపరుద్రరాజు (నాగూరు) : —సంవత్సరం క్రిందట మంత్రివర్యులు ఆర్డర్సు యిచ్చారు. ఆ భూములలోకూడ అక్కడవున్న రెవిన్యూ అధికారులు వారికి పట్టాలు రాసియకుండా బి. మెమోలు బుక్ చేశామని నాయకుడు పేపరాలు చూపిస్తున్నారు. బంజరు భూముల విషయంలో మంత్రిగారు ఆర్డర్సు యిచ్చినప్పటికీ కూడా రెవిన్యూ అధికారులు వారికి ఇవ్వకుండావున్నారు కాబట్టి వారికి పరిహారం యిప్పించవలసిందని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి : —చాలా చక్కటి సలహాలు వచ్చాయి. అన్నీ పరిశీలించి ఏమి చర్య తీసుకోవాలో ఆలోచిస్తాం.

శ్రీ జి. లచ్చన్న : —ఇదివరకు ఆలోచించలేదు. ఇప్పుడు ఆలోచిస్తారని నమ్ముతున్నాము.

PAPERS LAID ON THE TABLE

THE ANDHRA PRADESH SPLITTING UP OF JOINT PATTAS RULES 1965

Sri P. Thimma Reddy :—Sir, I beg to lay on the Table a copy of the amendments made to the Andhra Pradesh Splitting up of Joint Pattas Rules, 1965, issued in G. O. Ms. No. 89, Revenue, dated 8-2-69 and published on pages 48 to 50 of Rules Supplement to Part-I of the Andhra Pradesh Gazette dated 20-2-69, as required under section 9 (3) of the Andhra Pradesh Splitting up of Joint Pattas Act, 1965.

AMENDMENT NOTIFICATION ISSUED UNDER THE ANDHRA PRADESH DISTRICT COLLECTOS' (POWERS) DELEGATION ACT, 1961.

(G. O. Ms. No. 483, (Revenue) dated 14-5-69)

Sri P. Thimma Reddy :—I also beg to lay on the Table copies of the Amendment Notification issued under section 3 of the Andhra Pradesh District Collectors' (Powers) Delegation Act, 1961 in G. O. Ms. No. 483, Revenue, dated 14-5-69 and published at pages 863-864 of Part-I of Andhra Pradesh Gazette, dated 5-6-69 as required under section 5 of the said Act.

Mr. Deputy Speaker :—Papers laid on the Table.

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET) FOR 1969-70.

GENERAL DISCUSSION.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—అధ్యక్షా, నిన్నటిరోజున తమముందు కొన్ని విషయాలు వెల్లడిచేసాను. రాష్ట్రం తీవ్రమైన సంక్షోభంలో పడిపోయిందని వెల్లడిచేసాను. రెండున్నరసంవత్సరాల పరిపాలనతరువాత ఈ సంక్షోభం ఏర్పడిందంటే ఇదిఅంతా స్వార్థంవల్లను ఆర్థిక అసమానత్వాలవల్లను ఏర్పడింది. ఇది పరిష్కారం కానంతవరకు ఇంకా విషమపరిస్థితులు పరిపాలనా విధానంలో ఏర్పడుతుందని చెప్పవలసి వుంటుంది. ప్రజాస్వామికంలో మనం జీవించేటప్పుడు అధికబలం కలిగిన పార్టీకి మనుష్యులకు అధికారం వుండడం వాస్తవం ఐనప్పటికి ప్రజాస్వామ్యం జీవితాన్ని బాగుచేయాలనేది దీనికి వున్న మూల లక్షణాలు, సిద్ధాంతాలు. వారిచేతులలో పెట్టిన పరిపాలనా యంత్రాంగాన్ని సక్రమమైన పంథాలోపెట్టనంతసేపు ప్రజాస్వామికం పూర్తిగా అరాచక విధానానికి తీసుకుపోయే నాయకత్వంగా తయారుఅవుతుంది. ఈ రాష్ట్రంలో ఇటువంటి దుస్థితి ఏర్పడింది. కేంద్రాన్ని తీసుకుందాము. అక్కడకూడా తగవులున్నాయి. అక్కడ కాంగ్రెసు నాయకురాలైన శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీ కొన్ని పాలసీలు మూలంగా చేసుకుని పోరాటం సాగిస్తోంది. ఇక్కడ జరిగేపోరాటం అంతా పదవులగురించి, వున్నపదవులు నిలిబెట్టుకోవడం గురించి తప్ప మరేమీకాదు. సవ్యమైనమార్గాన్ని పోవాలని అంటే అటువంటివానిని అపసవ్యపు మనిషిగా జమచేస్తున్నారు. ప్రజల తరపున ఒక ప్రాంతం ప్రజల ప్రతినిధిగా ఎన్నికైన మాబోటివారికి ఇదిఅంతా చూచి సహించవలసి వస్తున్నది, లేదా చేతకానివారి మాదిరి కూర్చుని రోజులు గడుపుకోవలసి వస్తున్నది. ఇది సమస్య. పాలించే మనుష్యులను తొలగించడానికి డెమక్రటిక్ పద్ధతిలోనైనా తొలగించాలి, లేదా అధిక బలంతోనైనా తొలగించాలి. రెండవపద్ధతి విప్లవం అవుతుంది. బలప్రయోగంద్వారా తొలగించడం అనేది నిలబడదు. ప్రస్తుతం రాష్ట్రంలోని కాంగ్రెసుపార్టీ ఏపద్ధతి అనుసరించాలో తెలియని సంక్షోభ పరిస్థితిలో పడిపోయింది. దీనిఫలితంగా వందలు, వేలు అమాయకులైన ప్రజలు మధ్య వైషమ్యాలు, అరాచకాలు, వయలెన్సు ఇటువంటివి ఏర్పడ్డాయి. బలప్రయోగంద్వారా ప్రభుత్వాన్ని తొలగించాలంటే అది సాగేపనికాదు. ప్రత్యేకరాష్ట్రమైనా, ఒకేరాష్ట్రమైనా— రాష్ట్రంఅనేది పరిపాలనా సౌలభ్యంకోసం ఏర్పడుతుంది. నేను కోరేది పాలకవర్గం మనుష్యులు మంత్రివర్గం ఒకసారి కళ్లుతెరిచి చూడాలని అంటున్నాను.

మీతగాదాలగురించి ఆలోచించుకోండి. ముఖ్యమంత్రిగారు ఒకటి చెప్పవలసి ఉంటుంది. ఆయన తప్పనిసరి పరిస్థితులవారి అనుకుంటే అలా మంత్రిగారికి వారు సిద్ధపడవచ్చును. అది త్యాగంకాదు. ఒకదానే వ్యవహారం ఇది కేవలం సిద్ధాంతాల ఆధారంగా జరుగుతున్న వ్యవహారంకాదు. [illegible] తర్వాత, [illegible] ఆదిసీలిని, ఆంధ్రమాతను నిలబెట్టాలి వారికి ఇందులో [illegible] [illegible] పోతే ప్రజలను [illegible] [illegible] లో [illegible] అవుతుంది. ప్రజలమాట [illegible] చేయకూడదు. [illegible] ప్రజలే [illegible] వారిని [illegible] కరిగినవారు [illegible], ఏ సిద్ధాంతంతో చెందినవారైనప్పటికీ, [illegible] వ్యవస్థ ఏర్పడడానికి పూనుకుంటారని ఆశిస్తున్నాను. లేకపోతే ఈ గొడవ ప్రస్తుతానికి సాగించడమా అనేప్రశ్న మీరు నిర్ణయించుకుంటుంది.

శ్రీ టి. ఎస్. మూర్తి (పటంగళ్లు) — అధ్యక్షా, ఈ మధ్య అంతరాత్మ యుగంలో కాలుపెట్టాము. అయితే ఈ [illegible] ఈ బడ్జెట్‌పై [illegible] లేదు. ఈ బడ్జెట్ రూపొందించినవారు అంతరాత్మ [illegible] ఈ మధ్య ఒక [illegible] చదివాను. శ్రీ పి. వి. గిరిగారు ప్రెసిడెంటుగా ఎన్నుకోవడం ఒక విధంగా దేశానికి లాభించింది, 20 సంవత్సరాల [illegible] పరిచిపోయిన అంతరాత్మను తిరిగి వెలికితీసి స్థాపన చేసుకుంటున్నారు. అదివారా దేశానికి లాభమే అని వక్తలు పేర్కొంటారు. ఏమైనాసరే, ఏ కారణంవల్లనైనా, అంతరాత్మ ఒకటి వుందని జ్ఞాపకంవస్తే ఈ నాడు కాకపోతే రేపైనా దేశానికి మేలు జరుగుతుందనే ఆశ మనకు కలుగవచ్చును. బడ్జెటు మనమందు ప్రవేశపెట్టారు ఏదో డాక్టరవృత్తి చేసుకుని బ్రతికే నాబోటివాడికి అసలు బాగుపాలు వృద్ధిపాలు అంబులు ఆఫ్ ఫిగర్స్‌తో ఇచ్చి బ్రహ్మాండంగా చేసారు. నిజమే. పైనుంచి క్రిందివరకు ఎ నుంచి జెడ్ వరకు, అన్నిరకాలు, ఇది మూడవ బడ్జెటు మాట్లాడుతున్నాను. ఎంత ప్రయత్నించినా నాకు అర్థంకాదు. క్రిందటి సంవత్సరంకంటె ఈ సంవత్సరం ఎంతవరకు మెరుగుపడ్డాం అనేది సామాన్యుడికి కావలసింది. ఇక్కడ కాకుండా ఇన్‌కం ఎంతపెరిగింది, ఎన్నిఉద్యోగాలు పెరిగాయి, ఎన్ని హాస్పిటల్స్ పెరిగాయి—ఇటువంటివి కనబడవు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— ఎన్నిరోగాలు పెరిగాయి—

శ్రీ టి. ఎస్. మూర్తి :— క్రిందటి సంవత్సరం మెడికల్ క్రింద 10 కోట్లు ఖర్చు ఐతే ఈ సంవత్సరం 26 కోట్లు పెట్టారు. దీనివి బట్టి పెరిగింది. పుస్తకాన్ని బట్టి అహా, ఎంతమంచిగా చేశారు అనవచ్చు. కాని నాన్ ప్రాక్టీసింగ్ అలవెన్సు వల్లనే ఇది పెరిగింది. హాస్పటల్సు పెరిగికాదు. సైన్సుమీద హెల్త్ సెంటర్లు పెరిగికాదు, మందులు ఎక్కువగా ఇచ్చికాదు. అవన్నీ మామూలుగానే ఉన్నాయి. దీనివల్ల ప్రజలకు వచ్చిన లాభం ఏమిటి? హాళ్లకి హాళ్లు, సున్నపు సున్న. ఎవరో ఉపన్యాసంలో చెప్పారు పెరిపాలెమెన్సు బడ్జెటు అని. అట్లా ఐతే క్రితం సంవత్సరం కంటె ఈ సంవత్సరం ఎంత మెరుగు పడడంలేదు తెలుస్తుంది. ఎవో గారంటీ మాదిరి అంటారు ఇస్తే మాకు తెలియదు. అంతరాత్మ యుగంలో కాలు పెట్టే ముందు ఎందుచేత పొగ్రెస్ లేదు దేశం మొత్తంపై కాశ్మీరు నుంచి కన్యాకుమారి వరకు ప్రతి ఒక్క

రాష్ట్రంలోను ఏదో విధంగా సంక్షోభం వచ్చింది, పశ్చిమ బెంగాలులోను, యు. పి. లోను, కేరళలోను ఒక్కొక్క రూపంలో వచ్చింది మనకు మరొక పద్ధతిలో వచ్చింది సంక్షోభం లేని రాష్ట్రం లేకుండా పోయింది. కారణం ప్రజలలో ఉన్న అసంతృప్తి. 1930లో కరాచీ కాంగ్రెసులో ప్రారంభించి మొన్న బెంగుళూరు సెషను వరకు సిద్ధాంతాలు వల్లించడం తప్ప ఇంతవరకు చేసినది ఎక్కడా కనపడదు. అది వారే ఈమధ్య ఒప్పుకున్నారు అని ప్రధానమంత్రి నోటంట వస్తున్నది : వింటున్నాం. సంతోషం. మేము చేసినది తప్పు అని వారు ఒప్పుకోవడం మంచిదే. కాని దాని వల్ల వచ్చింది ఏమీలేదు. సరిదిద్దడానికి ప్రయత్నాలు చేయాలి ఈ మధ్య ఒక పుస్తకం చదివాను. రివల్యూషన్ ఇన్ ది రివల్యూషన్ అని రెగిస్ డిబ్రే అనే ఆయన వ్రాశారు ఆర్గనైజేషనుని ప్రారంభించడం మిలిటెంట్ ఆశయాలతో ప్రారంభించి ఆర్గనైజేషన్‌కి యింపార్టెన్స్ యిచ్చి ఆశయాలకు అంతకంతకు తగ్గించి అనేకమైన మెంబర్సు రావడంతోటి సెనుక రజాకార్లు, జస్టిస్ పార్టీ, పెద్ద పెద్ద భూస్వాములు అందరిని దానిలో చర్చడం యూనిటీ డిసిప్లిన్ అనే పేరుతో ఆర్గనైజేషన్‌కి యింపార్టెన్స్ యివ్వడం అసలు మిలిటెంట్ సెక్షన్స్‌కి ఎలక్షన్స్‌లో రావడం అనే బాధపెట్టి ఆర్గనైజేషన్ స్థంభించిపోవడం, ఇది దేశాలలో జరుగుతున్నది. దీనికి రివల్యూషను రావాలంటే మిలిటెంట్ కేడర్ కావాలని ఒక సిద్ధాంతాన్ని ఆ పుస్తకంలో చెప్పారు. అది చదివితే చాలా ఉచితం అనిపించింది. లోపల కుళ్లి పోతోంది. పైకి మాత్రం ఆకారం నిలబెట్టాలని ప్రయత్నిస్తూంటారు. The appearance must be intact whatever happens inside and whatever the number of cracks that may occur inside. ఇటువంటి లక్షణాలు కాంగ్రెసు సంస్థలో ప్రవేశించాయి. 20 సంవత్సరాలలో అంతరాలు పెరిగాయి. లేనివారికి అసలు లేకుండా పోతున్నది. ఇప్పుడు చెప్పారు. 30 సంవత్సరాలు హుజూరునగర్‌లో లక్ష రూపాయలు పంట భూస్వాములు కోసుకునిపోతుంటే ప్రభుత్వం ఏమీ చేయలేదు. పంట నాశనం అయిపోతున్నది. ఈ రోజు ప్రొటెస్ట్ చేస్తూంటారు. ఏమి లాభం ? They go on dangling the carrot before the horse. Of what use is that? Ultimately the horse might bite the hand which is dangling the carrot. ఆ పరిస్థితికి యిప్పుడు వచ్చాము. పరిస్థితులు రాకుండా ఉండాలంటే ప్రభుత్వంలో ఉన్న వ్యవస్థలో మార్పులు జరగాలి. అసెంప్లాయిమెంటు తగ్గాలి. అంతరాలు తగ్గాలి. ఇందిరాగాంధీగారు ప్రకటన చేశారు. సంతోషం. నేను వ్యక్తులను గురించి చెప్పడం లేదు. ఆ సిద్ధాంతాన్ని ఎంత తొందరగా పూర్తిగా 15 పేజీలు దీప్‌గా పాతిపెడితేనే గాని దేశం ముందుకు రాదని మనవిచేస్తున్నాను. సిద్ధాంతాలు మార్చకుండా ఈ ప్రకారం చేస్తాం అనండి. ఇష్టం ఉంటే ఎన్నుకుంటారు, లేకపోతే లేదు. ఇక ముందయినా చెప్పిన మాటలకు కిట్టుబడి కాంప్రమైజ్ ఆశ వదులుకోవాలని ఇందిరాగాంధీగారు చెప్పిన ప్రవచనాన్ని తప్పకుండా ఆహ్వానిస్తున్నాము. సిద్ధాంతాలను చెబుతూ అమలులో పెట్టకపోవడం విచారకరం. నాలుగవ ప్లానులోనైనా పూర్తి చేసే పరిస్థితి ఉంటే అసంతృప్తి కొంత తగ్గుతుంది. వెంటనే మ్యాజిక్‌వలె జరుగుతుందని నేను అనడం లేదు. ఆ పద్ధతిలో నడుస్తుందనే నమ్మకం ప్రజలలో కలగాలి. కలిగితే అసంతృప్తి తగ్గుతుంది కాని చెప్పడమే కాని చేయడం లేకపోతే

ఆసంతృప్తి తొలగడం కష్టం. ఇందిరాగాంధీగారికి ఈ మధ్య వచ్చిన పాప్యులారిటీ చూసి ఒట్లకోసం ఇందిరాగాంధీకి జై అనే పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. ఆ విధముగా పాత పద్ధతికి తీసుకువచ్చే పరిస్థితి ఏర్పడింది. దానిని అరికట్టాలి. సిద్ధాంత రీత్యా సమ్మేళనము చేసి వ్యక్తులను చెడగొట్టాలి. ఇందిరాగాంధీగారి పెసకాలు తిరగబడిపోతే ఎలక్షన్లలో టెక్కెట్టు రావనే భయంతో చేస్తారు. ఆ విధముగా యిప్పుడున్న పరిస్థితులు పునరావృతం అవుతాయి. ఆ విషయంలో జాగ్రత్తగా ఉండవలసినదని కోరుతున్నాను ప్రజలనుంచి దూరం అవుతున్నారు. దూరం అయిపోయారనడానికి సందేహం లేదు. ఒక ఎపోక్రిఫల్ స్టోరీ చెబుతాను. ఒక తాలూకాలో ఒక పెందరు తండ్రితో మంత్రిగారు వస్తారు. ఎలక్ట్రిసిటీ యిస్తారు అని చెబితే ఆ మంత్రిగారు వచ్చే సరికి మనుష్యులు లేరు. ప్రజలలో సంబంధం లేకపోయింది. మంత్రిగారు వెళ్ళిన తరువాత తండ్రిని, "నాయనా, ప్రజలు రాలేదేం" అని అడుగగా నేను చెప్పాను. కొడుకా, మూడు లారీలు నిండుగా ప్రజలు నేను ఆ మాట చెప్పను కాని... కొడుకులు మీరే పూర్తి చేసుకోండి ఎవరూ రాలేదు. నేను ఏమి చేసేది అన్నాడట. ప్రక్కన ఉన్న ఒక పెద్దమనిషి. దొంగలు మీటింగు పెడితే ప్రజలు ఎవరు వస్తారని అన్నాడట. ఈ దొంగలు అనేటటువంటివారు కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వంలో ఉన్నారు. కాని ప్రజలు అనేటటువంటివారు లేరు అని సిద్ధాంతాన్ని ప్రజలు అవగాహన చేసుకున్నారు. మంత్రిగారు వస్తున్నారు. మీ గ్రామానికి ఎలక్ట్రిసిటీ వస్తుందంటే పోపయ్యా ప్రత్యేకవాళ్ళకోసం పర్మిట్లు సంపాదించుకోవడం కోసం యిలాంటి చేస్తున్నారు దొంగలు మనకోసం ఎందుకు వస్తారు అనే యింప్రెషన్ ప్రజలలో ఉన్నదానిని తీసివేయకపోతే ప్రజలు చెప్పేవి ఉష్ణప్రియాలు తప్ప అందులో జరిగేది ఏమీ లేదు. ప్లానింగు అనేటటువంటిది నాలుగవ ప్లానుగురించి రెండు మూడు సంవత్సరాలనుంచి వింటున్నాం. దానిగురించి విశాలాంధ్ర పేపరులో గుణపూడి జంగాల కథ అని వ్రాశారు. గుణపూడి జంగాలు రోజూ పొద్దున్న లేచి బ్రహ్మాండమైన తీర్మానాలుచేసి పనిని తోసివేసి వారు పోతారు. మళ్ళా అదే రిపీట్ చేస్తారు. అదే విధముగా తీర్మానాలు చేయడం తప్ప దానిని ఆచరణలో పెట్టేది ఏమీ లేదు. రెండు సంవత్సరాలనుంచి ప్లానింగు చూస్తే ప్రభుత్వం దేనికి ఎంత ఖర్చు పెడతారో చెప్పకపోతే ఏమి ప్లాను అనుకోవాలి? తొందరగా తయారు చేసి ప్రజలకు అప్పచెప్పినట్లే ప్లానింగులోకూడా అంతరాత్మను ఉపయోగించి ప్రజలు ఉన్నారనేటటువంటిది గ్రహించకపోతే ప్లానింగ్ శ్రద్ధ పైయిల్యూర్ అవుతుంది. ఎంత తొందరగా తీసుకువచ్చి అమలు జరపడానికి ప్రయత్నం చేసినట్లయితే అంత తొందరగా ప్రభుత్వం ప్రజలకు మేలు చేకూర్చినది అవుతుంది. నీవ సైనామ్ కమిషన్ రిపోర్టు వచ్చింది. దీంలో కొంత లాభం ఉందని వావిలాల గోపాల కృష్ణయ్యగారన్నారు. చాలా సంతోషం. క్రొత్త రిసోర్సెస్ తీసుకుని రావడంలో కొన్ని పరిమితులు చేశారు. ప్రొహిబిషనును రద్దు చేయాలని అనేకపార్టీలు మొత్తుకున్నాము. గాంధీగారి అభిమానులు బట్టలు ధరించినందువల్ల అయినప్పటికీ ప్రేమ మిగిలిన వాటిలో ఏనాడో పోయినప్పటికీ అభిమానులు బట్టలు ధరించడంవల్ల వారి పెంపనరీ తరువాత శుభముహూర్తం చూసి అవార్డు చేస్తారనుకుంటాము. దానిని ఎంత తొందరలో రద్దు చేస్తే దేశానికి అంత లాభం ఉంటుందని మనవి చేస్తున్నాను అగ్రికల్చర్

యిన్కం టాక్సుగురించి అనేకరోజులనుంచి అసెంబ్లీలో మొత్తుకోవడం జరుగుచున్నది. ఏవో సాకులు చెప్పడం తప్ప ఏమీ జరగడం లేదు. ఒక పేపరు కటింగ్ నా దగ్గర ఉంది. ఇంకా చదవడానికి టైము యివ్వరనుకుంటాను. స్టేట్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా చైర్మన్ పదవి నిర్వహించిన శ్రీ దహేజా అనే ఆయన ఒక అంశం చెప్పారు. మూడువేల రూపాయం ఆదాయం ఏడాదికివచ్చేటటువంటి జనం ఎవరైతే ఉన్నారో ఆ క్రింద ఉన్న పరపతి 90% గా ఉన్నవారు 75% టాక్సు పే చేస్తున్నారు. అనగా అయిదారు ఎకరాలలోపు ఉన్నవారి దగ్గర వసూలు చేస్తున్నారుగాని పైవారు టాక్సెస్ ఏస్కేప్ అవుతున్నాదనే అర్థం స్ఫురిస్తున్నది. ఇక యిన్కం టాక్సు వేయడానికి ఎందుకు సందేహిస్తున్నారు? ఎవరివద్దనుంచి రాబట్టాలో వారివద్దనుంచి రాబట్టి మంచి కార్యక్రమాలకు ఉపయోగించాలి. అగ్రికల్చరు యిన్కం టాక్సు విషయంలో 5వ ఫైనాన్సు కమిషను చెప్పిన విషయాలు తెలిసిన తరువాత అయినప్పటికి దీనిని అమలులో పెట్టడానికి ప్రయత్నిస్తారా అని మంత్రి గారిని సూటిగా అడుగుతున్నాను. అగ్రికల్చరు యిన్కం టాక్సుగురించి వారు తప్పకుండా అమలులో పెట్టించమనికి ప్రయత్నం చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఆస్తులు ఒకరికి బాగా ఎక్కువగాను ఒకరికి బాగా తక్కువగాను ఉన్నాయి. ధరలు ఎందు కోసం పెరుగుతున్నవి? రోజు రోజుకు విషస్ సర్కిల్ అయిపోయింది. డబ్బు ఉన్నవారు ఎక్కువ డబ్బు సంపాదించి ఎలా ఖర్చు పెట్టాలో తెలియక అనేక విధాల బాజారుకుపోయి లక్సరీ ఆర్టికల్సు కారులు రేడియోలు కొనడానికి ఉపయోగిస్తే యినేప్లేన్సు పెరిగినకొలదీ ధరలు ఆకాశాన్నంటుతూ ఉంటవి. జీతాలు పెంచమని ఉద్యోగులు అడగడం మళ్లీ ధరలు పెరగడం ఈ విధముగావిషవలయంగా తయారయింది. దానికి ఉన్న డిఫెక్ట్ ఎక్కడ ఉంది? ప్రొడక్షను, డిస్ట్రిబ్యూషను గవర్నమెంటు చేతిలో పెట్టుకోక పూర్తిగా మోనోపలిస్టుల చేతిలో వదిలేసినందువల్ల వారి యిష్టం వచ్చినట్లు ఆర్థిక విధానాన్ని వారు డబ్బు సంపాదించుకొనడానికి మలుపు త్రిప్పడానికి తగిన పరిస్థితులు ఉత్పన్నం చేయడంవల్ల దేశం లోపల ఈ పరిస్థితులన్ని కలిగిస్తాయి. బ్యాంకులు నేషనలైజ్ చేశామని ఎన్నోమార్లు చెబుతున్నారు. దానితోపాటు, ఇంపోర్టు, ఎక్స్‌పోర్టు మొదలైన మోనోపలీస్ అన్నీ గవర్నమెంటు తీసుకొని సరియైన ధరల విధానమును సృష్టించకపోతే ఎన్ని చేసినప్పటికి రానురాను దెబ్బతీస్తుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఎన్ని మంచిపనులుచేసినా, అడ్మినిస్ట్రేషనులో స్పిరిట్ ఆఫ్ డెడికేషను రాకపోతే ఇవన్నీ వమ్ముఅవుతాయి వ్యక్తిగతముగా నేను ఎవరిని నిందించడములేదు. బూజుపట్టిన ఐ. సి. ఎస్. సిద్ధాంతాలను చేతపట్టుకొని అవేపద్ధతులను నడిపించడము. కాగితాలమీద కాగితాలు పెంచడమువల్ల ప్రయోజనము చేకూరదు. బంజరుభూముల సమస్యనే తీసుకొందాము. వెంటనే అమలుపెట్టడానికి వార్ ఫుటింగ్‌లో చేద్దామని లేదు. కరణముగారిదగ్గర ప్రారంభిస్తే మధ్యలో 100 మంది చేతులు దాటి సెక్రటరీ లెవెల్ వరకు వచ్చి అన్నీ జరిగేటప్పటికి 2 సంవత్సరాలు వడుతున్నది. అందువల్ల అడ్మినిస్ట్రేషన్‌ను ఏవిధంగా బాగుచేయాలనేది అర్థము చేసుకొనకపోతే, హృదయపరివర్తన రాకపోతే ఎన్నిప్లానులువేసినా వృధాఅవుతాయని

మనవిచేస్తూ ఈ అవకాశము నాకు ఇచ్చినందుకు [illegible] తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ టి. నాగేశ్వరరావు (సంగారెడ్డి) : [illegible] దించిన బడ్జెటును సమర్థిస్తున్నాను. అయితే [illegible] మా ఏరియాలో పున్న గుంటూర్ [illegible] 10 [illegible] కేటాయించారు కాని ఇది ఏమాత్రమువాటము. [illegible] ఈ పని పూర్తి చేయించవలసినదిగా కోరుచున్నాను. [illegible] స్కీము. దీనికింద రెవలుపు అనుకుము [illegible]. [illegible] తీసుకొని ఈ స్కీమును పూర్తిచేయాలని కోరుచున్నాను. [illegible] వీకర్ సెక్షన్సు గురించిగాను, చేనేత [illegible] విచారకరము. చేనేతపరిశ్రమకు [illegible] కాలిగాని సరియైన ధరలకు వారికి [illegible] మిల్సుతో తట్టుకొనడము చాల కష్టముగా [illegible] హైడ్రో సర్వేట్ ఆఫ్ సోడా [illegible] 10 10 పైసలు పుంటే మార్కెటులో [illegible] పబ్లిక్ సెక్టార్‌లో [illegible] దానికి పూనుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. [illegible] అవసరము. [illegible] అవసరాలకు సరిపోవడములేదు. [illegible] ఇబ్బందులు వస్తాయి. 28 రూపాయలు [illegible] ఈ సమస్యనుగురించి ఆలోచించి [illegible] చేనేతపరిశ్రమ రెండువర్గాలలో వున్నది. Those within the Co-operative fold and those outside the Co-operative fold. [illegible] కొంతసహాయము అందుచున్నది. [illegible] సహాయము చేయడములేదు. వారిని మార్కెట్ [illegible] చేనేత పారిశ్రామికాభివృద్ధికి ప్రత్యేకమైన [illegible] అవసరము వుంటుంది అని మనవిచేస్తున్నాను. [illegible] గాని ఇస్తే బాగుంటుంది. చేనేత పరిశ్రమలో [illegible] చర్చలలో వచ్చినది. [illegible] కేటాయింపుగురించి అనేకసార్లు వచ్చినది. [illegible] లేదు ప్రభుత్వము తగినశ్రద్ధ తీసుకోవాలి. [illegible] మాట చెప్పాలి. రూరల్ ఏరియాస్‌లో [illegible] విస్తున్నవి. దురదృష్టకరమైన విషయము [illegible] అప్పుడప్పుడు వింటున్నవి హ్యాండిక్రాఫ్ట్సు [illegible] యాక్షను తీసుకొని ఈ మచ్చను తుడిచివేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. [illegible] హరిజన, గిరిజన సంక్షేమానికి కేటాయించినట్లు [illegible] చెప్పారు. అయితే ఒక చిన్న తేడావుంటుంది. [illegible] 78 లక్షలు ప్రావిజను తగ్గించి మరొక 22 లక్షలు [illegible] కోటిరూపాయలుగా

చూపించారు. హరిజన, గిరిజనసంక్షేమానికి సరియైనకేటాయింపులు చేయవలసివుంటుంది. కాని ఏదో అంకెల గారడీగా చూపిస్తే ప్రయోజనము వుండదు అన్‌ఎంప్లాయిమెంటు చూస్తే విపరీతము వేస్తోంది. ఎవరుపెచ్చినా మావద్దకు ఉద్యోగాలకోసము వస్తూ వుంటారు. దానిగురించి పబ్లిక్ సెక్టార్ ఎక్స్పాండ్ చేయవలసి వుంటుంది. చాల అవకాశాలు కలుగచేయడానికి Public sector must be expanded. Besides public sector expansion to the small-scale schemes also must be undertaken to relieve rural unemployment and to enthuse the people to patricipate in the plan development. ఆంధ్ర ప్రాంతములో మే నెలలో సంభవించిన తుఫాను భీభత్సము అందరకు తెలిసినదే. గుంటూరు, కృష్ణా, పశ్చిమ గోదావరి, ఖమ్మం జిల్లాలకు ఎక్కువ తాకిడి తగిలినది. పునరావాస కార్యక్రమాలు ప్రభుత్వం ఉదారముగా చేపట్టినందుకు మనసారా ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాను. బంగాళా ఖాతములో సుడిగుండము ఏర్పడినప్పుడు సకాలములో ఫోర్‌కాస్టు చేయకపోవడము వల్ల నష్టము జరుగుతున్నది. ఈ సందర్భములో రైతులకు, జెస్తవారికి వెదర్ వార్నింగ్ ఇవ్వడమువల్ల కొంత ఉపయోగపడుతుంది. దానికి గాను విశాఖపట్టణంలో తుఫాను హెచ్చరిక చేసే రాడార్ యంత్రమును 1969-70 అభరులో నెలకొల్పు తారనే వార్త విన్నాము అది ఒక్కటి సరిపోదు. తీరములో మరికొన్ని కేంద్రాలను ఏర్పాటుచేసి తుఫాను హెచ్చరిక సకాలములో చేసేటట్లుగా చూడవలసివుంటుంది. డ్రెయినేజి పథకాలు వున్నవి. ఈ ముంపు నివారణకు శాశ్వత పథకాలను చేపట్టాలి. రైతులు దెబ్బ తినకుండా క్రాప్ ఇన్సూరెన్స్‌ను ప్రవేశపెడితే మంచిది. రీజినల్ ఇంబాలెన్సును తొలగించాలి. తెలంగాణా వెనుకబడ్డ ప్రాంతము అని అనుకొంటున్నాము Backwardness wherever it is must be liquidated, whether in Andhra or Rayalaseema or in Telangana. It must be liquidated once for all. Backwardness, wherever it exists, should be removed and for that integrated development must take place. బ్యాంకుల నేషనలైజేషను అనేది చాల హర్షించదగిన విషయము. అది చాల ప్రోగెసివ్ మెజరు. It is a progressive measure and it is in the right direction. Loan and credit facilities are to be properly oriented so that the artisans and the small farmers can have a fair deal. దానికి తోడు దొంగ డబ్బును బయటకు తీయడానికి తగు చర్యలు తీసుకోవాలి. It is well known fact that black money or the unaccounted money is in the tune of crores which is in circulation and is damaging the national economy besides corrupting public morals. This has to be put an end to and strict and appropriate measures must be taken to correct this. ఈ అవకాశం ఇచ్చినందులకు ధన్యవాదాలర్పిస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ వై. వెంకటరావు :— అధ్యక్షా, యీ బడ్జటు చాల నిస్సారంగా ఉంది. క్లుప్తంగా చెప్పాలంటే ఇట్ ఈజ్ నతింగ్ బట్ జగ్లరీ ఆఫ్ ఫిగర్స్. మూడవ బడ్జటు లోగడ బడ్జటుకంటె బాగుంటుందని ఆర్థికమంత్రిగారు మారారని ఎక్స్‌పక్టు చేశాం. కాని దిగజారిపోయింది. యీ బడ్జటులో రయితాంగంపట్లగాని వీకర్ సెక్షన్ ఆఫ్ ది సొసైటీ హరిజనులు, కూలీల గురించిగాని ప్రస్థావన లేదు. జనాభా పెరుగుదల ఉన్నప్పుడు ఆహారోత్పత్తి కూడ పెరగాలి. ఈ రెండు సెక్షనులలో ఇన్‌సెంటివ్

కలుగచేస్తేనే ఆహారోత్పత్తి పెంచగలము. మే నెల 16 న ఆంధ్రప్రాంతంలో నాలుగయిదు జిల్లాలు బాగా దెబ్బతిన్నాయి. అప్పుడు దాదాపు పైరువేసి పంట సిద్ధం చేసి కోతలు అయి భూమి మీద పంటలు పండి ఉన్నప్పుడు వరదలు వచ్చినాయి. చాలమంది మంత్రులు ముఖ్యమంత్రిగారు తిమ్మారెడ్డి గారు వి. బి. రాజుగారు అందరూ వచ్చి పర్యటన చేశారు. వీరేమో మాకు ఒకగ్యారంటీ ఇస్తున్నాం. కాని ఆ రైతులందరకూ ఆ సీటిలో ఉన్న పంట ఫుడ్ కార్పొరేషనుచేత కొనిపిస్తామని అస్యూరెన్సు ఇచ్చారు. కాని ఫుడ్ కార్పొరేషను జనరల్ మేనేజరు సత్యానుగారు అది లేదు ఇది లేదు అని కొనకుండా రిజక్టు చేశారు. అప్పుడు వీరు కొనమని అంటే ఆ పంట ఆ చేలలోనే వదిలేశేవారు. ఎంతో ఖర్చు చేసుకుని మార్కెటు చేసుకోలేని స్థితిలో రయితాంగం ఉన్నారు. అలా ఉండగా రయితుల పొలాలలో వరదలవలన పిడింగు గ్రోత్ అయింది. అది సాగుచేసి ట్రాన్స్‌ప్లాంటు చేసి ఎదానికి నాలుగువందల రూపాయలయింది. అప్పుడు లోన్సుకూడ ఇస్తామన్నారు. కాని యీ లోన్సు విషయం చూస్తే తెనాలి తాలూకాకు 8 లక్షలకంటె లోన్సు ఇవ్వలేదు. చిన్న చెంచెకరాల రైతుకు రెండువందల రూపాయలిస్తారు. ఆ రెండు వందల రూపాయలకు తాలూకా ఆఫీసు చుట్టూ నాలుగయిదు రోజులు తిరగాలి. రెవిన్యు ఇన్‌స్పెక్టర్లకు కనీనాలకు లంచాలు పెట్టే దౌర్భాగ్య స్థితిలో ఉంది. కాబట్టి త్వరగా లోన్ ఇప్పించాలి. యీ లోన్సుకు రయితులు ఇక్కడకు రాకుండా యీ తహసీలుదారుకు అదనంగా పిబ్బంది వేసి యీ రైతాంగానికి లోన్సు గ్రామంలో అందిస్తే బాగుంటుంది. పంచాయితీ సమితులక్రింద ఉన్న జీప్స్ విత్‌డ్రా చేసి అదనంగా తాలూకాలలో సిబ్బందివేసి రయితాంగానికి లోన్సు అందచేస్తే బాగుంటుంది. తరువాత డ్రయినేజి విషయం: 1964లో వర్షాలు రావడంవలన పంటలు దెబ్బతినడం జరిగింది. అప్పుడే ఓర్కా కమిటీ వచ్చి రిపోర్టు ఇచ్చారు. ముఖ్యమయిన డ్రయిన్స్ అన్నీ డెకప్ చేసి రిపేరు చేయాలన్నారు. కాని పని జరగలేదు. తరువాత మే నెలలో పెద్ద ఎత్తున తుఫాను వచ్చి పంటలు నష్టపడినవి. కాని ఇంతవరకు డ్రయినేజి పని చేపట్టలేదు. దానికి డ్రిడ్జర్స్ కావాలి. కాబట్టి త్వరగా డ్రయినేజి పని మీద కమిటీ సూచించిన డ్రయిన్స్ కాకుండా మిగిలినవికూడ వెంటనే రిపేరు చేయాలి. తరువాత సెంట్రల్ గవర్నమెంటువారు మన ముఖ్యమంత్రి గారిని నియ్యం పంపమంటే ఏవో వాగ్దానాలు చేస్తారు. సెంట్రల్ గవర్నమెంటు అసిస్టెన్స్ మనకు చాలా తక్కువగా ఉంది. మనమీద సీత కన్నువేసి నిర్దాక్షిణ్యంగా ఉండే వైఖరి చూస్తే విరసన తెలియచేయాలి. ఎందుకంటె యీ మధ్యన సైక్లోన్ రిలీఫ్‌కు 18న్నర కోట్లు ఇచ్చారంటే అంతా వడ్డీకిచ్చారు. సెంట్రల్ గవర్నమెంటు ప్రాఫిట్ మోటివ్‌తో నడుస్తోందని మనవిచేస్తున్నాను. కారణం ఏమంటే అర్ధశాతం వడ్డీకి తెచ్చుకొని మనకి నాగార్జునసాగరుకు నాలుగున్నర శాతం వడ్డీకి ఇస్తున్నారు. సెంట్రల్ గవర్నమెంటు మనకి రావలసినవికూడా రాకుండా చేస్తున్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు వారిమీద వత్తిడి తీసుకొచ్చి మనకు రావలసిన అలాట్‌మెంట్స్ తెచ్చుకోవాలని అంటున్నాను. తరువాత వ్యవసాయ కూలీల పరిస్థితి నానాటికి దిగజారిపోతోంది. మెరుగుపడలేదు. వారికి బంజరు భూములు పంపకం చేయాలి. అనేక లక్షల ఎకరాల బంజరు భూములు సాగుకు లాయికీ అయినవి ఉన్నాయి. ఇంతకుముందే కాల్ఎటెన్షన్ మోషనుపై కూడ మాట్లాడారు.

చేస్తాం అదనపు సిబ్బంది వేస్తాం అన్నారు కాని ఇంతవరకు ఏమి లేదు. కాకపోగా వారు కష్టపడి శ్రమించి రిక్లయిమ్ చేసిన భూమిని రాజకీయ బాధితులని పేరుతో ఆక్రమించుకొనడం వారు కోర్టుకు పోవడం జరుగుతోంది ఇళ్ళ స్థలాలిస్తామంటున్నారు. వారికి హౌసుస్ సైట్స్ ఎసైన్‌మెంటు జరగలేదు. ఆ ఎసైన్‌మెంట్స్ జరగాలి, తరువాత ఫయిర్ ప్రయిస్ షాప్స్ ఓపెన్ చేసి బియ్యం సబ్‌సిడైజ్‌డు రేట్సుకు అందించాలి. ఎలక్ట్రిసిటి గురించి రయితాంగానికి చాల గొడ్డలిపెట్టుగా ఉంది. ఏస్యువల్ మినిమం గారంటి 25 రూపాయలనుంచి 50 రూపాయలు చేశారు యూనిటుకు 8 పైసలు నుంచి 12 పైసలు చేశారు. మద్రాసుగాని మైసూరుగాని చూస్తే కన్‌సంప్షన్ యూనిట్ రేట్స్ చాల తక్కువ. మనకు బిల్స్ సక్రమంగా రావు బిల్స్ రాక చాల అవస్థ పడుతున్నారు. బిల్ కలక్టరును అడిగితే వర్క్ లోడ్ 500 కంటె ఎక్కువ సెర్వ్ చేయలేము అంటారు. బిల్స్ సెర్వ్ చేయరు. డిఫాల్టరు లిస్టులో పెట్టి డిస్కనక్టు చేస్తున్నారు. కన్‌సుమర్స్ చాల అవస్థ పడుతున్నారు. ఫ్రిక్వెంటు ఫయిల్యూర్స్ జరిగినప్పుడు ఎలక్ట్రిసిటి సబ్‌స్టేషనులో ఎ. ఇ. కిగాని ఒక వెహికల్ ఉంటే బాగుంటుంది. పంచాయితీ సమితులకిచ్చే జీప్స్ విత్‌డ్రా చేసి యీ ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డువారికి, బంజరు భూములు పంచడానికి తహశీలు దారులకు ఇస్తే బాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. తరువాత యీ పంచాయితీ సమితులు పని చేసే తీరుని గురించి చెప్పవలసిన పనిలేదు. టీచర్సు టాన్సుఫర్సు విషయంలో నిన్నకూడ పలువురు సభ్యులు వ్యక్తపరచారు. భార్యభర్త ఒకచోట ఉంటే వారిని సమితి ప్రశిడెంటులు వేరుచేస్తున్నారు. వారికి ఆ పుసురు మాత్రం ఏనాడో తగులుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఎందుకంటె టాన్సుఫర్సు చేయడం మళ్ళీ 200 రూపాయలు తీసుకుని వస్తే మళ్ళీ వేయడం యీ ధోరణిలో ఉంది. ఇక జీపులకు లాగ్ బుక్సు ఉండవు. ఎన్ని మయిళ్ళు తిరిగిందో తెలియదు. ఆ సర్పంచి కూతురు పెళ్ళయితే వంకాయలు మోసుకు రావడానికి జీప్స్ పోతున్నాయి. యీ ధోరణిలో జరుగుతున్నాయి. ఇక subsidised rates కు pesticides ఇచ్చే విషయంలో, ఈ pests వచ్చినప్పుడు, దాని progress ను చూసో, farm ను చూసో, బీద రైతును చూసో ఇవ్వడం లేదు. వాళ్ళు ఎంత సేపటికి, వాళ్ళ మనిషి అనుకొనేటప్పటికి, ఈ subsidised rates కు వచ్చిన pesticides అన్నీ వాళ్ళకు ఇస్తున్నారు. కాని నిజంగా అందవలసినటువంటి బీద రైతాంగానికి అందడం లేదు. పంచాయితీ సమితులు ఈ రీతిగా నడుస్తున్నాయి. కాబట్టి పంచాయితీ సమితులను కూడా రద్దు చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇంకా చాలా అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను చేపట్టవచ్చు. ఏ చిన్న విషయం అడిగినా, pausity of funds, ధనాభావంవలన ఏమీ చేయలేకపోయే పరిస్థితులలో ఉన్నామని చెప్పుతున్నారు. దానికి చెప్పుతున్నాను, బోలెడన్ని resources pluck out all the loophoes. Electricity అందులో బోలెడంత pilferage జరుగుతున్నది. పెద్ద పెద్ద వారే pilferage చేస్తున్నారు. అవన్నీ pluck out చేస్తే, బోలెడంత ఆదాయము సమకూరుతుంది. అలాగే autonomous bodies ఉన్నాయి. 14, 15 అవన్నీ రద్దు చేయండి. అంతేకాదు ఈ సమితులు రద్దు చేయవచ్చు. R T. C. లు వేలము వేయవచ్చు. అంతే కాకుండా, prohibition crap చేయవచ్చు. దీన్ని గురించి చాలాకాలంగా చెప్పుతున్నారు. వాళ్ళుకూడా

ఒప్పుకొన్నారు. కాబట్టి ఈ విధంగా డబ్బులు చేకూర్చుకొని ఈ వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేపట్టవచ్చు. శ్రీకాకుళం జిల్లా గురించి, వంశధార ప్రాజెక్టు విషయమై ఎప్పుడు చెప్పుతూనే ఉన్నారు. మన అచ్చన్నగారు కూడా అడిగారు. ఇదిగో చేయబోతున్నాము, చేయగోతున్నాము అని చెప్పడం తప్ప మరేమీ చేయడం లేదు. అట్లా చెప్పినందువలన లాభము లేదు, చేసి చూపించాలి. కాని, దాన్ని గురించి ఏమీ జరగడం లేదు. ప్రభుత్వం తీసుకొనినటువంటి వైఖరి ఏమీ బాగా లేదని నేను చెప్పుతున్నాను. కాబట్టి ప్రభుత్వ దృష్టికి మేము ఈ సూచనలు తెస్తున్నాము. మేము ఎన్ని సూచనలు చేసినా, అవన్నీ purely academic interest లాగా తయారైనాయి. ఆ సూచనలను గౌరవించి వాటిని కాస్తా అమలు జరపడానికి ప్రయత్నం చేస్తానని మీద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ డి గోవిందదాస్ (ఆలూరు) :—అధ్యక్షా, మహాశయా, ప్రస్తుతం ఆర్థిక మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టినటువంటి ఈ బడ్జెటును నేను హృదయ పూర్వకంగా బలపరుస్తున్నాను. అయితే మా కర్నూలు జిల్లాలోని ఆలూరు గ్రామం గురించి ఈ సభతో ఉన్నటువంటి ప్రతి మెంబరుకు తెలుసును అక్కడ త్రాగడానికి మంచి నీళ్లులేవని అందరికీ తెలుసును. లారీలలో నీళ్లు సప్లయి చేస్తున్నారు. ఇప్పుడు Central Government ఏదో 65 లక్షలో, 75 లక్షలో కేటాయించారని అన్నారు. కాని ఇంతవరకు అక్కడ ఏలాంటి పని కనపడడం లేదు. మన ప్రభుత్వము బాధ్యత లేకుండా, ఈ విధంగా లారీలతో నీళ్లతోడి ఆ ప్రజలకు ఏ విధంగా సౌకర్యము కలుగజేస్తారో మనకు అర్థం కాకుండా ఉన్నది. ముఖ్యంగా కేంద్ర ప్రభుత్వము sanction చేసినటువంటి ఆ డబ్బును మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వము తమ చేతికి తీసుకొని పనులు ప్రారంభించి ఇప్పుడు కాకపోయినా ఇంకొక సంవత్సరానికైనా అది పూర్తి అవుతుందనే దానికి ఆస్కారం లేకుండా ఉన్నది. ఎన్నో అవస్థలు పడుతున్నటువంటి ప్రజలకు మేము ఏమి చెప్పాలో తెలియకుండా, ప్రజలతో మేము అనిపించుకొనే టటువంటి మాటలు ఈ పరిస్థితి అంతా అసహ్యంగా ఉంటున్నది. కనుక దయచేసి Central Government నుంచి వచ్చినటువంటి డబ్బును మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వము ఈ అభివృద్ధి పనులకు వినియోగించుకొనేందుకుగాను ఈ పనులను వెంటనే ప్రారంభించవలెనని కోరుతున్నాను. మా ఆలూరు తాలూకాకు ప్రతి సంవత్సరానికి రెండు సంవత్సరాలకు కరువు తప్పని సరిగా వచ్చేది అందరికీ తెలుసు. ఎన్నో సంవత్సరములనుంచి ఈ కరువు వస్తూనే ఉన్నది. అందరూ చూస్తూనే ఉన్నారు. ఈ రాయలసీమ కరువు నివారణకొరకే హోస్పేటు దగ్గర Dam కట్టించినారు గాని ఆ నీరు ఇంకెక్కడో పోతుందిగానీ మాకు మాత్రం సున్న. ఈ పరిస్థితులలో, లోపలికి త్రవ్వి నీరు తీసుకొందామంటే, మా ప్రాంతములో ఉప్పు నీళ్లు. పశువులుకూడా త్రాగడానికి సాధ్యం కాదు. ఇక మనుష్యులు అసలే త్రాగలేరు. అటువంటి నీటినుంచి వ్యవసాయం చేసుకొనేదానికి ఎప్పటికీ సాధ్యం కాదు. కనుక ఈ విషయంలో ప్రభుత్వము తగినంత బాధ్యత వహించి ఎక్కడినుంచీ అయినా సరే, High Level Canal నుంచి అయినా సరే నీటి సౌకర్యము కలిగించనిదే, ఆ కరువు నివారణ అయ్యే అవకాశం లేదు. ఎప్పటికీ కరువు అట్లనే ఉంటుంది. అసలు మంచి

నీళ్లే లేకుండా పోయినప్పుడు. ఇక మా కరువు పోతుందనే ఆశ, నమ్మకము మాకు లేకుండా పోయింది రెండవది, త్రాగుడు నీళ్లు ఏదో తెచ్చిపెట్టాము High Lavel Canal నుంచి అంటె ఏదో 6 క్యూసెక్కులు నీళ్లువస్తాయి అంటె, అది 2, 3 గ్రామాలకు కూడా చాలవు. అటువంటి పరిస్థితిలో ఉన్నటువంటి మా తాలూకాకు ఏ విధమైన తలంపులేకుండా ఉంటె. దాని గతి ఇక ఎవరు విచారించేది? అందరు వచ్చారు చూచారు, ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా వచ్చిచూచారు కాని అక్కడ ఉన్న పరిస్థితిని అభివృద్ధిచేస్తారా లేదా అని అనుకొనేదానికికూడా అవకాశంలేకుండా, ఆ తాలూకా అంత అవస్థపడుతూ ఉంటే ఈ ప్రభుత్వముగాని, కేంద్ర ప్రభుత్వముగాని దానిపైన చర్య తీసుకోకుండాపోతే, ఇక అక్కడి వాళ్లను మనుష్యులని తలుస్తున్నారో, లేక మృగాలని తలుస్తున్నారో అర్థం కాకడం లేదు, చాలా విచారకరమైన పరిస్థితి. ముఖ్యంగా forest భూములు ఉన్నాయి గాని, అవి ఎవరు చేసుకొంటున్నారో, ఎవరు అనుభవిస్తున్నారో మా ప్రాంతాలలో తెలియకుండా పోతున్నది. కారణం ఏమంటంటె, ఆ పొలాలు ఎవరో చేసుకొంటూ ఉంటె, ఆ పొలాలు ఎవరికో పట్టాలు ఇస్తూఉంటే, ఎవరో అనుభవిస్తున్నారు. ఇది చాలా విచారకరమైన విషయం, ఎక్కువ దౌర్జన్యంలో, ఎక్కువ ప్రోద్బలం ఉన్నవారు అనుభవిస్తున్నారు బీదలకు ఎలాంటి సహాయము లేకుండా పోతున్నది. అందువల్ల, ముఖ్యంగా హరిజనులకు, వెనుకబడిన జాతులకు, దాంట్లో సహాయము కలుగజేసేటటువంటి పని ప్రభుత్వానికి చాలా ముఖ్యము. అటువంటి పరిస్థితి లేకుండా ఎవరికి బలము ఉంటె వారు అనుభవించుకొంటూపోతే ఇక బీదల గతి చూసేది ఎవరు, వారిని రక్షించేది ఎవరు ప్రభుత్వము చేయలేకపోతె దేవుడు వచ్చి చేసేవానికి ఆయన కనపడే మనిషి కాదు. ఆయన ఎక్కడ ఉంటాడో, ఎప్పుడు ఏ గతి పట్టిస్తాడో మనుష్యులకు అది తెలిసే పని కాదు. గడచిన సంవత్సరం రెవిన్యూ మినిస్టరుగారు ఈ భూముల విషయంలో చాలా శ్రద్ధ వహించి, forest భూముల నుంచి కొంత బీదలకు సహాయం చేశారు, వారికి పట్టాలు ఇచ్చారు. మేము చాలా సంతోషించినాము. అటువంటి పనులు ఏదైనా చేస్తే బీదలకు బ్రతికేదానికి, వారికి జీవనాధారము కలుగుతుంది. కాని బలవంతుల చేతులలో ఉండేటటువంటిది బీదల చేతులలోకి వచ్చేదానికి అవకాశం లేదు, వారు పోతెకూడా, వారిని తన్ని అక్కడనుంచి తరిమివేస్తారు. అవసరమైతే ఖూనీ కూడా చేస్తారు, అటువంటప్పుడు ప్రభుత్వము బీదలకు సహాయం చేయడానికి పూనుకోకపోతే, వాళ్లకు దిక్కు లేకుండా పోతుంది. ఇంకొక విషయం, హరిజనుల హాస్టల్సు విషయంలో చాలా విచిత్రమైన పరిస్థితి జరుగుతున్నది. ఇప్పుడు ప్రతి ఒక్కరికి, increments ఇవ్వడం ద్వారానో, ఎక్కువ జీతాలు పెంచడం ద్వారానో అనేక సహాయాలు జరుగుతున్నాయి. అయితే హరిజనుల హాస్టల్సు విషయంలో నెలకు 20 రూపాయలు ఇస్తే, దినానికి 60 పైసలు పడుతుంది. 60 పైసలకు ఒక పిల్లవాడికి రెండు పూటలు అన్నముపెట్టి సంరక్షించాలంటె, దానితో ఎంతవరకు తింటాడు, ఎంతవరకు దానితో విద్యాభివృద్ధి చేసుకొని మంచి పరిస్థితికి రాగలడు? ఆకలితో బాధపడుతున్నటువంటివాడికి చదువుకొనడానికి ఇష్టం వుండదు. అతడు చదువుకొనలేడు. రెండుపూటలకు కలిపి రూ. 30 లైనా సహాయంచేయకపోతే

ప్రయోజనంలేదు. ప్రభుత్వం హరిజనుల పరిస్థితి గమనించి వారిపిల్లలకు కనీసం రు. 30 లైనా నెలకు జీతం ఇచ్చేపద్ధతి ఏర్పాటుచేయాలని కోరుతున్నాను కొన్ని ప్రయివేటు హాస్టల్స్‌లో పిల్లలులేరని, ఊరికే హాస్టల్స్‌పెట్టి డబ్బుకాజేస్తున్నారని అంటున్నారు. అటువంటివి పరిశీలించి, ఆవిధంగా ఉన్నవి ఏవైనావుంటే తీసివేయవచ్చును. మంచిగా, సక్రమంగా నడుస్తున్న హాస్టల్స్‌కు సహాయం చేయాలి చెడుమార్గంలో పోయేవారిని తొలగించి మంచిగా మేనేజ్‌మెంటు చేసే హాస్టల్స్‌కు సహాయంచేస్తే బాగుంటుంది. అక్కడ కుక్‌కు జీతంలేదు. వార్డన్‌కు జీతంలేదు. చాకలివానికి జీతంలేదు. సెక్రటరీగా పనిచేసేవారికి ఆనరోరియమ్ లేదు. ఇదివరకు మద్రాసు గవర్నమెంటులో సరైన మేనేజిమెంటు చేసేవారికి నెలకు రూ. 300, 400 ఆనరోరియమ్ ఇచ్చింది. నేను 1937 లో ఎం.ఎల్.ఎ. గా ఉండి చూచాను. ఇదివరకు అప్పటి గవర్నమెంటువారు రు. 6 లు సబ్సిడీ రూపంగా ఇస్తే తృప్తికరంగా భోజనం చేసే కాలం అది. ఇపుడు రు. 20 ఇస్తే- ఆ హాస్టల్స్‌లో ఎంత అవస్థగా ఉన్నదో చెప్పటానికి వీలులేదు హాస్టల్స్‌యొక్క పరిస్థితి దాగుచేయాలంటే గవర్నమెంటు కనీసం రు. 30 అయినా చేయటం అవసరము. ట్రయిబల్స్‌కు ప్రత్యేకంగా హాస్టల్స్ ఏర్పాటుచేశారు. సంతోషమే. ట్రయిబల్స్ వారికి ఒకటవ తరగతినుండి పిల్లలు ఆ హాస్టల్స్‌లో చదువుకోవచ్చును. వారికి కొంత గ్రాంటు ఇస్తారు. హరిజన హాస్టల్స్‌లో 3వ తరగతి చదివితేగాని, వారికి హాస్టల్‌లో ప్రవేశంలేదు. ప్రభుత్వం హరిజనోద్ధరణ చేస్తామంటున్నారు. హరిజనోద్ధరణ కావాలంటే, అన్నివిధాల వారికి సహాయపడి వారి అభివృద్ధికి తగినటువంటి చర్యలు తీసుకొంటేగాని- లేకపోతే ప్రయోజనంలేదు. ఏమండి ఇంతతక్కువ ఇస్తే, మేము ఎట్లా పిల్లలను సంరంక్షించుకోవాలి- అని అంటే- మేము ఇచ్చేది సబ్సిడీ, నీఇష్టంవస్తే జరుపు, లేకపోతే వదులు- అంటున్నారు. మేము పదలటానికి ఎంతో మంది సిద్ధంగా ఉన్నాము. కాని, ఆ హాస్టల్ ప్రభుత్వం తీసుకొంటుందా అంటే తీసుకోటానికి సిద్ధంగాలేదు అంటారు. వారికి చేయటానికి సామర్థ్యంలేదు. చేసేవారికి తగు సహాయం చేయకపోతే ఇక హరిజనపిల్లలు ఫ్రాడైపోవలసినదేనా? మేము ఆజాతిలో పుట్టి ఇక్కడకు వచ్చి ఏదోమాట్లాడి పోవటమేనా? ప్రభుత్వం ఇతరత్రా ఎన్నో కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుచేస్తుంది. వీరికి నెలకు రూ. 30 లు ఇవ్వటం పెద్ద కష్టంకాదు. దానివల్ల కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుకాదు. హరిజనులకు కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుచేస్తే యీ దుస్థితి ఉండదు. హరిజనులకు పరీక్షలలో నూటికి 40, 30 ఏస్తే ముందు త్రోసేదానికి ప్రయత్నంచేస్తూ ఉన్నారు. వారు బాగా చదువుకోవాలంటే,

వారికి తిండి సరిగాఉండాలి. హరిజనపిల్లలు చదువుకొని విద్యావంతులు కావాలంటే— తప్పనిసరిగా ప్రభుత్వం రూ. 30 లు ఇస్తేగాని వారు బాగుపడటానికి అవకాశంలేదు.

శ్రీ కె గోవిందరావు :—అధ్యక్షా, ఫైనాన్స్ మినిస్టర్‌గారు ఇచ్చినటువంటి ప్రసంగంలో మొదటిపేరా చదివితే ఇక వేరే చెప్పవలసినదని అట్టిలేదని అనిపిస్తున్నది We have therefore to content ourselves with the budget merely with the revision of estimates in the light of preliminary accounts for 1968-69 and so on.

(Sri G. Venkata Reddy in the Chair)

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :—ఆ పుడు ఉన్న పరిస్థితులలో చెప్పాము. తర్వాత ఫైనాన్స్ కమీషన్ రిపోర్ట్ వచ్చింది. దానిని దృష్టిలో పెట్టుకొని చెప్పండి—

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—ఒక రకంగా ప్రతి సంవత్సరం మనం చేసేటటువంటి బడ్జెటింగ్ ఎక్సర్‌సైజ్ మళ్ళీ చేస్తున్నామా అనిపిస్తున్నది. 5 వ ఫైనాన్స్ కమీషన్ రిపోర్టు దృష్టిలో పెట్టుకొన్నప్పుడు, మనం జాగ్రత్తగా వెనక్కుపోయి ఆలోచించినపుడు మనయొక్క ఆలోచనా విధానంలో, ప్లాను విషయంలో మనయొక్క ఎప్రోచ్‌లో ప్రభుత్వ యంత్రాంగం నడిపిస్తున్న తీరులో తగినంత మార్పు రాలేదని అనిపిస్తున్నది. శ్రీమతి ఇందిరాగాంధిగారు ఆగస్టు 15 న మాట్లాడుతూ మనదేశంలో మన రాజకీయ వాతావరణంలో కొత్త గాలి వీస్తున్నదని సెలవిచ్చారు. నిజమే. ప్రజలకు సంబంధించినంతవరకు బెంగుళూరు కాంగ్రెస్ సెషన్ దగ్గరనుండి ఇటీవల వరకు జరిగిన ఘటనలు ప్రజానీకంలో ఆసక్తిని రేకెత్తించిన మాట వాస్తవమే. ప్రజలు బ్యాంక్ నేషనలైజేషన్‌ను ఒక సరైన మొదటి మెట్టుగా చూస్తున్నారు. దానివల్ల ప్రజానీకానికి చాలా ఉపయోగంగా ఉంటుందని భావిస్తున్నారు. ఇంకా ఇట్లాంటివి అనేకమైన చర్యలు రావాలని కోరుతున్నారు. కాని ఇక్కడకు సంబంధించినంతవరకు మన ప్రభుత్వంయొక్క ఆలోచనా విధానంలో యీ కొత్త గాలియొక్క ప్రభావం ఎంతవరకు సోకుతున్నది. ఎంతవరకు పనిచేస్తున్నది అన్నది కొంత సందేహాస్పదంగా ఉన్నది. రెండు మూడు రోజులుగా మన హౌస్ ముందుకు వచ్చిన సంఘటనలు చెబుతాను. ఒక కృష్ణా జిల్లాలో ఒక గ్రామంలో బంజరు భూమి ఉంటే, అక్కడ వ్యవసాయ కూలీలందరు కలిసి ఒక సొసైటీ పెట్టుకొంటే, ఆ సొసైటీని రిజిస్టర్ చేసిన తర్వాత వారు దానిని సాగుచేసుకొన్న తర్వాత, ఆ భూమిని తిరిగి వారి దగ్గరనుండి విత్తనాల కేంద్రం కోసం తీసుకొన్నారు. తీసుకొన్న తర్వాత వాటికి నష్టం వచ్చిందట. మళ్ళీ తిరిగి దానికి వేలంపాట పెడతామని చెప్పటం జరిగింది. అందుకు ప్రక్కన భూస్వాముల భూములు లేవా? నిజంగా విత్తనాల కేంద్రాలకు భూమి కావాలంటే, పెద్ద పెద్ద భూస్వాములు, కొంతమంది అధికారులు,

వీరంతా కలిసి బంజర్లు ఆక్రమించుకొన్న వాటిని మీరు తీసుకొంటే ఎన్ని వందల క్షేత్రాలైనా పెట్టవచ్చును. దానిని గురించి జాగ్రత్తగా యోచించే యోచన మన ప్రభుత్వానికి ఉన్నదా? మొన్న ముఖ్యమంత్రిగారు వేలంపాట స్టాప్ చేస్తామని చెప్పారు. అయితే ఇప్పటికే వేలంపాట జరిగిపోయిందనే నా అనుమానం ఇది చిన్న విషయమే అనుకోండి. చిన్న విషయంలో మనం జాగ్రత్తగా లేనపుడు పెద్ద విషయాలలో అసలు ఉండదు. ఇవాళ నక్సలైట్స్ సమస్య విషయంలో ప్రభుత్వం తీసుకొన్నటువంటి వైఖరి ఏమిటి? రోజుకు ఇద్దరు, ముగ్గురును కాలుస్తున్నమాట వాస్తవము. బ్రహ్మాండమైన పోలీసు బలగం పెట్టిన మాట వాస్తవం నిజంగా అక్కడ జరుగుతున్న దారుణమైన దోపిడి - చింతపల్లి తాలూకాలో ఒక గ్రామంలో 200 రూ. మాత్రం షావుకారు అప్పు ఇచ్చి ఆ గ్రామంలో ఉన్నటువంటి 100 ఎకరాలు పల్లపు భూమి మొత్తం అంతా వారు తీసుకొన్నారు దానికి మనం ఇస్తున్న రక్షణ ఏమిటి? మీరు చెప్పవచ్చును. 1917 రెగ్యులేషన్స్ పెట్టాము; చట్టం పెట్టాము: 1959 లో మళ్ళీ సవరణ చట్టం పెట్టామని—చెప్పవచ్చును అక్కడ ఉన్నటువంటి ఏజన్సీ రైతాంగానికి న్యాయం సమకూర్చాలనే ఉద్దేశ్యం, సిన్సియారిటీ, సీరియస్‌నెస్ యీ ప్రభుత్వానికి లేదని మనవిచేస్తున్నాను. 1959 లో ఇల్లీగల్ ట్రాన్స్‌ఫర్స్ చేయడానికి, ప్లేన్స్ వాళ్లు తీసుకోడానికి వీలు లేదని సవరణ చట్టం పెట్టారు. కాని ఈ రోజువరకు దానికి రూల్స్ ఫ్రేమ్ చేయకపోవడంవల్ల అక్కడ ఉన్నటువంటి రైతాంగం అంతా భూమి పోగొట్టుకొంటున్నారు. నేను యివ్వాళ చెప్పదలచుకొన్నది—సీరియస్‌నెస్ ఉండాలి. కొంత కాకపోతే కొంత అయినా మన ఆలోచనలపైన ప్రభావం నోకించకపోతే మనం ఎన్ని మాటలు చెప్పుకున్నా ప్రయోజనం ఉండదని మనవిచేస్తున్నాను భూసంస్కరణల గురించి మొన్ననే ఇందిరాగాంధిగారు సర్క్యులర్ పంపించారు. ఇందాక మిత్రులు మాట్లాడారు మళ్ళీ నేను చెప్పదలచుకోలేదు. ఇవ్వాళ ఆంధ్ర దేశంలో సీలింగ్ లిమిట్‌కు మించిన భూస్వాములు లేరని మీ ఉద్దేశ్యమా? ఆ ఉన్నటువంటి వాటిని తీసుకోడానికి చేతకాదని మీ ఉద్దేశ్యమా? ఈ రెండింటిలో ఏదో ఒకటి బైట పెట్టమని కోరుతున్నాను. చేయదలచుకుంటే—where there is a will there is a way. నిజంగా భూసంస్కరణలు అమలు జరిపి స్వంత శ్రమతో కృషి చేసే వ్యవసాయదారునికి ఎంత అవసరమో అంతవరకు భూమి విడిచి పెట్టండి. మిగిలినది తీసుకొని ఒక పూల్ పెట్టి ఒక కో-ఆపరేటివ్ సొసైటి పెట్టి వ్యవసాయ కూలీలకు, పేద రైతులకు వ్యవసాయోత్పత్తికి కావలసిన ఉత్సాహాన్ని కలుగజేయండి నిజంగా మీరు చేయదలచుకొన్నట్లయితే రికార్డ్ ఆఫ్ రైట్స్ ప్రిపేర్ చేయండి. రికార్డ్ ఆఫ్ రైట్స్‌కు ఒక టైమ్ పెట్టండి మూడు నెలలు నాలుగు నెలలు టైమ్ పెట్టి రికార్డ్ ఆఫ్ రైట్స్ ప్రిపేర్ చేయండి. జాయింటు కుటుంబాలయొక్క ఆస్థులు ఎంత ఉన్నాయో చూడండి. వాళ్ళ కూతుళ్ళ పేరిట, కొడుకుల పేరిట ఎంతెంత పెట్టుకొన్నారో తీయండి ఆ లెక్కలన్నీ ఏ గ్రామానికి ఆ గ్రామంలో తెలుస్తాయి. ఒక రైతు న్యాయంగా సేద్యం చేసుకోడానికి ఎంత కావాలో ఆ గ్రామంలో ఉన్న గ్రామసభనే నిర్ణయించమని చెప్పండి. That is the same way of tackling this matter. కనీసం బంజరులైనా యివ్వండి. ఇవ్వాళ

భూస్వాములు ఆక్రమించిన బంజరులకు నెల రోజులు టైమ్ పెట్టి అది యిప్పించక పోతే ఈ గవర్నమెంటుయొక్క ఉద్దేశ్యం—భూస్వామ్య తత్వం కాకపోతే యిది ఏమిటి అని నేను అడుగుతున్నాను. ఈ విషయంలోనే కాదు ఇంతకన్న ముఖ్యమైన విషయం, నాలుగవ పంచవర్ష ప్రణాళిక రాబోతున్నది. దీనిపట్ల మనయొక్క వైఖరి ఏమిటి ? అప్రోచ్ ఏమిటి ? మన ప్రభుత్వం 1950-51 నుంచి ప్రారంభించి 15 సంవత్సరాల పాటు మూడు పంచవర్ష ప్రణాళికలు మనం పూర్తి చేశాము. 20 వేల కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టాము. 20 వేల కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టిన తరువాత మనం వేసుకొన్న టార్గెట్స్‌కు. మనం తీసుకువచ్చిన అచీవ్‌మెంట్స్‌కు ఉన్న గాప్ పెరుగుతున్నదా, తరుగుతున్నదా అనే విషయం యోచించవలసిన అవసరం లేదా ? మళ్ళీ యింకొక ఎక్సర్‌సైజ్ ఆఫ్ బడ్జెటింగ్, మళ్ళీ ఒక ప్లాన్ తీసుకువచ్చి ప్రారంభం అయిందని రాగాలు తీస్తూ మన ముఖ్యమంత్రిగారు చాల సాగదీసి చమత్కారంగా చెప్పారు ప్లాన్‌లో రాడికల్‌గా రి ఓరియన్‌టేషన్ లేకపోయే మాట అయితే యిట్లాంటి ప్లానులు ఎన్ని తీసుకువచ్చినా శుద్ధదండగ అని. అనవసరంగా సష్టం కలిగించడం తప్ప యింకొకటేమి కాదని మనవి చేస్తున్నాను. రు. 20 వేల కోట్లు ఖర్చు పెట్టినప్పుడు మనం ఆదర్శాలు ఏమని పెట్టుకొన్నాము ? పర్ కాపిటా ఇన్‌కం 15, 20 ఏళ్లలో రెండు రెట్లు పెంచాలి అనుకొన్నాము. కాని ఆచరణలో చూస్తే 21 పర్సంట్ మాత్రమే పెరిగింది. అదే విధంగా ఫుడ్ గ్రెయిన్స్ సెల్ఫ్ సఫిషియన్సీ 1965-66 కు తీసుకువద్దాము అనుకొన్నాము. ఇవ్వాళ ఉన్న పరిస్థితి ఏమిటి ? 100 కోట్ల రూపాయలు పెట్టి ప్రతి సంవత్సరము మనం దిగుమతి చేసుకోవలసిన పరిస్థితిలో ఉన్నాము. అలాగనే ఇన్ ఈక్వాలిటీస్ ఆఫ్ ఇన్‌కమ్‌ను తొలగించాలి అనుకున్నాము. వాటిగి గురించి నేను చెప్పనక్కరలేదు. హజారీ కమిషన్ రిపోర్టులో అనేకమైన వివరాలు ఉన్నాయి. అన్నిటికన్న ముఖ్యమైనది 1965-66 నాటికి యితర దేశాలమీద మనం ఆధారపడడం పూర్తిగా మానేద్దాము అని టార్గెట్ పెట్టుకొన్నాము. ఇవ్వాళ ఉన్న పరిస్థితి ఏమిటి ? విదేశాలపైన మనం చేసిన ఋణాలు 5,413 కోట్ల రూపాయలు. ఈ పద్ధతిలో పోయే మాట అయితే మరొక 20 వేల కోట్ల రూపాయలు 4వ పంచవర్ష ప్రణాళికలో ఖర్చు పెడతారు అనుకోండి, ఎప్పటికైనా సరే వ్యవసాయ కూలీలకు పేద రైతులకు కార్మికులకు లివింగ్ స్టాండర్డ్స్ పెంచగలరా అని అడుగుతున్నాను. పెంచలేరు. అందుచేత 4వ ప్లాన్‌కు కావలసిన అప్రోచ్ విషయంలో మనం మార్చుకోకపోయే మాట అయితే మనం అనుకొన్న ఫలితాలు, ఆశించిన ఫలితాలు తీసుకురాలేము. మనదేశం యింకా యింకా అధోగతిలోకి పోతూ ఉంటుందని నేను సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను. అయితే మన ప్లాన్‌లో ఉన్న లోపం ఏమిటి ? ఇటువైపు ఉన్న ఒక మిత్రుడు చెప్పారు. గవర్నమెంటు నడుపుతున్న కొన్ని ఫాక్టరీలు బాగాలేవు, కాబట్టి పబ్లిక్ సెక్టార్ అంతా యూస్‌లెస్. అవన్నీ ప్రైవేటు సెక్టారులో యిస్తే పోతుందనే డైరక్షన్ రత్నసభాపతిగారు మనవి చేశారు. నేను వారికి ఒక్కటే చెప్పదలచుకొన్నాను. అందులో ఉన్న పొరపాటు అదికాదు. ఇవ్వాళ గవర్నమెంటు టేకప్ చేసిన రైల్వేస్ ఉన్నాయి. దానిలో లాభం వస్తున్నది. పి. అండ్ టి

డిపార్టుమెంటు తీసుకున్నాము. దానిలో లాభం వస్తున్నది. అలాగే మరికొన్నిచోట్ల మంచి ఆఫీసర్స్ ఉన్నచోట, అనేకమైన కన్‌సరన్స్‌లో చాల జాగ్రత్తగా నడిచిన చోట్ల బాగా లాభాలు వచ్చిన కాలం ఉన్నది. పొరపాటు అక్కడ కాదు ఉన్నది? పొరపాటు ఎక్కడ అంటే—మన యొక్క ప్లాన్‌లో, మూలమైన విషయాలు మనం తీసుకొన్నప్పుడు, కాపిటలిస్టు పాత్ ఆఫ్ డెవలప్‌మెంటు మనదేశం తీసుకొన్నది తప్ప సామాన్య ప్రజలకు కావలసిన పద్ధతిలో తీసుకోలేదని మనని చేస్తున్నాను పబ్లిక్ సెక్టార్ తీసుకొన్నప్పటికిని పబ్లిక్ సెక్టార్ కూడ ప్రైవేట్ కాపిటల్‌ను యింకా పెంచి పెద్దది చేసి మనోపలీస్‌ను పెంచడానికి ఉపయోగపడింది. మన దేశంలో, అపునో కాదో మనమందరము చూడనే చూశాము. ఇవ్వాళ కమ్యూనిస్టు పార్టీ తరపున మేము చెప్పదలచుకొన్నది ఏమంటే—మీ యొక్క ఆలోచన విధానం లాభం లేదు. మన దేశంలో ఉన్న ప్రజాస్వామిక శక్తులన్నీ చాల జాగ్రత్తగా ఆలోచించవలసింది ఒకే ఒక అంశం. పెట్టుబడిదారీ పద్ధతిలో ఈ ప్లానింగ్ చేసినంతకాలం దీనిని మార్పు చేయలేము. దీనివల్ల ప్రయోజనం ఉండదు. ఎన్నివందల వేల కోట్ల రూపాయిలు తీసుకువచ్చి ఆ చిల్లి కుండలో పోసినప్పటికి అవి క్రింద నుంచి పోతూనే ఉంటాయి. అయితే నేను చెబుతున్న మార్గం ఏమిటి అని అడగవచ్చు రిసోర్సెస్ లేకుండా ఏ పని చేయలేము మా ప్రాంతానికి వెడితే మాకు స్టీలు ప్లాంట్ గురించి ఏమి చేస్తున్నారని ప్రజలందరు అడుగుతున్నారు. గోదావరిలో 90 పాళ్ల నీరు సముద్రంలోకి పోతున్నది. ఒక్క ప్రాజెక్టు కట్ట లేకపోవడం ఎమిటి? యిన్ని సంవత్సరాలైంది స్వతంత్రం వచ్చి అని జనం అడుగుతున్నారు. అలాగనే తెలంగాణలో, అలాగనే రాయలసీమలో, అన్నిచోట్ల సత్వరమే మాకు డెవలప్‌మెంటు కావాలి అని అడుగుతున్నారు. ఏది చెప్పినా ముఖ్యమంత్రిగారు రిసోర్సెస్ లేవు, డబ్బు లేదు, మమ్మల్ని ఏమి చేయమంటారని చెపుతున్నారు. ఈ దేశాన్ని బాగు చేయాలనే ఆలోచన మనస్సులో కించిత్తు అయినా ఉండే మాట అయితే మేము మార్గాలు చెపుతున్నాము అనుసరించండి. రిసోర్సెస్ విషయంలో ఒకటి చెప్ప దలచుకొన్నాను. మొదటిది నేషనలైజేషన్ ఆఫ్ బ్యాంక్స్. అది చేశారు. నేషనలైజేషన్ ఆఫ్ బ్యాంక్స్ ఎప్పటినుంచో కమ్యూనిస్టు పార్టి చెపుతూ ఉంటే కొంతమంది మమ్మల్ని హేళన చేస్తూ ఉండేవారు. పార్లమెంటులో ఎక్కడో మాట్లాడుకోవలసింది, మాకు ఎందుకు ఈ గొడవ అని. ఈ రోజున ప్రతి రైతుకు కూడ దీనితో సంబంధం ఉన్నది. 1,300 కోట్ల అగ్రికల్చరల్ క్రెడిటు రిక్వయిర్‌మెంట్సు అయితే అందులో కో అపరేటివ్స్ ద్వారా యిస్తున్నది 300 కోట్లు మాత్రమే రు. 1000 కోట్లకు మనం మనిలెండర్స్ దగ్గరకు పోతున్నాము.

కాబట్టి అది చాలముఖ్యమైనది. మేము ఎప్పటినుంచో చెపుతున్నాము. ఇప్పటికైనా చేశారు చాల సంతోషము. కాని బ్రిటన్‌లో చేసిన కోల్ బోర్డు నేషనలైజేషన్ మాదిరి జరగకుండా వుండాలి. అక్కడ కోల్ పరిశ్రమ నేషనలైజ్ చేసినప్పుడు అందులో ఎవరైతే పరిశ్రమదారులు వున్నారో వాళ్లే నెమ్మదిగా అందులో బోర్డు ఆఫ్ డైరక్టర్స్ స్థానాలు సంపాదించుకొని దానిని సాబటైజ్ చేశారు అట్లా జరగకుండా జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి. టాక్సివాడి దగ్గరనుంచి రిక్షావాడి దగ్గరనుంచి దీనివల్ల నాకు లాభం ఏమిటి అని అడుగుతున్నారు. వారికి కావలసిన సెక్యూరిటీ యిచ్చి సమస్యలను పరిష్కారం చేయాలి. ఇంపోర్టు అండ్ ఎక్స్‌పోర్టు ట్రెడ్ గురించి చెప్పారు అగ్రికల్చర్ ఇన్‌కంటాక్సు గురించి ఎప్పటినుంచో ప్రపోజల్ వున్నది. ఇప్పటికైనా డెసిషన్ తీసుకోమంటున్నారు. జనరల్ ఇన్సూరెన్సు విషయం యింతకుముందు అనేకసార్లు చెప్పడం జరిగింది. ఈ జనరల్ ఇన్సూరెన్సు విషయంలో యింకా అలస్యం చేయవలసిన అవసరంలేదు. ఇదివరకు ప్రభుత్వం అప్పుడప్పుడు క్రాప్ ఇన్సూరెన్సు పెడతామని అంటూ ఉండేవారు. కాని యిప్పుడది చెప్పడం మానివేశారు. క్రాప్ ఇన్సూరెన్సు పెట్టాలంటే మళ్ళీ డబ్బుకావాలి. జనరల్ ఇన్సూరెన్సులాంటిది తీసుకుంటేతప్ప ఎట్లా ఈ మార్పులు చేయగలుగుతారా అని అడుగుతున్నాను. ప్రొహిబిషన్, భూదీబోర్డు ఒక్కమాటతో ఒక్క కలంగీటుతో ఎగరగొట్టి పారేశారు. ఇంకా ఈ రోజువరకు వారి రాజకీయబంధువులకు కావాలని పెట్టుకోవడం యిది ఒక క్రయిమ్ అని ఫీల్ అవుతున్నాను ప్రొహిబిషన్, భూది ఈ మాటలు తీసిపారేయడం మంచిది. వాటి కాలం అయిపోయింది. అదేవిధంగా 75 మోనావలి హౌసెస్ వున్నాయి. వాటిని సత్వరమే తీసుకోవడమే మంచిది. ఈ రకమైన పద్ధతులలో ఆలోచన చేయకపోతేమాత్రం మనదేశం బాగుపడడం చాల కష్టం. ఎన్ని వందల కోట్లు మనం ఖర్చుపెట్టినప్పటికి మళ్ళీ ప్రజలను పీడించి, మళ్ళీ అమెరికానుంచి 5,4000 కోట్లు యింకా మరికొంత తీసుకురావలసిన పరిస్థితి ఎందుకు? విదేశాలనుంచి పి. ఎల్. 480 కాని యు. ఎస్. ఎయిడ్ ప్రోగ్రాంకాని పూర్తిగా ఆపుచేయవచ్చును. టెక్నికల్ నో హౌ కోసం రీజనబుల్ టరమ్స్‌మీద ఎగ్రిమెంటు చేసుకోవచ్చును. ఎయిడ్ కోసం ఎంతమాత్రం అభివృద్ధికావలసిన దేశాలు ఇప్పుడున్న పరిస్థితులలో అంగీకరిస్తే ప్రమాదకరం. ఎడ్యుకేషను గురించి చెప్పి ముగిస్తాను. మనం అనేక ఎక్స్‌పెరిమెంట్లు చేస్తున్నాము. రకరకాలైన ఎక్స్‌పెరిమెంట్లలో విద్యార్థులు ఎందుకు పనికిరాకుండా పోతున్నారు. అందరికి ఎట్లాగు ఉద్యోగాలు ఇవ్వలేకపోతున్నాము. పాలిటెక్నిక్సులోను ఐ.టి.ఐ. లలోను విద్య వర్క్ ఓరియంటెడ్‌గా లేదు. థియరీ మాత్రం నేర్పుతున్నారు. చిన్న వర్క్‌షాప్ పెట్టుకుని నడుపుకోవాలన్నా వారివల్ల కాదు. వేరే ఎప్రెంటిస్ చేస్తే తప్ప ఎందుకుపనికిరాదు. అక్కడ ఎడ్యుకేషన్ మెథడ్‌లో మార్పు తీసుకురాకపోతే చిన్న యూనిట్లను పెట్టుకుని బ్రతికే అవకాశం కల్పించకపోతే ప్రయోజనం లేదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ వై. చిన్నయ్య (రేపల్లె) :—అధ్యక్షా, ఆర్థికమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటును బలపరుస్తూ కొన్నివిషయాలు సభవారి దృష్టికి తీసుకురాదలచుకున్నాను. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో కొన్నిజిల్లాలలో తుఫాను రావడం, దానివల్ల రైతులకు తీవ్రమైన

నష్టం సంభవించడం అందరికి తెలిసిన విషయమే. గుంటూరు జిల్లాలోని బాపట్ల, రేపల్లి తాలూకాలలో దాల్వా పంట సిద్ధంగా వున్న సమయంలో తుఫాను వచ్చి అంతా నాశనమైపోయింది. నాముందు వెంకట్రావుగారు చెప్పారు కాని ప్రభుత్వం చేసిన సహాయానికి కూడా అభినందించి వుంటే బాగుండేది.

శ్రీ వై. వెంకట్రావు —అది మీరు చెప్పండి.

శ్రీ వై. చిన్నయ్య :—ఇండ్లు వాకిళ్ళు పోయిన ప్రజానీకానికి అన్నదానం చేస్తారు. బట్టలు ఇచ్చారు. అనేకవిధాల సహాయంచేశారు. కొన్ని లోట్లు ఉంటాయి. ఏదైనా చేసినప్పుడే లోట్లుకూడా ఉంటాయి. వాటిని సర్దుబాటు చేయవలసిన బాధ్యత అందరిపై ఉంది. దెబ్బతిన్న రైతులకు లోన్సు ఇచ్చే ఏర్పాటు ప్రభుత్వంచేసినా లోన్సు పంచడంలో కొన్ని లోపాలు జరిగాయి. గ్రామ మనసబులు, కరణాలు రైతులను బాధపెట్టారు. రేపల్లి తాలూకాలో తెనాలి తాలూకానుంచి వచ్చే డ్రెయిన్సు రెండు ఉన్నాయి వాటిని రిపేరు చేస్తేనే కాని రైతులకు ప్రయోజనం లేదు. వాటిని తప్పనిసరిగా తీసుకోవాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. అక్కడ మత్స్య పారిశ్రామికులు ఎక్కువగా ఉన్నారు. వారి ప్రయోజనానికై ఒక స్కీమును ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. ఈ అవకాశం నాకు ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు చెబుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. సన్యాసిరావు :—అధ్యక్షా, ఈ రోజున ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటును చూస్తే ప్రజల కష్టాలు గురించి కాని ఏ ఇతర ప్రజల సమస్యలను గురించి కాని ప్రస్తావించ కుండా దారితెన్ను లేకుండా ఉన్నది. బ్రిటిషువారి కాలంలో మాదిరిగానే స్వతంత్రం వచ్చిన తరువాత కూడా అధికారులు వ్రాసి ఇచ్చిన దానికి సంతకాలు పెట్టడమే తప్ప రాష్ట్రం మొత్తంమీద ఉన్న పరిస్థితి ఏమిటి, దానినుంచి బైటపడడం ఎట్లా, వెనుక బడిన ప్రాంతాల అవసరాలు తీర్చడానికి ఏమి చేయవలసి ఉంటుంది, ఇటువంటి ముఖ్య మైన వాటిపై ఎటువంటి ప్లాను లేని కారణంవల్ల మొత్తం సమస్యలు పరిష్కారం కాకుండా ఉండడం జరుగుతోంది. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ వ్యవసాయక రాష్ట్రం అని చెబు తున్నాము. అటువంటప్పుడు ఇక్కడ వ్యవసాయ సంస్కరణలు తీసుకువస్తామని చెప్పడం, లేదా తీసుకువచ్చినట్లు వ్యవహరించడమే తప్ప, వాటి ప్రాముఖ్యత గమనించి వ్యవహారం చేస్తున్నట్లు కనబడదు. భూస్వాములతో కూడిన ప్రభుత్వం కనుక ఆ మనస్తత్వంతోను తమ ఆదాయాలు పోకుండా ఉండడానికి కావలసిన భౌతిక పరిస్థితు లను కల్పిస్తూ శాసనాలు చేయడమే తప్ప పేద జనానికి మధ్య తరగతి ప్రజానీకానికి కావలసిన పరిస్థితులు కలిగించకుండా ఉండడం జరుగుతోంది. పేదవారికి బంజరు భూములకు పట్టాలు లేకపోయినా వందల ఎకరాలున్న వారికి మాత్రం పట్టాలు ఇస్తు న్నారు. ఎమ్. టి. రాజు గారిని గురించి అనేకసార్లు సభ్యులు చెబుతూ వచ్చారు. ఆయన వందల ఎకరాలు ఎట్లా పొందగలిగాడు ? అదే పరిస్థితి పేదవారికి ఎందుకు కలుగ చేయలేకపోతున్నాము ? భూస్వామ్య మనస్తత్వం కలిగిన ప్రభుత్వం కనుక తన వర్గానికి కావలసిన సదుపాయం కలిగిస్తోందని అనుకోవాలి. 20 సంవత్సరాల కాంగ్రెసు పరిపాలనలోను తేటతెల్లం అవుతున్న విషయం ఇదే. ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో

పరిశ్రమలు తక్కువ. ఏమైనా ఉంటే హైదరాబాదులోను విశాఖపట్నంలోను ఉన్నాయి. పరిశ్రమలలోని కార్మికులు తమ న్యాయమైన హక్కుల కోసం సమ్మె చేస్తే, తమ సంఘాల ద్వారా తీర్మానాలు చేసి లేబరు డిపార్టుమెంటుకు పంపితే పరిశీలించడం జరుగుతోందనడమే కాని కావలసిన సదుపాయాలు కలుగజేయునప్పుడు, ఉత్పత్తి ఎట్లా అవుతుందనేది ప్రభుత్వం ఆలోచించకుండా, సమ్మెలను అణచివేయడమే విధానంగా పెట్టుకుంటే, ఉత్పత్తి ఎట్లా ఎక్కువ అవుతుంది, దేశం ఎట్లా అభివృద్ధి అవుతుంది అని అడుగుతున్నాను. కార్మికులు సమ్మెచేస్తే దాని విచ్ఛిన్నం చేయాలని నాయకత్వాన్ని దెబ్బ కొట్టాలని అరెస్టులు చేయాలని ప్రయత్నమే తప్ప సమస్యలను పరిష్కరించడానికి చూడకపోతే పెట్టుబడిదారీ విధానానికి కావలసిన పరిస్థితులు ప్రభుత్వం కలిగిస్తున్నది తప్ప ఏమీ కనబడదు. పెట్టుబడిదారులకు అనుకూలంగా ఇండస్ట్రియల్ డిస్ప్యూట్స్ ఆక్టును ఉపయోగించి వారికి రక్షణ కలిగిస్తున్నది. అనేక సమ్మెలను నిషేధించడం, నాశనం చేయడానికి పూనుకోడం, కార్మికుల హక్కులను ఒప్పుకోకుండా ఉండడానికి ప్రభుత్వం పూనుకుంటోంది అంటే విచారకరమైన విషయం. ఈ విధంగా రైతాంగం విషయంలోను కార్మికుల విషయంలోను కూడా ప్రభుత్వ విధానాలు సరిగా లేవని చెప్పవలసిఉంది. కార్మికులు తమ హక్కులకోసం పోట్లాడుతుంటే సెక్షను 144 క్రింద తుపాకులు కాల్చడానికి కూడా వెనుకాడలేదంటే కార్మికుల హక్కులను కాలద్రోసి పెట్టుబడిదారులు తమ ఇష్టం వచ్చినట్లు దోచుకోడానికి వీలు కల్పించడం తప్ప మరేమీ కాదు. ఈ రకంగా లా అండ్ ఆర్డరు పేరుతో ఎంతవరకు వెళ్లారో ఆలోచించవలసి ఉంటుంది. మాజిల్లాలో పరిశ్రమలు పెరుగుతున్నాయి, కాని నీరు లేదని అవికూడా పోతున్నాయి. పరిశ్రమలకోసం గోదావరినీరు కొన్ని లక్షలు, కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుఅయినా తీసుకురావలసిన అవసరం వున్నదా లేదా అంటే చూస్తున్నాము, పరిశీలిస్తున్నాము అనే సమాధానాలు చెబుతున్నారు. వ్యవసాయికంగా మాజిల్లా చాలా వెనుకబడివుంది. 5 లక్షల రూపాయల ఖర్చుఅయ్యే తమిరిగడ్డ కావాలని 20 సంవత్సరాలనుండి కోరుతున్న ప్రజలు చనిపోతున్నారు, మంత్రివర్గాలుకూడ మారిపోతున్నాయి. మరి ఏ మంత్రివర్గములో యీ తమిరిగడ్డ కట్టుతారో నాకు అర్థంకావడంలేదు. ప్రజల సమస్యలు పరిష్కరించినవాడే ఏ ప్రభుత్వమైన ఎల్లకాలం వుండడానికి ఆస్కారం వుంటుంది. లేకపోతే, ఎప్పుడువుంటుందో, ఎప్పుడుపోతుందో దేవుడికే ఎరుక.

శ్రీ సిహెచ్. రామచంద్రారెడ్డి (ఒంగోలు) :— అధ్యక్షా, ఆర్థికశాఖామాత్యులు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటును సమర్థిస్తూ మీద్వారా ప్రభుత్వ దృష్టికి కొన్ని సూచనలు తెస్తున్నాను వర్జీనియా పొగాకు గుంటూరు జిల్లాలో ముఖ్యమైన వ్యాపార పంట. అక్కడ రైతులు పొగాకు పండించటంవల్ల, పొగాకు ఎగుమతులవల్ల కేంద్రప్రభుత్వానికి రాష్ట్రప్రభుత్వానికి విపరీతమైన ఏక్సయిజు డ్యూటీ, విదేశీమారకం లభిస్తున్నవి. కాని, ప్రభుత్వం పొగాకు రైతుల సమస్యలను పరిష్కరించడం లేదు. పొగాకు తోటలు విపరీతంగా వేసి రైతులు చాలా నష్టపడుతున్నారు. పొగాకు విలవలు చాలా వుంటున్నాయి తద్వారా రైతాంగం ఆర్థిక పరిస్థితి చాలా అన్యాయంగా వున్నది. పొగాకుకు సంబంధించినంతవరకు ఒక పొగాకు బోర్డు ఏర్పాటు చేయవలసినదని

రైతులు చాలాకాలంనుంచి ఆందోళన చేస్తున్నారు. పొగాకు బోర్డు ఏర్పాటు చేస్తే పొగాకుకు లాయకీకాని భూములలో ఆ పంట పండించకుండా వుండటమే గాక, విదేశాలకు నాణ్యమైన సరుకునే ఎగుమతి చేసే అవకాశం వుంటుంది. ప్రభుత్వం వెంటనే టుబాకో బోర్డు నిర్మించి పొగాకు ఉత్పత్తిదారులను రక్షించవలసినదిగా కోరుతున్నాను. కొన్ని చవిటిపర్ర భూములలో కూడ పొగాకు పండుతుందని ఎక్స్‌పోర్టు కౌన్సిలువారు చెప్పినందువల్ల ఆ భూములను నాగార్జునసాగరు ఆయకట్టులో చేర్చకుండా రైతులు పొగాకు పండించుతున్నారు. సాయిల్ టెస్టుచేసి ఆ భూములు పొగాకుకు అనువైనవి కాదని తేల్చినప్పటికీకూడా ఆ చవిటిపర్రలను నాగార్జునసాగరు ఆయకట్టులోనుంచి తొలగించి పొగాకు పండిస్తే, అది నాణ్యమైనదికాక, ఎక్స్‌పోర్టు కానందువల్ల రైతులు చాలా నష్టపడుతున్నారు కాబట్టి లక్షల ఎకరాలు— చవిటిపర్ర భూములుగా వున్నవాటినన్నిటినీకూడా నాగార్జునసాగర్ ఆయకట్టులోచేర్చి ఈ పొగాకు రైతులు నష్టపడకుండా చేయవలసిందిగా ప్రభుత్వంవారికి మనవి చేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం పొగాకు రైతులకు సహాయం చేయడంలేదు. పొగాకు బారెన్సుకు బొగ్గు రేకులు, ఇనుప సామానులు కావలసి వున్నాయి. బొగ్గు కొరతగా వుంది. మన రాష్ట్రంలో సింగరేణి బొగ్గు గనులున్నాయి. కాని, అక్కడినుంచి రైతులకు బొగ్గు సకాలంలో సప్లయి కావడం లేదు. కేంద్రప్రభుత్వం—రైల్వే బోర్డు వేగన్సు సకాలంలో సప్లయి చేయనందువల్ల నార్త్ ఇండియానుంచి ఎక్కువ ధరకు బొగ్గు దిగుమతి చేసుకోవలసివస్తోంది. మన రాష్ట్రంలో వున్న సింగరేణి కాలరీస్‌లో విపరీతంగా బొగ్గు నిలవ వున్నది. రైల్వేవారు వేగనులు అలాటు చేయడం లేదు. అందువల్ల రైతులకు సకాలంలో బొగ్గు సప్లయి కావడంలేదు. వెనువెంటనే రైల్వే బోర్డువారిని సెప్టెంబరు, అక్టోబరు, నవంబరు, డిసెంబరు మాసాలలో పొగాకు పరిశ్రమకు ఎక్కువగా వేగన్సు ఎలాటు చేయవలసిందిగా కోరాలని నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. బొగ్గు గొట్టాలు చాలా అవసరం. ఈ మధ్య వచ్చిన తుఫానువల్ల బారెన్సు ఎక్కువగా పాడయిపోయాయి. గొట్టములు, రేకులు అగ్రికల్చరు డిపార్టుమెంటు ద్వారాగాని, ఇండస్ట్రీస్ డిపార్టుమెంటుద్వారాగాని సప్లయి చేయించాలి. ఇవి మార్కెటులో చిక్కడంలేదు. తాతా కంపెనీకి ప్రత్యేకంగా వ్రాసి కో ఆపరేటివ్ సొసైటీలకు అలాట్‌మెంట్ వచ్చేటట్లుగా చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. గ్రామీణ మంచినీటి విషయం వుంది. మెట్టతాలూకాలలో బావులు త్రవ్వినాకూడా త్రాగడానికి నీరు లేదు. మా ప్రాంతములోకి నాగార్జునసాగర్ కాలువ వస్తున్నది. ఇరిగేషనుకు సప్లయి చేయకపోయినా చెరువుకు సప్లయిచేసి త్రాగునీటి వసతి వెంటనే కల్పించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి.—ఆ విధంగా యిస్తున్నారా లేదా?

శ్రీ సి హెచ్. రామచంద్రారెడ్డి :—ఇస్తున్నారు; లేని ప్రదేశాలలో చెరువులు నింపి మంచినీటి సప్లయికి ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను. నదులలో వృధాగాపోయే నీటిని తీసుకొని లిఫ్టు యిరిగేషనుద్వారా భూములు సాగుచేసుకుంటున్నారు. ఆ నీటికి ప్రాజెక్టుక్రింద వాటర్ సెస్సులు వేసినట్లుగానే వేసి వసూలుచేస్తున్నారు.

రైతులు నీరు వృధాగా పోకుండా చేస్తున్నారుకాబట్టి వారికి ఒక ఇన్‌సెంటివ్ వాటర్ సెస్ లేకుండా చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. కొన్ని పట్టణాలలోనూ, గ్రామాలలోనూ ప్రభుత్వంవారి క్వారీలు వున్నాము. వాటిని ప్రభుత్వంవారు ఒక ప్రత్యేక వ్యక్తికి కౌలుకు యిస్తున్నారు. అటువంటి క్వారీలను స్థానిక సంస్థలకు ఆదాయం వచ్చి అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేపట్టడానికి అవకాశం వుంటుంది. మునిసిపల్ ఏరియాలలో వున్న క్వారీలు మునిసిపాలిటీలకు. పంచాయితీ ఏరియాలలో వున్న క్వారీలు పంచాయితీలకు అప్పగించినట్లయితే ఆయా సంస్థలకు లాభం వచ్చి అక్కడ అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేపట్టడానికి అవకాశం వుంటుంది కాబట్టి అట్లా అప్పగించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. హరిజనుల ఇండ్లస్థలాల విషయంలో చాలా జాప్యం జరుగుతున్నది. ఒక ఊరిలో ఒక చిన్న రైతుకు రెండు యకరాల భూమి కావాలని దరఖాస్తు చేసుకుంటే—రైతుకు 20, సం. క్రిందట మార్కెటు వాల్యు యిస్తున్నారు. ప్రస్తుతపు మార్కెటు వాల్యూ యిచ్చినట్లయితే ఆ డబ్బు తీసుకొని ఆ బీదవారు యింకొకచోట కొనుక్కోటానికైనా అవకాశం వుంటుంది. ప్రస్తుతపు మార్కెటు రేటు యిస్తే భూములుకూడా వస్తాయి. ఇండ్లస్థలాల సమస్య కొంతవరకు పరిష్కారంకూడా అవుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. విద్యుచ్ఛక్తి విషయంలో ఒక హార్స్‌పవరుకు 25 రు. ల నుంచి 50 రు. లకు పెంచారు. దానివల్ల రైతులు చాలా బాధపడుతున్నారు. ఎలక్ట్రిసిటిబోర్డువారు దానిని వెంటనే తగ్గించి రైతులకు సహాయం చేయవలసిందిగా మనవిచేస్తూ యీ అవకాశమిచ్చినందుకు అధ్యక్షులవారికి ధన్యవాదా లర్పిస్తూ సెలవుతీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె. అంజనరెడ్డి -అధ్యక్షా, మన త్రిలింగదేశం త్రివిధమైన యిబ్బందులకు గురైంది. తెలంగాణా ప్రాంతములో అలజడులు, కోస్తాజిల్లాలలో తుఫాను, రాయలసీమలో కరువుకాటకాలు; సంభవించాయి. ఈ విధంగా వున్న పరిస్థితులలో దురదృష్టవశాత్తు గవర్నరు ఆంధ్రసులో రాయలసీమప్రాంతానికి సంబంధించిన క్షామ పరిస్థితుల గురించి తడవకపోవడం చింతించవలసిన విషయం. ఈ మూడు సమస్యల నుంచి బయటపడడానికి ప్రయత్నం చేయడం అందరి కర్తవ్యం. ఏ పవిత్రమైనభాష భావ సమైక్యతకోసం పెద్దలు త్యాగాలు చేశారో అది యీనాడు వమ్ము అయిపోయే పరిస్థితి వుంది. మనసులు విప్పి సమస్యలు పరిష్కారం చేసుకోడానికి అందరూకూడా పట్టింపులు వదలి, యీ ప్రాంతములో శాంతియుత వాతావరణం ఏర్పడడానికి, యీ భయోత్పాతాలనుంచి బయటపడటానికి ప్రయత్నం చేయాలి. అట్లాగాకపోతే పెద్దలు చేసిన త్యాగాల ఫలితం మనకు దక్కకుండా పోతుందనే విషయం దృష్టిలో పెట్టుకొని విశాలాంధ్ర దృక్పథంతో ఈ సమస్యను పరిష్కరించడానికి ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నాను. క్షామానికి గురి అయిన ప్రాంతాలకు తెలంగాణా ప్రాంతానికి ధాన్యాన్ని ఇచ్చే పరిస్థితిలో ఉన్న ప్రాంతాలలో కూడా ప్రకృతి వైపరీత్యంవల్ల, తుఫాను రావడంవల్ల, పంటలకు నష్టం రావడం చాలామంది రైతులకు నష్టానికి గురికావడం జరిగింది. కేంద్రం 1.15 కోట్లు యిస్తానంటోంది. దానితో ఆ ప్రాంతం బాగుపడే అవకాశంలేదు. కేంద్రప్రభుత్వంతో తగాదాపడి అయినాసరే గట్టిగా వత్తిడి తెచ్చి తుఫానుకు గురి

ఐన ప్రాంతాలలో అభివృద్ధి పథకాలు చేపట్టడానికి తగు సహాయం అందించడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. కేంద్ర సహాయం ఎంతైనా అవసరం. రాష్ట్ర బడ్జెటుచూస్తే చాలా డిఫిసిట్‌లో ఉన్నది. ఈ పరిస్థితులే కొనసాగిస్తే ఏమాత్రం సహాయం చేయగలిగే పరిస్థితి లేదు. కాబట్టి కేంద్ర సహాయం తీసుకురావాలని కోరుతున్నాను. వరుసగా క్షామానికి గురియైన ప్రాంతం రాయలసీమ. ఇది పదే పదే వల్లిస్తుండే మాటగా తోచవచ్చును. కాని దురదృష్టవశాత్తు దీనినుంచి బైటపడడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తున్నట్లుమాత్రం కనబడడంలేదు. అక్కడ వర్షపాతం చాలా తక్కువ కావడంవల్ల కొన్ని ప్రాజెక్టులు కట్టినప్పటికి కొన్ని కాలువలలోనికి నీళ్ళు పారడం లేదు. నీళ్ళు పంపడం ఆలస్యం అవుతున్నది. పులివెందుల కాలువ ఐనా శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు అయినా త్వరగా పూర్తి అయినతరువాత కృష్ణనీరు ఆ ప్రాంతానికి తీసుకు పోవడానికి అవకాశం ఉంటుంది అంటే 10 సంవత్సరాలలోకూడా పూర్తి అవుతుందనే ఆశ కనబడటంలేదు. దీనిని వెంటనే పూర్తిచేసి కొన్ని ప్రాంతాలకు నీరు అందించడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. ఏ ప్రాంతానికి నీరు పంపడానికి అవకాశం ఉండదో అట్టి ప్రాంతములో పరిశ్రమలను స్థాపన చేయాలి. ఇటువంటి ప్రయత్నం ఇంతవరకు జరగకపోవడం దురదృష్టకరం. పరిశ్రమలన్నీ పట్టణాలలో ఉండడాన్ని గాంధీజీ వ్యతిరేకించారు. మనం పెద్ద పరిశ్రమలన్నీ పట్టణాలలోనే కేంద్రీకరించి పెట్టడం చాలా దురదృష్టకరం. ఇటువంటి కేంద్రీకరణవల్ల యుద్ధం తటస్థించినా ఏ యితర తగాదాలు వచ్చినా, పరిశ్రమలు దెబ్బతినే అవకాశం ఉటుంది. ఆర్థికంగా వెనుకబడిన ప్రాంతాలు అభివృద్ధి చెందడానికి అవకాశం లేకుండా పోతుంది. రాయలసీమ ప్రాంతంలోకూడా వ్యవసాయానికి అవకాశం లేని ప్రాంతాలలో నిరుద్యోగ సమస్య పోగొట్టడానికి పెద్ద పరిశ్రమలు పెట్టడం అవసరం. దానివల్ల వాటిపై ఆధారపడిన అక్షిలరీ పరిశ్రమలుకూడా డెవలప్ కావడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఈ విధంగా చేసినట్లయితే అనంతపురంవంటి జిల్లాలలో నిరుద్యోగసమస్య పోగొట్టడానికిమాత్రమే కాక ఆ ప్రాంతం ఎడారిగా మారుతుందనే భావం పోగొట్టడానికి అక్కడ మనుష్యులు ఇకముందుకూడా ఉండవచ్చుననే విశ్వాసం కలగడానికి వీలుంటుంది. కేంద్రంపై వత్తిడి తెచ్చి అయినాసరే పరిశ్రమలు ఇకముందు ఈ విధానాన్ని అనుసరించి పెట్టాలని కోరుతున్నాను. ఈ బడ్జెటులో ఇచ్చిన అంకెలను చూస్తేమాత్రం నిరాశ కలుగక తప్పదు. జీతాలు పెంచడం అనేది ఒకటి యిందులో కనబడుతోంది. ఇంతవరకు జిల్లాపరిషత్తులలో ఆడిటర్లు లేరు. ఈ బడ్జెటులో కనబరిచారు. సంతోషం. ఉపాధ్యాయులకు సంబంధించికూడా వెంటనే కాబినెట్ నిర్ణయం తీసుకుని జీతాలు పెంచే ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇప్పుడు బంజరుభూముల సమస్య తీవ్రమైనదిగా ఉంది. 1953 లో కర్నూలులో ఉండగా చేసిన తీర్మానం ఈరోజున 1969 సెప్టెంబరు ఒకటవ తేదీనకూడా పరిష్కరింపబడలేదంటే ఆశ్చర్యం. అనంతపురం జిల్లాలో బంజరుభూముల పంపకానికి ఉద్యమం తీవ్రరూపం దాల్చి భూములను ఆక్రమించుకోవడం జరుగుతున్నది. ఈ సమస్యా పరిష్కారానికి ప్రయత్నం చేయాలి. దేశంలో వచ్చిన మార్పులవల్ల గతంలో చేసిన పొరపాట్లు దిద్దుకోడానికి అవకాశం ఉంది. భూ సంస్కరణల్ల ప్రాధాన్యతను ప్రధానమంత్రికూడా

గుర్తిస్తున్నారు రాష్ట్రప్రభుత్వాలు వెంటనే చర్య తీసుకోవాలని ఆదేశాలు పంపినట్లు తెలుస్తున్నది. ఒక ప్రాంతంలో చాలామందికి బినామీ పట్టాలు ఇవ్వడం జరిగింది. కుటుంబాలలో ఉండే అందరిపేరున, పుట్టినవారికి పుట్టబోయేవారికి, అంత మందిపేరున మార్చారు. అస్థిమాత్రం కొద్దిమంది చేతులలోనే కేంద్రీకరింపబడి వుంది. వ్యవసాయ రంగంలో ముందడుగువేసే పరిస్థితి కలుగలేదు భూ సంస్కరణలు నిక్కచ్చిగా అమలుచేయడానికి ప్రయత్నం చేయాలి అట్లా చేస్తేనే కేంద్రంలో బ్యాంకుల జాతీయ కరణవల్ల వచ్చే అప్పులు దేశంలో నిరుద్యోగ సమస్య పరిష్కారం చేయడానికి, వ్యవసాయ రంగంతో అట్టడుగున ఉన్నవి అభివృద్ధిచెందడానికి వీలు కలుగుతుంది. వ్యవసాయ రంగంలో ఒక రకమైన విప్లవాత్మకమైన మార్పులు వస్తాయి, భూ సంస్కరణలను వెంటనే అమలుచేస్తేతప్ప దేశాన్ని ముందుకు తీసుకువోలేమని మనవి చేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

ANNOUNCEMENT

re : SUBSCRIPTION TO STATE LOAN

Sri K. Vijayabhaskara Reddy :—Sir, I am glad to inform the the House that the State Loan has been subscribed before 12 Noon today ; we wanted Rs. 14.5 crores and got 16.5 crores.

Mr. Chairman :—The House now stands adjourned till 8-30 a. m tomorrow.

(The House then adjourned till Half-Past-Eight of the Clock, on Tuesday, the 2nd September, 1969.)